

Beskyttelsen af asylansøgere i henhold til FN's flygtningekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

APRIL 2026

Flygtningenævnet

Udlændingestyrelsen

Beskyttelsen af asylansøgere i henhold til FN's flygtningekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Flygtningenævnet og Udlændingestyrelsen har udarbejdet et fælles notat og en fælles database vedrørende Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 og den hertil hørende praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD). Notatet beskriver EMD's praksis på emneopdelte områder, hvorefter der følger en række links til de relevante afgørelser, som er hentet fra EMD's database HUDOC.

Adgang til HUDOC kan findes her: [HUDOC](#)

Udgiver: Flygtningenævnet og Udlændingestyrelsen

Ansvarlig institution: Flygtningenævnet og Udlændingestyrelsen

Copyright: Flygtningenævnet og Udlændingestyrelsen

Senest opdateret: April 2026

Henvendelse om publikationen kan ske til:

Flygtningenævnet

Adelgade 11-13

1304 København K

Telf.: +45 61 98 37 00

E-mail: fln@fln.dk

eller:

Udlændingestyrelsen

Farimagsvej 51A

4700 Næstved

Telf.: +45 35 36 66 00

E-mail: us@us.dk

Indholdsfortegnelse

1. Beskyttelsen af asylansøgere i henhold til FN's flygtningekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)	5
1.1 FN's flygtningekonventions beskyttelse af asylansøgere	5
1.2 EMRK's beskyttelse af asylansøgere	7
1.3 Forskelle i beskyttelsen af asylansøgere	7
2. EMRK – introduktion og grundprincipper	10
2.1 Indledning	10
2.2 Klagebetingelser – den individuelle klageadgang	11
2.2.1 Klageren skal være offer for en krænkelse	11
2.2.2 Staten skal overtræde EMRK	11
2.2.3 Alle nationale retsmidler skal være udtømt	12
2.2.4 Klagen skal være indgivet senest fire måneder efter, at alle nationale retsmidler er udtømt	12
2.2.5 Klagen må ikke være åbenbart grundløs	12
2.2.6 Klagen må ikke være anonym	12
2.2.7 Klagen må ikke have været behandlet ved internationale klageorganer tidligere	12
2.3 Virkningen af indgivelsen af en klage, herunder anvendelsen af foreløbige foranstaltninger, og virkningen af afsigelsen af en dom	12
2.4 Det relevante tidspunkt for EMD's vurdering	14
2.5 EMRK's eksteritoriale virkning	15
2.6 EMD's fortolkningsprincipper	15
Litteratur	18
3. Beviskrav vedrørende risikoen for overgreb i strid med EMRK artikel 3 i modtagerstaten	18
3.1 Udgangspunktet – "vægtige grunde til at antage"	18
3.2 Næste betingelse – "Behandling i strid med artikel 3"	22
3.3 EMD's generelle principper for asylsagsbehandlingen	26
3.3.1 Oplysninger i den konkrete sag	26
3.3.2 Baggrundsoplysninger	28
3.3.3 Bevisbyrde	29
3.3.4 EMD's samlede bevisvurdering	31
3.3.5 EMD's generelle principper vedrørende de proceduremæssige garantier og risikovurderingen	32
3.4 EMD's praksis	39

4. Udvisning af udlændinge begrundet i kriminalitet eller i hensynet til statens sikkerhed m.v. og "tålt ophold"	46
5. Overgreb fra private ("agents of persecution")	48
6. Begrebet "Internt flugt Alternativ"	51
7. Psykisk svage og syge udlændinge samt børn	52
8. Subjektiv frygt, herunder tortur	55
9. Uforholdsmæssig hård straf, militære forhold, herunder desertering, forhold under afsoning, umenneskelige forhold under afsoning, umenneskelig straf	56
10. Risiko for dobbeltstraf i modtagerstaten	61
11. Sur Place	62
12. Forfølgelse af kvinder	65
13. Dublin samt ud- og afvisning.....	67
14. Sager behandlet i hasteprocedure	69
15. EMRK's 6. tillægsprotokol vedrørende afskaffelsen af dødsstraf.	69
16. Andre Konventionsbestemmelser	70

1. Beskyttelsen af asylansøgere i henhold til FN's flygtningekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

Hverken FN's flygtningekonvention eller Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) forpligter positivt staterne til at give asyl til flygtninge. Begge konventioner begrænser imidlertid i væsentlig omfang staternes adgang til at afvise, udvise eller på anden måde tvangsudsende flygtninge.

1.1 FN's flygtningekonventions beskyttelse af asylansøgere

Selvom flygtningekonventionen ikke forpligter staterne til at give asyl til asylsøgere, følger det af flygtningekonventionens artikel 33, stk. 1, at staterne ikke må udsende eller returnere ("refouler") en flygtning til noget land, hvor den pågældendes liv eller frihed vil være i fare, det vil sige hvor flygtningen risikerer forfølgelse som nævnt i flygtningekonventionens artikel 1 A (2). Udsendelsesforbuddet indebærer, at staten forpligtes til at lade flygtningen tage ophold på statens territorium, indtil det viser sig muligt at udsende personen til et sikkert tredjeland, eller indtil forfølgelsesrisikoen ophører.

Forbuddet mod "refoulement" i flygtningekonventionen er imidlertid begrænset på to måder. For det første gælder beskyttelsen kun for de personer, der opfylder betingelserne i flygtningekonventionens artikel 1 A-F, det vil sige personer, der nærer en velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af deres race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en bestemt social gruppe eller sine politiske anskuelser. For det andet er der ikke tale om nogen absolut beskyttelse, idet flygtningekonventionens artikel 33, stk. 2, indeholder en undtagelse, hvorefter en flygtning mister sine rettigheder, hvis denne er til fare for værtslandets sikkerhed eller har begået alvorlig kriminalitet.

Personer, som skønnes at risikere overgreb i deres hjemlande, kan derfor havne i den situation, at de ikke kan opnå beskyttelse i henhold til flygtningekonventionen i det land, de opholder sig i, enten fordi de "følges" af andre årsager end de i flygtningekonventionens artikel 1 A nævnte, eller fordi de i værtslandet skønnes at udgøre en fare for den offentlige orden, herunder den nationale sikkerhed.

Flygtningekonventionens artikel 1 A har følgende ordlyd:

A. For the purposes of the present Convention, the term "refugee" shall apply to any person who:

- (1) Has been considered a refugee under the Arrangements of 12 May 1926 and 30 June 1928 or under the Conventions of 28 October 1933 and 10 February 1938, the Protocol of 14 September 1939 or the Constitution of the International Refugee Organization;

Decisions of non-eligibility taken by the International Refugee Organization during the period of its activities shall not prevent the status of refugee being accorded to persons who fulfil the conditions of paragraph 2 of this section;

- (2) As a result of events occurring before 1 January 1951 and owing to well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is outside the country of his nationality and is unable or, owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country; or who, not having a nationality and being outside the

country of his former habitual residence as a result of such events, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to it.

In the case of a person who has more than one nationality, the term "the country of his nationality" shall mean each of the countries of which he is a national, and a person shall not be deemed to be lacking the protection of the country of his nationality if, without any valid reason based on well-founded fear, he has not availed himself of the protection of one of the countries of which he is a national."

Den danske ordlyd er som følger:

A. For nærværende konventions formål skal udtrykket »flygtning« finde anvendelse på enhver person, der:

- (1) i henhold til aftalerne af 12. maj 1926 og 30. juni 1928, konventionerne af 28. oktober 1933 og 10. februar 1938, protokollen af 14. september 1939 eller den Internationale Flygtningeorganisationstatutter er blevet betragtet som flygtning;

de af den Internationale Flygtningeorganisation i dennes virksomhedsperiode truffede afgørelser om, at en person ikke kan anerkendes som flygtning, skal ikke være til hinder for, at den pågældende, når han opfylder de i dette afsnit under stk. 2 anførte betingelser, anerkendes som flygtning;

- (2) på grund af begivenheder, indtrådt inden den 1. januar 1951, og som følge af velbegrunnet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser befinder sig udenfor det land, i hvilket han har statsborgerret, og som ikke er i stand til - eller på grund af sådan frygt, ikke ønsker - at søge dette lands beskyttelse; eller som ikke har nogen statsborgerret, og på grund af sådanne begivenheder befinder sig udenfor det land, hvor han tidligere havde fast bopæl, og ikke er i stand til - eller på grund af sådan frygt ikke ønsker - at vende tilbage dertil.

Med hensyn til en person, der har statsborgerret i mere end eet land, skal udtrykket »det land, i hvilket han har statsborgerret« betyde hvert af de lande, i hvilke han har statsborgerret. En person skal således ikke betragtes som værende uden beskyttelse fra det land, i hvilket han har statsborgerret, såfremt han uden gyldig grund, der udspringer af velbegrunnet frygt, har undladt at søge beskyttelse fra et af de lande, i hvilke han har statsborgerret.

EMRK artikel 3 har følgende ordlyd:

ARTICLE 3

Prohibition of torture

No one shall be subjected to torture or to inhuman or degrading treatment or punishment.

Den danske ordlyd er som følger:

Artikel 3

Forbud mod tortur

Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

1.2 EMRK's beskyttelse af asylansøgere

EMRK hjemler heller ikke en ret til asyl, og EMD har ikke til opgave at vurdere, hvorvidt en udsendelse af en person krænker flygtningekonventionen. EMD udtaler da også konsekvent i sine afgørelser, at staterne:

"have the right, as a matter of well-established international law and subject to their treaty obligations including the Convention, to control the entry, residence and expulsion of aliens. Moreover, it must be noted that the right to political asylum is not contained in either the Convention or its protocols". [Chahal mod Storbritannien \(1996\)](#), præmis 73.

EMD har imidlertid også udtalt, at en udlevering / udsendelse af en person kan rejse spørgsmål i henhold til EMRK's artikel 3 om forbuddet imod tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling:

"where substantial grounds have been shown for believing that the person in question, if expelled, would face a real risk of being subjected to treatment contrary to Article 3 in the receiving country." [Chahal mod Storbritannien \(1996\)](#), præmis 74.

EMRK artikel 3 afskærer således staterne fra at overgive en person til myndighederne i et tredjeland, hvor personen risikerer at blive udsat for en behandling i strid med bestemmelsen. Denne såkaldte eksterritoriale effekt af EMRK artikel 3 blev første gang tiltrådt af EMD i sagen [Soering mod Storbritannien \(1989\)](#), der omhandlede udlevering af en person til strafforfølgning i et tredjeland. Princippet er senere blevet bekræftet og udbygget i flere domme om udsendelse af asylansøgere, som havde fået afslag på deres ansøgninger om asyl, samt om udvisning af udlændinge under påberåbelse af fare for værtslandets sikkerhed eller som følge af begået kriminalitet.

1.3 Forskelle i beskyttelsen af asylansøgere

Selvom der er klare fællestræk mellem fastlæggelsen af, hvorvidt der foreligger "forfølgelse" i relation til flygtningekonventionens artikel 1 A og vurderingen af, hvorvidt der foreligger risiko for overgreb i strid med EMRK artikel 3, skal man være varsom med at udlede, at der er sammenfald mellem de to sæt vurderinger. Selvom det i langt de fleste tilfælde vil være således, at de personer der opfylder flygtningebetingelserne i flygtningekonventionens artikel 1 A, tillige vil være beskyttet mod udsendelse af EMRK artikel 3, kan beskyttelsen i henhold til flygtningekonventionen og EMRK's artikel 3 afvige på forskellig vis.

Overgrebsintensiteten

Det kan for det første ikke udelukkes, at der kan opstå tilfælde, hvor overgreb vil være tilstrækkelig intensive til at udgøre "forfølgelse" i henhold til flygtningekonventionens artikel 1 A, men ikke samtidig tilstrækkelig intensive til at udgøre en krænkelse af EMRK artikel 3. "Forfølgelse" i henhold til flygtningekonventionens artikel 1 A vil således ikke per se også krænke artikel 3 i EMRK.

Beskyttelsen i henhold til EMRK artikel 3 er ikke begrænset til "bestemte årsager"

EMRK artikel 3 er, modsat beskyttelsen i henhold til flygtningekonventionen, ikke indskrænket til alene at beskytte personer, der i modtagerstaten frygter overgreb, der er baseret på bestemte årsager. Således fandt EMD i eksempelvis sagen mod [Soering mod Storbritannien \(1989\)](#), at artikel 3 også hindrede Storbritannien i at udlevere en person til USA, der risikerede en straf, der var i strid med artikel 3. Beskyttelsen i henhold til EMRK artikel 3 gælder således uanset årsagen til overgrebene.

Beskyttelsen i henhold til EMRK artikel 3 er absolut

Som nævnt ovenfor kan en person, der opfylder betingelserne i flygtningekonventionens artikel 1 A miste sine rettigheder, hvis personen begår alvorlig kriminalitet eller truer værtslandets sikkerhed. EMD har imidlertid udtalt, at beskyttelsen i henhold til EMRK artikel 3 udstrækkes til enhver person, uanset at personen i værtslandet anses for at udgøre en fare for den nationale sikkerhed eller har begået alvorlig kriminalitet. Beskyttelsen i henhold til artikel 3 er således, modsat beskyttelsen efter flygtningekonventionens artikel 33, stk. 2, absolut, og gælder uden undtagelser.

Dette gælder i udgangspunktet også i forhold til medlemsstaternes behandling af migranter i en situation, hvor presset på modtagesystemerne i medlemsstaterne er stort. EMD har dog i sagen [Khlaifia and Others mod Italien \(2016\)](#) forholdt sig til betydningen og forståelsen af den absolutte karakter af EMRK artikel 3 i en situation, hvor medlemsstaternes behandling af migranter påvirkes af, at medlemsstaten udsættes for en exceptionel tilstrømning af migranter. EMD udtalte blandt andet følgende:

"1. Principles established in the Court's case-law

158. The Court would reiterate at the outset that the prohibition of inhuman or degrading treatment is a fundamental value in democratic societies [...]. It is also a value of civilisation closely bound up with respect for human dignity, part of the very essence of the Convention [...]. The prohibition in question is absolute, for no derogation from it is permissible even in the event of a public emergency threatening the life of the nation or in the most difficult circumstances, such as the fight against terrorism and organised crime, irrespective of the conduct of the person concerned [...].

[...]

3. Application of those principles in the present case

(a) The existence of a humanitarian emergency and its consequences

178. The Court finds it necessary to begin by addressing the Government's argument that it should take due account of the context of humanitarian emergency in which the events in question had taken place (see paragraph 151 above).

179. In this connection the Court, like the Chamber, cannot but take note of the major migration crisis that unfolded in 2011 following events related to the "Arab Spring". [...] The arrival en masse of North African migrants undoubtedly created organisational, logistical and structural difficulties for the Italian authorities in view of the combination of requirements to be met, as they had to rescue certain vessels at sea, to receive and accommodate individuals arriving on Italian soil, and to take care of those in particularly vulnerable situations. [...].

180. *In view of the significant number of factors, whether political, economic or social, which gave rise to such a major migration crisis and taking account of the challenges facing the Italian authorities, the Court cannot agree with the applicants' view (see paragraph 140 above) that the situation in 2011 was not exceptional. An excessive burden might be imposed on the national authorities if they were required to interpret those numerous factors precisely and to foresee the scale and timeframe of an influx of migrants. [...]*

181. *Neither can the Court criticise, in itself, the decision to concentrate the initial reception of the migrants on Lampedusa. As a result of its geographical situation, that was where most rudimentary vessels would arrive and it was often necessary to carry out rescues at sea around the island in order to protect the life and health of the migrants. It was therefore not unreasonable, at the initial stage, to transfer the survivors from the Mediterranean crossing to the closest reception facility, namely the CSPA at Contrada Imbriacola.*

182. *Admittedly, as noted by the Chamber, the accommodation capacity available in Lampedusa was both insufficient to receive such a large number of new arrivals and ill-suited to stays of several days. It is also true that in addition to that general situation there were some specific problems just after the applicants' arrival. [...].*

183. *The foregoing details show that the State was confronted with many problems as a result of the arrival of exceptionally high numbers of migrants and that during this period the Italian authorities were burdened with a large variety of tasks, as they had to ensure the welfare of both the migrants and the local people and to maintain law and order.*

184. *That being said, the Court can only reiterate its well-established case-law to the effect that, having regard to the absolute character of Article 3, an increasing influx of migrants cannot absolve a State of its obligations under that provision [...], which requires that persons deprived of their liberty must be guaranteed conditions that are compatible with respect for their human dignity. In this connection the Court would also point out that in accordance with its case-law as cited in paragraph 160 above, even treatment which is inflicted without the intention of humiliating or degrading the victim, and which stems, for example, from objective difficulties related to a migrant crisis, may entail a violation of Article 3 of the Convention.*

185. *While the constraints inherent in such a crisis cannot, in themselves, be used to justify a breach of Article 3, the Court is of the view that it would certainly be artificial to examine the facts of the case without considering the general context in which those facts arose. In its assessment, the Court will thus bear in mind, together with other factors, that the undeniable difficulties and inconveniences endured by the applicants stemmed to a significant extent from the situation of extreme difficulty confronting the Italian authorities at the relevant time."*

EMD ses således i dommen at have åbnet for, at der ved vurderingen af, hvorvidt medlemsstaternes behandling af migranter er i strid med EMRK artikel 3, også kan indgå et hensyn til den særlige situation, som medlemsstaternes myndigheder befinder sig i, hvor presset på modtagesystemerne er exceptionelt stort og er medvirkende til, at klagerne bliver udsat for vanskelige forhold.

Det fremgår af Jens Elo Rytters bog "Individets grundlæggende rettigheder" (2024), side 132-133, at:

”Bestemmelsen [EMRK artikel 3, red.] giver som nævnt ikke mulighed for at foretage nogen form for proportionalitetsafvejning af, hvorvidt den udøvede tortur m.v. muligt kan retfærdiggøres ud fra tungtvejende hensyn. Derfor er der heller ikke plads til nogen skønsmargin for staterne, når det gælder efterlevelsen af artikel 3.

Noget andet er, at formåls-, rimeligheds- og nødvendighedsbetragtninger kan få betydning ved vurderingen af, om en konkret behandling eller straf bør karakteriseres som ’umenneskelig’ eller ’nedværdigende’. Herved kan en form for proportionalitetsafvejning undertiden snige sig ind ad bagdøren [...]. Et andet eksempel er *Khlaifia* (2016), hvor EMD udtalte, at det måtte indgå i vurderingen af, om asylsøgere var blevet frihedsberøvet under forhold i strid med artikel 3, at Italien på tidspunktet var udsat for en exceptionel tilstrømning af migranter til øen Lampedusa og derfor havde stået i en ekstremt vanskelig situation. EMD fandt ikke artikel 3 krænket, trods interneringsforhold, der ’langt fra var ideelle’.”

Det bemærkes, at EMD efterfølgende i lignende sager har afholdt sig fra at tillægge hensynet til et stort migrationspres betydning. Der kan henvises til dommen [M.B. mod Grækenland \(2023\)](#), hvor EMD udtalte følgende:

“30. As to the merits, the Court has previously had occasion to note that the States which form the external borders of the European Union are currently experiencing considerable difficulties in coping with the increasing influx of migrants and asylum-seekers. It does not underestimate the burden and pressure this situation places on the States concerned (see M.S.S. v. Belgium and Greece [GC], no. 30696/09, § 223, ECHR 2011).

31. However, having regard to the absolute character of the rights secured by Article 3, that cannot absolve a State of its obligations under that provision (see Khlaifia and Others v. Italy [GC], no. 16483/12, §§ 158 and 184, 15 December 2016).”

Se tilsvarende EMD’s udtalelse i [M.L. mod Grækenland \(2023\)](#).

2. EMRK – introduktion og grundprincipper

2.1 Indledning

EMRK blev underskrevet i Rom den 4. november 1950 af 12 europæiske lande, heriblandt Danmark. EMRK trådte i kraft den 3. september 1953. I Danmark er EMRK gennemført i dansk lovgivning ved lov nr. 285 af 29. april 1992 om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Loven er senere blevet ændret. Den gældende lovtekst findes i [lovbekendtgørelse nr. 750 af 19. oktober 1998](#).

De stater, der har underskrevet EMRK, har forpligtet sig til at respektere visse grundlæggende menneskerettigheder over for enhver person, og EMRK giver mulighed for, at man som person eller organisation kan klage over staten til EMD, hvis man er af den opfattelse, at offentlige myndigheder har krænket beskyttede rettigheder eller ikke har sikret beskyttede rettigheder.

Før den 28. november 1998, hvor den 11. tillægsprotokol trådte i kraft, blev klagerne først behandlet af Menneskerettighedskommissionen, der tog stilling til, om klagen skulle tillades adgang for EMD (admitteres). Hvis

Menneskerettighedskommissionen vurderede, at klagen skulle tillades adgang til EMD blev der først udarbejdet en rapport, hvorefter sagen kunne overgå til behandling i EMD. Den tidligere EMD og Menneskerettighedskommissionen er nu afløst af én domstol (EMD), der behandler klagerne fra de modtages til de afsluttes.

EMRK indeholder to klagemuligheder. For det første kan en medlemsstat klage til EMD, hvis den finder, at en anden medlemsstat overtræder EMRK (mellestatslige klager). Det andet og mere benyttede klagesystem består i, at enkeltpersoner, ikke-statslige organisationer eller grupper af enkeltpersoner kan klage direkte til EMD over en medlemsstat, hvis det menes, at staten har overtrådt grundlæggende menneskerettigheder (den individuelle klageadgang).

2.2 Klagebetingelser – den individuelle klageadgang

For at EMD kan behandle en klage indgivet af en privatperson eller en organisation, skal en række betingelser af såvel processuel som materiel art være opfyldt. Nedenfor følger en kort beskrivelse af de mest grundlæggende betingelser.

2.2.1 Klageren skal være offer for en krænkelse

Det fremgår af EMRK artikel 34, at EMD kan modtage klager fra personer, ikke-statslige organisationer eller grupper af enkeltpersoner, der hævder at være blevet krænket i de rettigheder, der er anerkendt ved denne konvention eller de dertil knyttede protokoller. Som udgangspunkt er det derfor ikke muligt at klage over lovgivning eller myndighedernes praksis, hvis man ikke direkte berøres heraf. Man berøres direkte, hvis man for eksempel dømmes i en straffesag eller udvises af udlændingemyndighederne i strid med EMRK. I så fald opfylder man betingelsen om at være offer.

EMD har fastslået, at en person, der står overfor at blive udvist af en deltagerstat, opfylder betingelsen om at være offer på trods af, at den behandling der klages over, nemlig den forventede mishandling i strid med artikel 3 i modtagerstaten, endnu ikke har fundet sted. En klage til EMD kræver imidlertid, at der er blevet truffet en endelig afgørelse om udsendelse, der kan tvangsfuldbyrdes.

Der kan henvises til følgende sag:

- [N.R. mod Tyrkiet \(2025\)](#)
- [F.O. og G.H. mod Belgien \(2024\)](#)

2.2.2 Staten skal overtræde EMRK

EMD kan kun behandle klager over staters overtrædelser af EMRK og tillægsprotokollerne. Dette følger af EMRK artikel 34, hvoraf det fremgår, at der kan indbringes klager over de kontraherende parter i EMRK. De kontraherende parter er, jf. artikel 1, de stater, som har tiltrådt EMRK. EMD behandler derfor kun klager over handlinger eller undladelser, som staten er ansvarlig for. Staten er ansvarlig for alle offentlige myndigheders handlinger eller undladelser, herunder domstole, politiet og udlændingemyndigheder.

EMD kan ikke behandle klager over privatpersoner, organisationer eller foreninger. I visse situationer kan EMD dog behandle klagen, selvom det er en privatpersons handlinger, der er den direkte årsag til klagen.

Efter EMRK har staten nemlig en vis pligt til at gribe ind over for private virksomheder eller personers behandling af andre mennesker (se afsnittet om de såkaldte "agents of persecution").

2.2.3 Alle nationale retsmidler skal være udtømt

I henhold til EMRK artikel 35 kan EMD kun behandle en sag, når alle nationale retsmidler er udtømt. Det betyder, at klageren skal have udnyttet alle muligheder for at få sagen behandlet af de nationale myndigheder. Herved sikres, at staten har haft mulighed for selv at rette op på eventuelle overtrædelser af menneskerettighederne, inden EMD behandler sagen.

Ønsker man at klage over en beslutning om udsendelse, idet man er af den opfattelse, at udsendelsen strider imod forbuddet mod tortur, umenneskelig eller nedværdige behandling eller straf i artikel 3, skal man således afvente udfaldet af sagens endelige afgørelse i Flygtningenævnet, inden man klager til EMD.

2.2.4 Klagen skal være indgivet senest fire måneder efter, at alle nationale retsmidler er udtømt

I henhold til EMRK artikel 35, stk. 1, kan EMD kun behandle en sag, såfremt denne er anlagt senest fire måneder efter, at de nationale retsmidler er udtømt. Er tidsfristen overskredet, skal EMD som udgangspunkt afvise at behandle klagen.

2.2.5 Klagen må ikke være åbenbart grundløs

EMD behandler ikke en klage, hvis den findes åbenbart grundløs, jf. EMRK artikel 35, stk. 3, litra a. En klage er åbenbart grundløs, hvis der ikke er oplysninger i klagen, som tyder på, at EMRK er blevet overtrådt. Langt de fleste klager afvises som åbenbart grundløse.

2.2.6 Klagen må ikke være anonym

EMD behandler ikke anonyme klager. Dette følger af EMRK artikel 35, stk. 2, litra a.

2.2.7 Klagen må ikke have været behandlet ved internationale klageorganer tidligere

Det følger af EMRK artikel 35, stk. 2, litra b, at EMD ikke behandler en sag, hvis sagens indhold i det væsentlige er identisk med en anden sag, som tidligere har været behandlet af EMD eller andre internationale organer eller komitéer, såfremt den nye sag ikke indeholder nye relevante oplysninger.

Der kan henvises til følgende sag:

- [M.J. mod Azerbajjan \(2024\)](#)

2.3 Virkningen af indgivelsen af en klage, herunder anvendelsen af foreløbige foranstaltninger, og virkningen af afsigelsen af en dom

EMD er ikke en appelinstans for nationale afgørelser, og den kan ikke tilsidesætte eller ændre afgørelser, som er truffet af de nationale myndigheder. En klage til EMD har derfor heller ikke opsættende virkning.

En klager kan dog anmode EMD om at rette henvendelse til staten og anbefale, at de nationale myndigheder for eksempel undlader at effektuere en afgørelse, indtil EMD har afsagt en dom i klagesagen, se nærmere herom nedenfor. I praksis følger staterne som hovedregel sådanne henstillinger. Dette var dog ikke tilfældet

i sagen [Mamatkulov og Askarov mod Tyrkiet \(2005\)](#), hvor Tyrkiet udleverede klagerne til Usbekistan, selvom EMD i medfør af [procesreglementets regel 39](#) om foreløbige foranstaltninger (interim measures) havde anmodet de tyrkiske myndigheder om at udsætte udleveringen indtil videre. EMD udtalte blandt andet følgende:

“128. The Court reiterates that by virtue of Article 34 of the Convention Contracting States undertake to refrain from any act or omission that may hinder the effective exercise of an individual applicant’s right of application. A failure by a Contracting State to comply with interim measures is to be regarded as preventing the Court from effectively examining the applicant’s complaint and as hindering the effective exercise of his or her right and, accordingly, as a violation of Article 34 of the Convention.

129. Having regard to the material before it, the Court concludes that, by failing to comply with the interim measures indicated under Rule 39 of the Rules of Court, Turkey is in breach of its obligations under Article 34 of the Convention.”

Det følger af regel [39 i EMD’s procesreglement](#), at det kammer, der behandler en klage, efter anmodning kan komme med tilkendegivelser om foreløbige foranstaltninger (interim measures), hvis EMD vurderer, at sådanne bør træffes af hensyn til parterne eller for at sikre en hensigtsmæssig behandling af klagesagen. Procesreglementet angiver ikke nærmere, hvornår hensynet til parternes interesse eller behandlingen af klagesagen taler for, at EMD kommer med tilkendegivelser om foreløbige foranstaltninger.

I praksis opstår spørgsmålet om foreløbige foranstaltninger navnlig i sager om udvisning, udsendelse eller udlevering af udlændinge, og anmodninger om anvendelsen af regel 39 vedrører som oftest retten til liv, retten til ikke at blive udsat for tortur eller umenneskelig behandling og undtagelsesvis retten til respekt for privat- og familieliv (EMRK artiklerne 2, 3 og 8).

EMD har i sager, hvor det er blevet gjort gældende, at der er en risiko for uoprettelig skade, hvad angår klagerens adgang til at nyde beskyttelse efter en af EMRK’s kernebestemmelser, udtalt, at formålet med foreløbige foranstaltninger er at opretholde status quo, indtil EMD har taget stilling til foranstaltningens berettigelse. Foreløbige foranstaltninger skal således sikre den fortsatte tilstedeværelse af den genstand, der er emne for anmodningen, således at der ikke sker uoprettelig skade. Foreløbige foranstaltninger sikrer således en reel og effektiv klageadgang efter artikel 34 ved at sikre sagens genstand. EMD har videre udtalt, at foreløbige foranstaltninger tjener det formål at undgå situationer, som ville forhindre EMD i at undersøge sagen korrekt, og sikre klageren den praktiske og effektive udnyttelse af de påberåbte konventionsrettigheder. Tilkendegivelser om foreløbige foranstaltninger tjener således ikke kun til, at der kan gennemføres en effektiv undersøgelse af klagen, men også til at sikre, at EMRK’s beskyttelse af klageren er effektiv. (se [Mamatkulov og Askarov mod Tyrkiet \(2005\)](#), præmisserne 108 og 125, og [Aoulmi mod Frankrig \(2006\)](#), præmisserne 103 og 107-108).

EMD’s anvendelse af regel 39 har således karakter af et foreløbigt processuelt retsmiddel. Der er med anvendelse af bestemmelsen ikke taget stilling til, om der i den konkrete sag foreligger en krænkelse af EMRK. Fra EMD’s praksis vedrørende EMRK artikel 3 er der således flere eksempler på anvendelse af regel 39 i sager vedrørende udenlandske statsborgere, hvor EMD efterfølgende har udtalt, at en udsendelse ikke ville udgøre en krænkelse af EMRK, se blandt andet afgørelserne i sagerne [T.N. og S.N. mod Danmark \(2011\)](#), [S.S. m.fl. mod Danmark \(2011\)](#) og [N.S. mod Danmark \(2011\)](#) anlagt af srilankanske statsborgere mod Danmark samt

[F.H. mod Sverige \(2009\)](#). I sagen [M. S. S. mod Belgien og Grækenland \(2011\)](#) udtalte EMD blandt andet følgende:

"355. The Court next rejects the Government's argument that the Court itself had not considered it necessary to indicate an interim measure under Rule 39 of the Rules of Court to suspend the applicant's transfer. It reiterates that in cases such as this, where the applicant's expulsion is imminent at the time when the matter is brought to the Court's attention, it must take an urgent decision. The measure indicated will be a protective measure which on no account prejudices the examination of the application under Article 34 of the Convention. At this stage, when an interim measure is indicated, it is not for the Court to analyse the case in depth – and indeed it will often not have all the information it needs to do so [...]."

EMD har i visse tilfælde anvendt regel 39 på et større antal sager vedrørende klager af samme nationalitet og/eller etnicitet, som indbringes for EMD. Der kan herved blandt andet henvises til sagen [NA. mod Storbritannien \(2008\)](#), præmisserne 21-22.

Det fremgår af dommen [F.H. mod Sverige \(2009\)](#), at EMD anvendte regel 39 i en situation, hvor EMD havde afsagt dom om, at der ikke som påstået af klageren var sket et brud på EMRK artiklerne 2 og 3, men hvor dommen fra EMD endnu ikke var endelig, jf. EMRK artikel 44, stk. 2. EMD anvendte i dette tilfælde regel 39 efter dommens afsigelse for at sikre en eventuelt fortsat effektiv behandling af sagen, således at klageren ikke blev udsendt, inden dommen blev endelig.

Hvis EMD dømmer staten for at have overtrådt EMRK, har staten pligt til at rette op på krænkelserne. Det er op til staten at bestemme, hvordan den kan leve op til EMRK's krav efter at være blevet dømt af EMD. En beslutning om at udsende en person fra landet kan for eksempel ændres af de nationale myndigheder, så personen i stedet får en opholdstilladelse.

Hvis EMD har dømt staten for en overtrædelse af EMRK, overvåger Europarådets Ministerkomité, om staten følger dommen. Staten er endvidere forpligtet til at underrette Ministerkomitéen om, hvilke tiltag den har iværksat for at efterleve dommen indenfor en fastsat frist.

2.4 Det relevante tidspunkt for EMD's vurdering

Da der forløber nogen tid fra den endelige nationale afgørelse er truffet og indtil EMD's behandling af sagen, vil der i den mellemliggende periode kunne være indtrådt ændringer i klagerens situation, for eksempel i forholdene i klagerens hjemland. I en række domme vedrørende udsendelse af afviste asylansøgere har EMD forholdt sig til spørgsmålet om, hvorvidt vurderingen af, om klageren risikerede forhold i strid med EMRK artikel 3, skulle ske på baggrund af klagerens situation på tidspunktet for den endelige nationale afgørelse om udsendelse og effektueringen heraf, eller om der skulle tages hensyn til omstændigheder indtruffet efter dette tidspunkt. I sagen [Saadi mod Italien \(2008\)](#) udtalte EMD blandt andet:

*"133. With regard to the material date, the existence of the risk must be assessed primarily with reference to those facts which were known or ought to have been known to the Contracting State at the time of expulsion. However, if the applicant has not yet been extradited or deported when the Court examines the case, the relevant time will be that of the proceedings before the Court (see *Chahal*, cited above, §§ 85-86, and *Venkadajalasarma v. the Netherlands*, no. 58510/00, § 63, 17 February 2004). This situation typically arises when, as in the present case, deportation or extradition is delayed as a result of an indication by the Court of an*

interim measure under Rule 39 of the Rules of Court (see Mamatkulov and Askarov, cited above, § 69). Accordingly, while it is true that historical facts are of interest in so far as they shed light on the current situation and the way it is likely to develop, the present circumstances are decisive.”

2.5 EMRK's eksterritoriale virkning

I henhold til EMRK artikel 1 er deltagerstaterne forpligtet til at sikre enhver person under deres jurisdiktion de rettigheder og friheder, som er indeholdt i EMRK.

Staternes forpligtelse består således uanset personens nationalitet, så længe denne er under medlemsstatens jurisdiktion.

En medlemsstat ifalder som udgangspunkt ikke ansvar for krænkelser af EMRK, såfremt disse krænkelser er begået af enten andre medlemsstater eller tredjelande.

EMD har dog i sin praksis fastslået, at en medlemsstat kan blive holdt indirekte ansvarlig for krænkelser begået af andre medlemslande eller tredjelande på medlemsstatens område, hvis disse krænkelser er foregået med den pågældende medlemsstats viden og accept, og ligeledes hvis der er ydet bistand til disse handlinger.

En medlemsstat kan blive holdt indirekte ansvarlig for krænkelser af EMRK's bestemmelser, såfremt medlemsstaten udsætter en person for en reel risiko for at dennes rettigheder bliver krænket i et land udenfor statens jurisdiktion. Dette er navnlig relevant i forhold til EMRK's artikler 2, 3, 5 og 6. Idet en deltagerstat herved kan blive ansvarlig for krænkelser, der finder sted uden for dens territorium (og jurisdiktion), er dette blevet betegnet som en eksterritorial virkning af EMRK.

Der kan for en nærmere gennemgang henvises til Jon Fridrik Kjølbro i "Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere" (2017), side 47ff.

2.6 EMD's fortolkningsprincipper

EMD har ved flere lejligheder gjort klart, at EMRK som international traktat adskiller sig fra andre internationale traktater, idet andre internationale traktater som oftest har karakter af kontrakter mellem staterne og ikke på samme måde som EMRK er indgået for at beskytte individuelle rettigheder. I sagen [Soering mod Storbritannien \(1989\)](#) udtalte EMD blandt andet:

"78. In interpreting the Convention, regards must be had to its special character as a treaty for the collective enforcement of human rights and fundamental freedoms [...]. Thus, the object and purpose of the Convention as an instrument for the protection of individual human beings require that its provisions be interpreted and applied so as to make its safeguards practical and effective [...]."

Netop princippet om EMRK's effektivitet og praktiske brugbarhed har ofte fået EMD til at anlægge en progressiv og aktiv fortolkning. Fokus har i mindre grad været på formalia og processuelle regler og i højere grad på, hvilke friheder og forhold den konkrete bestemmelse i EMRK har til hensigt at beskytte.

De standarder for menneskerettighedsbeskyttelsen, der er indeholdt i EMRK, er ikke statiske, men afspejler ændringerne i deltagerstaternes samfund. EMD benytter således en dynamisk fortolkningsstil, og den lader sig inspirere af samtiden og ikke datidens samfundsopfattelse. I sagen [Tyrer mod Storbritannien \(1978\)](#), hvor

EMD skulle vurdere, hvorvidt fysisk afstraffelse af ungdomskriminelle udgjorde nedværdigende behandling i henhold til artikel 3, udtalte EMD blandt andet følgende:

“31. the Convention is a living instrument which (...) must be interpreted in the light of present-day conditions. In the case now before it the Court cannot but be influenced by the development and commonly accepted standards in the penal policy of the member States of the Council of Europe in this field.”

I adskillige af EMRK's bestemmelser forbeholdes deltagerstaterne en ret til at gøre indgreb i den beskyttede rettighed eller frihed, hvis et sådant indgreb er nødvendigt blandt andet for at beskytte andres rettigheder eller den offentlige orden, herunder den nationale sikkerhed. Når EMD behandler en sag omhandlende en af disse bestemmelser, skal EMD søge at finde en passende balance mellem samfundets legitime behov for at regulere individers adfærd og pågældende individs ret til at nyde den pågældende rettighed eller frihed. Denne afvejning kaldes en proportionalitetsafvejning.

Finder EMD, at de nationale myndigheder ikke har foretaget en sådan korrekt proportionalitetsafvejning, vil der foreligge en krænkelse af den relevante artikel i EMRK.

Har medlemsstaterne på den anden side foretaget en indgående prøvelse af sagen og i afvejningen inddraget og vurderet alle relevante hensyn, er EMD i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet tilbageholdende med at foretage sin egen prøvelse. EMD indrømmer medlemsstaterne en såkaldt skønsmargin (margin of appreciation) i den praktiske anvendelse af EMRK's bestemmelser og i proportionalitetsafvejningen, når den pågældende medlemsstat i afvejningen har inddraget og vurderet alle relevante hensyn. Det indebærer, at EMD ikke foretager en tilbundsående prøvelse af den af medlemsstaten foretagne afvejning i den enkelte sag.

Omfanget af skønsmarginen i den enkelte sag afgøres på baggrund af en vurdering af karakteren af indgrebet og den rettighed, der foretages indgreb i. Således vil medlemsstaterne typisk indrømmes en videre skønsmargin i sager, hvor indgrebet er begrundet i moralske vurderinger og politiske prioriteringer i det pågældende land og en snævrere skønsmargin i sager, hvor indgrebet påvirker grundlæggende aspekter af individets liv.

Medlemsstaternes forhold til den skønsmargin, som EMD tillægger medlemsstaterne i den enkelte sag, var et særskilt emne på Europarådets møde den 12. og 13. april 2018. Dette møde mundede ud i en erklæring, som blev underskrevet af de 47 deltagende medlemslande. Denne erklæring, benævnt [København-erklæringen \(Copenhagen Declaration\)](#) omhandlede medlemsstaternes ønske om dels at præcisere EMD's rolle i forhold til nationale domstole, dels at præcisere medlemsstaternes ret til en skønsmargin i konkrete sager omhandlende EMRK's rettigheder.

Europarådet har i København-erklæringen udtalt følgende om "the role of the Court":

“26. The Court provides a safeguard for violations that have not been remedied at national level and authoritatively interprets the Convention in accordance with relevant norms and principles of public international law, and, in particular, in the light of the Vienna Convention on the Law of Treaties, giving appropriate consideration to present-day conditions.

27. *The quality and in particular the clarity and consistency of the Court's judgments are important for the authority and effectiveness of the Convention system. They provide a framework for national authorities to effectively apply and enforce Convention standards at domestic level.*

28. *The principle of subsidiarity, which continues to develop and evolve in the Court's jurisprudence, guides the way in which the Court conducts its review.*

a) *The Court, acting as a safeguard for individuals whose rights and freedoms are not secured at the national level, may deal with a case only after all domestic remedies have been exhausted. It does not act as a court of fourth instance.*

b) *The jurisprudence of the Court makes clear that States Parties enjoy a margin of appreciation in how they apply and implement the Convention, depending on the circumstances of the case and the rights and freedoms engaged. This reflects that the Convention system is subsidiary to the safeguarding of human rights at national level and that national authorities are in principle better placed than an international court to evaluate local needs and conditions.*

c) *The Court's jurisprudence on the margin of appreciation recognises that in applying certain Convention provisions, such as Articles 8-11, there may be a range of different but legitimate solutions which could each be compatible with the Convention depending on the context. This may be relevant when assessing the proportionality of measures restricting the exercise of rights or freedoms under the Convention. Where a balancing exercise has been undertaken at the national level in conformity with the criteria laid down in the Court's jurisprudence, the Court has generally indicated that it will not substitute its own assessment for that of the domestic courts, unless there are strong reasons for doing so.*

d) *The margin of appreciation goes hand in hand with supervision under the Convention system, and the decision as to whether there has been a violation of the Convention ultimately rests with the Court.*

The Conference therefore:

29. *Welcomes efforts taken by the Court to enhance the clarity and consistency of its judgments.*

30. *Appreciates the Court's efforts to ensure that the interpretation of the Convention proceeds in a careful and balanced manner.*

31. *Welcomes the further development of the principle of subsidiarity and the doctrine of the margin of appreciation by the Court in its jurisprudence.*

32. *Welcomes the Court's continued strict and consistent application of the criteria concerning admissibility and jurisdiction, including by requiring applicants to be more diligent in raising their Convention complaints domestically, and making full use of the opportunity to declare applications inadmissible where applicants have not suffered a significant disadvantage."*

Enkelte af EMRK's rettigheder, herunder artikel 3, er imidlertid af så fundamental karakter, at de ikke undergives en proportionalitetsafvejning og staterne ikke indrømmes nogen skønsmargin. Derudover har EMD i artikel 3-sager været tilbageholdende med at erstatte de nationale myndigheders konkrete bevisvurdering

vedrørende sagens faktiske omstændigheder med deres egen, hvis de nationale myndigheder har foretaget en grundig efterprøvelse af sagens beviseligheder.

Litteratur

EMD har udgivet en række guides vedrørende enkelte artikler i EMRK. Nedenstående guides er særligt relevante for den asylretlige vurdering:

- [Guide on Article 2 of the European Convention on Human Rights](#)
- [Guide on Article 5 of the European Convention on Human Rights](#)
- [Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights](#)
- [Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights](#)

EMD har endvidere udgivet en række Handbooks, der kan findes [her](#) og en række tematiske Fact Sheets, der kan findes [her](#).

Videre kan henvises til følgende litteratur:

- Betænkning nr. 1407, vedrørende inkorporering af menneskerettighedskonventioner i dansk ret.
- Jens Vedsted Hansen: Torturforbud som udsendelsesbegrænsning: Non refoulement-virkningen af EMRK artikel 3 i EU-ret & Menneskeret 2/1998, side 49-57.
- Sådan klager du til Menneskerettighedsdomstolen, udgivet af Justitsministeriet, 1998.
- Jon Fridrik Kjølbro: Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere, udgivet på Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2005.

3. Beviskrav vedrørende risikoen for overgreb i strid med EMRK artikel 3 i modtagerstaten

Af EMD's praksis kan udledes, at en stat krænker artikel 3 ved at udsende en person til en stat, hvor der er vægtige grunde til at antage, at der er en reel risiko for, at personen bliver behandlet i strid med artikel 3. Dog er den blotte mulighed for mishandling ikke i sig selv tilstrækkeligt til at statuere en krænkelse. EMD har imidlertid ikke udelukket, at der vil kunne opstå situationer, hvor den generelle situation i en stat, eller i et område af en stat, er så alvorlig og faretruende, at en udsendelse af en person dertil i sig selv vil være en krænkelse af artikel 3 uagtet, at personen ikke er mere udsat end andre personer fra pågældende stat eller område.

3.1 Udgangspunktet – ”vægtige grunde til at antage”

EMD har fastslået, at en stat kan krænke EMRK's artikel 3, hvis den overgiver en person til en stat, hvor personen risikerer at blive udsat for en behandling, der er i strid med artikel 3.

EMD slog dette princip fast første gang i sagen [Soering mod Storbritannien \(1989\)](#), hvor EMD skulle tage stilling til, hvorvidt Storbritannien krænkede artikel 3, hvis den efterkom en anmodning fra USA om udlevering af en person, der var mistænkt for drab og på den baggrund risikerede dødsstraf i USA. EMD fandt, at en udlevering af en person til en stat, hvor der er vægtige grunde til at antage, at denne vil være i fare for at

blive udsat for tortur, vil være uforenelig med EMRK's grundlæggende formål og ånd og de fundamentale værdier i de demokratiske samfund.

I sagen [Cruz Varas m.fl. mod Sverige \(1991\)](#), hvor EMD skulle tage stilling til, hvorvidt Sverige havde krænket artikel 3 ved at have udsendt en chilensk statsborger til Chile, efter at have meddelt denne afslag på en ansøgning om asyl, udtalte EMD blandt andet:

“69. In its Soering judgment of 7 July 1989 the Court held that the decision by a Contracting State to extradite a fugitive may give rise to an issue under Article 3 (art. 3), and hence engage the responsibility of that State under the Convention, where substantial grounds have been shown for believing that the person concerned, if extradited, faces a real risk of being subjected to torture or to inhuman or degrading treatment or punishment in the requesting country [understreget her, red.] (Series A no. 161, p. 35, § 91).

Although the establishment of such responsibility involves an assessment of conditions in the requesting country against the standards of Article 3 (art. 3), there is no question of adjudicating on or establishing the responsibility of the receiving country, whether under general international law, under the Convention or otherwise. In so far as any liability under the Convention is or may be incurred, it is liability incurred by the extraditing Contracting State by reason of its having taken action which has as a direct consequence the exposure of an individual to proscribed ill-treatment (ibid., p. 36, § 91).

70. Although the present case concerns expulsion as opposed to a decision to extradite, the Court considers that the above principle also applies to expulsion decisions and a fortiori to cases of actual expulsion.”

I den danske litteratur (Jens Vedsted Hansen: Torturforbud som udsendelsesbegrænsning; EU-ret & Menneskeret 2/1998, side 51) er ovenstående understregede blevet oversat til:

“vægtige grunde til at antage, at der er en reel risiko for, at personen, hvis udsendt, i modtagerstaten risikerer en behandling i strid med artikel 3.”

Bevisvurderingen blev cementeret i sagen [Vilvarajeh m.fl. mod Storbritannien \(1991\)](#), hvor EMD skulle vurdere, hvorvidt Storbritannien havde krænket artikel 3 ved udsendelsen af fem tamilske mænd fra Sri Lanka, der havde fået afslag på deres asylansøgninger. I samme sag udtalte EMD blandt andet følgende:

“111. A mere possibility of ill-treatment, however, in such circumstances, is not in itself sufficient to give rise to a breach of Article 3.”

I den danske litteratur (se Jens Vedsted Hansen, side 53) er dette blevet oversat til:

“den blotte mulighed for mishandling er ikke i sig selv nok.”

Det fremgår af sagen, at EMD ikke fandt, at det blot var de fem afviste asylansøgere, der på daværende tidspunkt risikerede en eller anden form for arbitrær mishandling i Sri Lanka, men derimod alle unge tamilske mænd i Sri Lanka. Det faktum, at ingen af de fem tamiler havde nogen særlige kendetegn (“special distinguishing features”) gjorde, at der ikke var noget, der indikerede, at de skulle være mere udsatte end andre unge tamilske mænd.

Det fremgår imidlertid også af EMD's udtalelser i sagen, at man ikke vurderede, at den generelle situation i Sri Lanka på daværende tidspunkt, på trods af den generelle risiko for arbitrær mishandling, var så alvorlig, at det i sig selv ville krænke artikel 3 at udsende personer dertil.

Af principperne fra Vilvarajah-dommen, som EMD ofte genkalder sig i sine afgørelser om foreneligheden af udsendelsen af personer med forbuddet mod tortur i artikel 3, kan man konkluderende udlede, at en stat krænker artikel 3 ved at udsende en person til en stat, hvor der er vægtige grunde til at antage, at der er en reel risiko for, at personen bliver behandlet i strid med artikel 3, men at den blotte mulighed for mishandling ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at statuere en krænkelse.

Se tillige EMD's afgørelse i sagen [Müslim mod Tyrkiet \(2005\)](#). I denne afgørelse gentog EMD, at den blotte mulighed for mishandling som følge af en ustabil situation i et land ikke i sig selv medfører en overtrædelse af artikel 3.

EMD udelukker herved ikke, at der ikke vil kunne opstå situationer, hvor den generelle situation i en stat, eller i et område af en stat, er så alvorlig og faretruende, at en udsendelse af en person dertil i sig selv vil være en krænkelse af artikel 3 uagtet, at personen ikke er mere udsat end andre personer fra pågældende stat eller område.

EMD udtalte herom i sagen [N.A. mod Storbritannien \(2008\)](#):

"115. From the foregoing survey of its case-law, it follows that the Court has never excluded the possibility that a general situation of violence in a country of destination will be of a sufficient level of intensity as to entail that any removal to it would necessarily breach Article 3 of the Convention. Nevertheless, the Court would adopt such an approach only in the most extreme cases of general violence, where there was a real risk of ill-treatment simply by virtue of an individual being exposed to such violence on return.

116. Exceptionally, however, in cases where an applicant alleges that he or she is a member of a group systematically exposed to a practice of ill-treatment, the Court has considered that the protection of Article 3 of the Convention enters into play when the applicant establishes that there are serious reasons to believe in the existence of the practice in question and his or her membership of the group concerned (see Saadi v. Italy, cited above, § 132). In those circumstances, the Court will not then insist that the applicant show the existence of further special distinguishing features if to do so would render illusory the protection offered by Article 3. This will be determined in light of the applicant's account and the information on the situation in the country of destination in respect of the group in question (see Salah Sheekh, cited above, § 148). The Court's findings in that case as to the treatment of the Ashraf clan in certain parts of Somalia, and the fact that the applicant's membership of the Ashraf clan was not disputed, were sufficient for the Court to conclude that his expulsion would be in violation of Article 3.

117. In determining whether it should or should not insist on further special distinguishing features, it follows that the Court may take account of the general situation of violence in a country. It considers that it is appropriate for it to do so if that general situation makes it more likely that the authorities (or any persons or group of persons where the danger emanates from them) will systematically ill-treat the group in question (see Salah Sheekh, § 148; Saadi v. Italy, §§ 132 and 143; and, by converse implication, Thampibillai, §§ 64 and 65; Venkadajalasarma, §§ 66 and 67, all cited above)."

EMD har i dommen [F.H. mod Sverige \(2009\)](#) i præmis 90 gentaget, at en generel voldstilstand normalt ikke i sig selv vil indebære en krænkelse af artikel 3 i tilfælde af udsendelse, men at EMD aldrig har udelukket muligheden for, at den generelle voldssituation i bestemmelseslandet kan være af en så tilstrækkelig høj intensitet, at enhver udsendelse til det pågældende land vil indebære en krænkelse af artikel 3. EMD understregede også i denne dom, at den kun ville anlægge denne betragtning i de mest ekstreme tilfælde af generel voldsudøvelse, hvor der består en reel risiko for overgreb alene i kraft af en tilstedeværelse på området.

I dommen [Sufi og Elmi mod Storbritannien \(2011\)](#) behandlede EMD samme spørgsmål. EMD udtalte blandt andet, at den generelle vold i Mogadishu på tidspunktet for dommen havde nået et niveau, hvor enhver, der vendte tilbage til byen, som udgangspunkt ville være i reel risiko for at blive udsat for overgreb i strid med artikel 3, alene som følge af den blotte tilstedeværelse, medmindre vedkommende havde tilstrækkeligt gode relationer på højeste niveau til magtfulde aktører i byen, der gjorde det muligt for den pågældende at opnå beskyttelse. EMD udelukkede ikke, at resten af det sydlige og centrale Somalia kunne udgøre et internt flugtalternativ (IFA), forudsat at den udsendte kunne rejse til og bosætte sig i det pågældende område uden at komme i en reel risiko for overgreb i strid med artikel 3. Der kunne således være dele af det sydlige og centrale Somalia, hvor en udsendt ikke nødvendigvis ville være i reel risiko for at blive udsat for overgreb i strid med artikel 3 alene som følge af den generelle situation. Det var dog en betingelse, at den udsendte person blandt andet havde nære familiære relationer i området, hvor vedkommende effektivt ville kunne søge tilflugt. Hvis en udsendt persons familierelationer var i en region, der kontrolleredes af den islamistiske bevægelse al-Shabaab, eller vedkommende var nødt til at rejse gennem al-Shabaab-kontrolleret område, udtalte EMD, at vedkommende ville være i en reel risiko for overgreb, medmindre det kunne påvises, at vedkommende havde erfaring med at rejse og opholde sig i Somalia og derfor kunne undgå opmærksomheden fra al-Shabaab. For somaliske statsborgere, som havde været i udlandet længe nok til at blive "westernised", ville denne risiko for at tiltrække sig al-Shabaabs opmærksomhed være særligt stor.

Efter afsigelsen af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse i sagen [Sufi og Elmi mod Storbritannien \(2011\)](#) er forholdene i det sydlige og centrale Somalia blevet væsentligt ændret. Den islamistiske bevægelse al-Shabaab har trukket sig ud af eller er blevet fordrevet fra flere af de byområder i det sydlige og centrale Somalia, som de tidligere kontrollerede, herunder Mogadishu, og kontrollerer på nuværende tidspunkt alene visse landlige områder.

Dette afspejles også i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse i sagen [K.A.B. mod Sverige \(2014\)](#), hvor EMD fandt, at de aktuelle forhold i Mogadishu ifølge de nu tilgængelige baggrundsoplysninger ikke længere var af en sådan karakter, at enhver, som var til stede i byen, befandt sig i en reel risiko for behandling i strid med artikel 3.

Senest har EMD i sagen [R.H. mod Sverige \(2015\)](#) om den aktuelle situation i Mogadishu blandt andet udtalt:

"68. The assessment made in K.A.B. v. Sweden is still valide."

I sagen [Salah Sheekh mod Nederlandene \(2007\)](#) var klageren flygtet efter at han og hans familie havde været udsat for overgreb på grund af deres klantilhørsforhold. EMD udtalte følgende:

"147. ...What is relevant in this context is whether the applicant was able to obtain protection against and seek redress for the acts perpetrated against him. The Court considers that this was not the case. Moreover, having regard to the information available (see for instance paragraphs 100-102, 108 and 111-112 above),

the Court is far from persuaded that the situation has undergone such a substantial change for the better that it could be said that the risk of the applicant being subjected to this kind of treatment anew has been removed or that he would be able to obtain protection from the (local) authorities. There is no indication, therefore, that the applicant would find himself in a significantly different situation from the one he fled (see Ahmed, cited above, § 44).

148. The Court would further take issue with the national authorities' assessment that the treatment to which the applicant was subjected was meted out arbitrarily. It appears from the applicant's account that he and his family were targeted because they belonged to a minority and for that reason it was known that they had no means of protection; they were easy prey, as were the other three Ashraf families living in the same village (see paragraph 7 above). The Court would add that, in its opinion, the applicant cannot be required to establish the existence of further special distinguishing features concerning him personally in order to show that he was, and continues to be, personally at risk. In this context it is true that a mere possibility of ill-treatment is insufficient to give rise to a breach of Article 3. Such a situation arose in the case of *Vilvarajah and Others v. the United Kingdom*, where the Court found that the possibility of detention and ill-treatment existed in respect of young male Tamils returning to Sri Lanka. The Court then insisted that the applicants show that special distinguishing features existed in their cases that could or ought to have enabled the United Kingdom authorities to foresee that they would be treated in a manner incompatible with Article 3 (judgment cited above, p. 37, §§ 111-112). However, in the present case, the Court considers, on the basis of the applicant's account and the information about the situation in the "relatively unsafe" areas of Somalia in so far as members of the Ashraf minority are concerned, that it is foreseeable that on his return the applicant would be exposed to treatment in breach of Article 3. It might render the protection offered by that provision illusory if, in addition to the fact of his belonging to the Ashraf – which the Government have not disputed –, the applicant were required to show the existence of further special distinguishing features.

149. The foregoing considerations are sufficient to enable the Court to conclude that the expulsion of the applicant to Somalia as envisaged by the respondent Government would be in violation of Article 3 of the Convention."

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt beskyttelse efter artikel 3 i sagen [N.A. mod Storbritannien \(2008\)](#) forudsatte tilstedeværelsen af yderligere særlige kendetegn ("further special distinguishing features"), fandt EMD ikke, at den forværrede sikkerhedssituation og stigning i menneskerettighedskrænkelser i Sri Lanka i sig selv medførte en generel risiko for alle tamiler, der vendte tilbage til Sri Lanka. EMD udtalte blandt andet:

"128. It follows that both the assessment of the risk to Tamils of "certain profiles" and the assessment of whether individual acts of harassment cumulatively amount to a serious violation of human rights can only be done on an individual basis. Thus, while account must be taken of the general situation of violence in Sri Lanka at the present time, the Court is satisfied that it would not render illusory the protection offered by Article 3 to require Tamils challenging their removal to Sri Lanka to demonstrate the existence of further special distinguishing features which would place them at real risk of ill-treatment contrary to that Article (see *Salah Sheekh*, cited above, § 148 and paragraphs 116 – 117 above)."

3.2 Næste betingelse – "Behandling i strid med artikel 3

EMRK artikel 3 indeholder et absolut forbud mod tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf. Artikel 3 definerer imidlertid ikke selv, hvornår en foranstaltning udgør "tortur", "umenneskelig" eller "nedværdigende" behandling eller straf.

EMD har fastslået, at det, for at et overgreb falder ind under anvendelsesområdet for artikel 3, kræves, at det overgreb, som klageren påstår, at vedkommende vil risikere, hvis den pågældende udsendes, må overstige et minimumsniveau af alvorlighed (minimumstærsklen). Vurderingen heraf er relativ og afhænger af sagens omstændigheder, herunder arten af og omstændighederne ved behandlingen eller straffen, den kontekst, den indgår i, den måde, hvorved den udføres, dens tidsmæssige udstrækning og dens fysiske eller psykiske virkning, samt i visse sager offerets køn, alder og helbredstilstand, se eksempelvis sagen [Soering mod UK \(1989\)](#), hvor EMD i præmis 100 udtalte:

"100. As is established in the Court's case-law, ill-treatment, including punishment, must attain a minimum level of severity if it is to fall within the scope of Article 3 (art. 3). The assessment of this minimum is, in the nature of things, relative; it depends on all the circumstances of the case, such as the nature and context of the treatment or punishment, the manner and method of its execution, its duration, its physical or mental effects and, in some instances, the sex, age and state of health of the victim (see the abovementioned Ireland v. the United Kingdom judgment, Series A no. 25, p. 65, § 162; and the Tyrer judgment of 25 April 1978, Series A no. 26, pp. 14-15, §§ 29 and 30). Treatment has been held by the Court to be both "inhuman" because it was premeditated, was applied for hours at a stretch and "caused, if not actual bodily injury, at least intense physical and mental suffering", and also "degrading" because it was "such as to arouse in [its] victims feelings of fear, anguish and inferiority capable of humiliating and debasing them and possibly breaking their physical or moral resistance" (see the abovementioned Ireland v. the United Kingdom judgment, p. 66, § 167). In order for a punishment or treatment associated with it to be "inhuman" or "degrading", the suffering or humiliation involved must in any event go beyond that inevitable element of suffering or humiliation connected with a given form of legitimate punishment (see the Tyrer judgment, loc. cit.). In this connection, account is to be taken not only of the physical pain experienced but also, where there is a considerable delay before execution of the punishment, of the sentenced person's mental anguish of anticipating the violence he is to have inflicted on him."

Se også [S.S. m.fl. mod Danmark \(2011\)](#), præmis 81, [Mamatkulov og Askarov mod Tyrkiet \(2005\)](#), præmis 70, [Mohammed Hussein m.fl. mod Nederlandene og Italien \(2013\)](#), præmis 68 og [Khlaifia m.fl. mod Italien \(2016\)](#), præmis 159.

"Tortur" er den groveste form for mishandling i strid med artikel 3 og omfatter ifølge EMD forsætlig umenneskelig behandling, der medfører meget alvorlig og grusom lidelse. EMD lægger ved vurderingen af, om en behandling udgør tortur, vægt på den definition af tortur, der fremgår af artikel 1 i FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig, eller nedværdigende behandling eller straf (for yderligere om FN's konvention mod tortur henvises til Flygtningenævnet og Udlændingestyrelsens [notat](#) herom). EMD lægger således vægt på formålet med mishandlingen, herunder om den har haft til formål at tilvejebringe oplysninger, straffe eller intimidere, se herom [Akkoc mod Tyrkiet \(2000\)](#), præmis 115, hvor EMD udtalte:

"115. Further, in determining whether a particular form of ill-treatment should be qualified as torture, consideration must be given to the distinction, embodied in Article 3, between this notion and that of inhuman or degrading treatment. As noted in previous cases, it appears that it was the intention that the Convention

should, by means of this distinction, attach a special stigma to deliberate inhuman treatment causing very serious and cruel suffering (see the Ireland v. the United Kingdom judgment of 18 January 1978, Series A no. 25, pp. 66-67, § 167). In addition to the severity of the treatment, there is a purposive element, as recognised in the United Nations Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, which came into force on 26 June 1987, and which defines torture in terms of the intentional infliction of severe pain or suffering with the aim, inter alia, of obtaining information, inflicting punishment or intimidating (Article 1 of the United Nations Convention)."

EMD har i sagen [A.D. mod Malta \(2023\)](#) forholdt sig til minimumstærsklen og begreberne "umenneskelig og nedværdigende behandling":

"111. The Court reiterates that, according to its case-law, ill-treatment must attain a minimum level of severity if it is to fall within the scope of Article 3 of the Convention. The assessment of this minimum level of severity is relative; it depends on all the circumstances of the case, such as the duration of the treatment, its physical and mental effects and, in some cases, the sex, age and state of health of the victim (see Khlaifia and Others v. Italy [GC], no. 16483/12, § 159, 15 December 2016). Furthermore, in considering whether treatment is "degrading" within the meaning of Article 3, the Court will have regard to whether its object is to humiliate and debase the person concerned and whether, as far as the consequences are concerned, it adversely affected his or her personality in a manner incompatible with Article 3. However, the absence of such a purpose cannot conclusively rule out a finding of a violation of Article 3 (see Riad and Idiab v. Belgium, nos. 29787/03 and 29810/03, §§ 95-96, 24 January 2008)."

EMD har i samme dom forholdt sig til forholdene under tilbageholdelse:

"112. Under Article 3, the State must ensure that a person is detained in conditions which are compatible with respect for human dignity and that the manner and method of the execution of the measure do not subject the individual to distress or hardship of an intensity exceeding the unavoidable level of suffering inherent in detention (see Riad and Idiab, cited above, § 99; S.D. v. Greece, no. 53541/07, § 47, 11 June 2009; and A.A. v. Greece, no. 12186/08, § 55, 22 July 2010). When assessing conditions of detention, account has to be taken of the cumulative effects of these conditions, as well as of specific allegations made by the applicant (see Dougoz v. Greece, no. 40907/98, § 46, ECHR 2001-II). The length of the period during which a person is detained in specific conditions also has to be considered (see, among other authorities, Muršić v. Croatia [GC], no. 7334/13, § 101, 20 October 2016, and Aden Ahmed v. Malta, no. 55352/12, §§ 86, 23 July 2013).

113. The extreme lack of personal space in the detention area weighs heavily as an aspect to be taken into account for the purpose of establishing whether the impugned detention conditions were "degrading" from the point of view of Article 3 (see Karalevičius v. Lithuania, no. 53254/99, § 36, 7 April 2005, and Yarashonen v. Turkey, no. 72710/11, § 72, 24 June 2014, and, for a detailed analysis of the principles concerning the overcrowding issue, see Muršić, cited above, §§ 136-41).

114. The Court further reiterates that, quite apart from the necessity of having sufficient personal space, other aspects of physical conditions of detention are relevant for the assessment of compliance with Article 3 (ibid., and Story and Others v. Malta, nos. 56854/13 and 2 others, §§ 112-13, 29 October 2015). Such elements include access to outdoor exercise, natural light or air, availability of ventilation, and compliance with basic sanitary and hygiene requirements (see Ananyev and Others, cited above, § 149 et seq. for further details,

and *M.S.S. v. Belgium and Greece* [GC], no. 30696/09, § 222, ECHR 2011). The Court notes in particular that the Prison Standards developed by the Committee for the Prevention of Torture make specific mention of outdoor exercise and consider it a basic safeguard of prisoners' well-being that all of them, without exception, be allowed at least one hour of exercise in the open air every day and preferably as part of a broader programme of out-of-cell activities (see, *inter alia*, *Abdullahi Elmi and Aweys Abubakar v. Malta*, nos. 25794/13 and 28151/13, § 102, 22 November 2016)."

Vedrørende modtageforholdene for mindreårige asylansøgere udtalte EMD:

"115. It should be noted that the confinement of minors raises particular issues, since children, whether accompanied or not, are considered extremely vulnerable and have specific needs related in particular to their age and lack of independence, but also to their asylum seeker status (see *Popov v. France*, nos. 39472/07 and 39474/07, § 91, 19 January 2012; *A.B. and Others v. France*, no. 11593/12, § 110, 12 July 2016; and *R.R. and Others v. Hungary*, no. 36037/17, § 49, 2 March 2021). Article 22 § 1 of the United Nations Convention on the Rights of the Child encourages States to take appropriate measures to ensure that children seeking refugee status, whether or not accompanied by their parents or others, receive appropriate protection and humanitarian assistance (see paragraph 67 above; see also *S.F. and Others v. Bulgaria*, no. 8138/16, § 79, 7 December 2017). Likewise, the European Union directives regulating the detention of migrants adopt the position that minors, whether or not they are accompanied, constitute a vulnerable category requiring the special attention of the authorities (see paragraph 66 above). Moreover, the Court has already held that the extreme vulnerability of children – whether or not they were accompanied by their parents – was a decisive factor that took precedence over considerations relating to the child's status as an illegal immigrant (see *G.B. and Others v. Turkey*, no. 4633/15, § 101, 17 October 2019, and *M.H. and Others v. Croatia*, nos. 15670/18 and 43115/18, § 184, 18 November 2021).

116. Accordingly, the reception conditions for children seeking asylum must be adapted to their age, to ensure that those conditions do not create for them "a situation of stress and anxiety, with particularly traumatic consequences" (see *Tarakhel v. Switzerland* [GC], no. 29217/12, § 119, ECHR 2014). Otherwise, the conditions in question would attain the threshold of severity required to come within the scope of the prohibition under Article 3 of the Convention (*ibid.* and *Darboe and Camara*, cited above, § 167).

117. In recent years the Court has in several cases examined the conditions in which accompanied minors were held in immigration detention. In finding a violation of Article 3 of the Convention in those cases, the Court had regard to several elements such as the age of the children involved, the length of their detention, the material conditions in the detention facilities and their appropriateness for accommodating children, the particular vulnerability of children caused by previous stressful events and the effects of detention on the children's psychological condition (see *S.F. and Others v. Bulgaria*, cited above, §§ 79-83, and the cases cited therein; see also *G.B. and Others v. Turkey*, cited above, §§ 102-17; and *R.R. and Others v. Hungary*, cited above, §§ 58-65). Similar considerations were also made in cases concerning unaccompanied minors (see *Rahimi v. Greece*, no. 8687/08, § 86, 5 April 2011, concerning a child aged fifteen, where the brevity of the period of detention of two days was irrelevant, *Abdullahi Elmi and Aweys Abubakar*, cited above, concerning children of sixteen and seventeen years of age, §§ 113-14; and *M.H. and Others v. Croatia*, cited above, § 190, where the Court explicitly held that the same considerations applied to a person who was seventeen years of age and close to adulthood; see also *Moustahi v. France*, no. 9347/14, § 66, 25 June 2020, and *Mubilanzila Mayeka and Kaniki Mitunga v. Belgium*, no. 13178/03, § 55, ECHR 2006-XI, concerning younger children)."

EMD forholdt sig i dommen også til spørgsmålet om adgang til sundhedsbehandling under tilbageholdelse:

“118. A lack of appropriate medical care for persons in custody is capable of engaging a State’s responsibility under Article 3. It is not enough for such detainees to be examined and a diagnosis made; instead, it is essential that proper treatment for the problem diagnosed should also be provided (see [Rooman v. Belgium \[GC\]](#), no. 18052/11, § 146, 31 January 2019). Thus, the lack of appropriate medical care and, more generally, the detention of a sick person in inadequate conditions, may in principle constitute treatment contrary to Article 3 (see [Ghavitadze v. Georgia](#), no. 23204/07, § 76, 3 March 2009).

119. On the whole, the Court takes a flexible approach in defining the required standard of health care, deciding it on a case-by-case basis (see [Blokhin v. Russia \[GC\]](#), no. 47152/06, § 138, 23 March 2016, and [Fenech](#), cited above, § 128). The Court reiterates that the mere fact that a detainee is seen by a doctor and prescribed a certain form of treatment cannot automatically lead to the conclusion that the medical assistance was adequate. The authorities must also ensure that a comprehensive record is kept concerning the detainee’s state of health and his or her treatment while in detention, that diagnosis and care are prompt and accurate and that, where necessitated by the nature of a medical condition, supervision is regular and systematic and involves a comprehensive therapeutic strategy aimed at adequately treating the detainee’s health problems or preventing their aggravation, rather than addressing them on a symptomatic basis. The authorities must also show that the necessary conditions were created for the prescribed treatment to be actually followed through (see [Blokhin](#), cited above, § 137, with further references).”

Særligt vedrørende sundhedsbehandling til børn og unge udtalte EMD:

*“120. In line with established international law, the health of juveniles deprived of their liberty shall be safeguarded according to recognised medical standards applicable to juveniles in the wider community. The authorities should always be guided by the child’s best interests, and the child should be guaranteed proper care and protection. Moreover, if the authorities are considering depriving a child of his or her liberty, a medical assessment should be made of the child’s state of health to determine whether or not he or she can be placed in a juvenile detention centre (*ibid.*, § 138).”*

3.3 EMD’s generelle principper for asylsagsbehandlingen

I vurderingen af, hvorvidt der i en konkret sag foreligger vægtige grunde til at antage, at der er en reel risiko for, at en person vil blive behandlet i strid med artikel 3 i modtagerstaten foretager EMD en konkret vurdering og inddrager alle foreliggende oplysninger, herunder udlændingens eventuelle forklaring for EMD, udlændingens tidligere forklaringer, baggrundsoplysninger om situationen i pågældende modtagerstat fra internationale organisationer og eventuelle dokumenter og vidneforklaringer.

3.3.1 Oplysninger i den konkrete sag

Praksis frembyder eksempler på, at det lægges klageren til last, hvis den pågældende ikke har fremlagt dokumentation, der støtter hans forklaring, se hertil [Jorge Antonio Paez mod Sverige \(1996\)](#). Omvendt findes også eksempler på, at EMD ikke i alle tilfælde lader manglende dokumentation komme klageren til skade, herunder hvis fremskaffelsen af en sådan dokumentation ikke har været mulig, se hertil [Bahaddar mod Nederlandene \(1998\)](#).

Ved vurderingen af klagerens troværdighed lægger EMD vægt på, om klagerens forklaring for de nationale myndigheder har været konsistent, eller om den omvendt har været præget af divergenser, se hertil blandt andet [N.S. mod Danmark \(2011\)](#), ligesom praksis indeholder eksempler på, at det lægges klageren til last, hvis denne først på et sent tidspunkt under sagen er fremkommet med væsentlige oplysninger, se hertil [Cruz Varas m.fl. mod Sverige \(1991\)](#) og [Nikham mod Sverige \(1994\)](#). Omvendt illustrerer [T.I. mod Storbritannien \(2000\)](#), at den indklagede stat er forpligtet til at inddrage nye oplysninger ved en eventuel anke af afgørelsen om udsendelse af klageren. Se i denne forbindelse om fremlæggelse af dokumenter på et sent tidspunkt [A.M.A. mod Nederlandene \(2023\)](#), hvor EMD i præmisserne 77-79 udtalte:

"77. Turning to the second criterion for denying leave to remain pending the assessment of a subsequent asylum application, which is the absence of new elements or findings, the Court notes that the Deputy Minister in his decision of 20 October 2018 merely stated that the documents in question were untranslated copies and that the applicant had been unable to expand on the origins of the documents (see paragraph 25 above).

78. The Court has accepted that States may confine the assessment of a subsequent asylum application to an examination of the question whether relevant new facts have been brought forward, and that when no such facts are found they are not required to conduct their assessment with the same thoroughness. However, the examination of that question should not be carried out in a too restrictive a manner (see M.D. and M.A. v. Belgium, cited above, § 65). These principles seem to correspond to the reasoning adopted by the CJEU in its judgment in LH (see paragraph 45 above). As regards the case at hand, the Court notes that the new documents do not appear to have been easy to come by, as they do not appear to be publicly available records. By bluntly concluding that no probative value could be attached to these documents for the reasons set out in paragraph 77 above, without any prior assessment of their potential relevance in the light of all the other information regarding the individual situation of the applicant and of the general situation in Bahrain, the competent authorities took too narrow an approach, which cannot be regarded as ensuring the careful and rigorous examination expected of them.

79. The foregoing considerations are sufficient to enable the Court to conclude that the respondent State failed to discharge its procedural obligation under Article 3 of the Convention to properly assess in the context of the "last-minute" proceedings the alleged risk of treatment contrary to that provision before removing the applicant from the Netherlands."

EMD er ikke afskåret fra at foretage sin egen vurdering af sagsakters originalitet eller en klagers troværdighed. Det hænder at EMD, efter at have foretaget en selvstændig prøvelse af alle sagens oplysninger når et andet resultat end myndighederne i den indklagede stat for så vidt angår en klagers troværdighed. I sagen [N. mod Finland \(2005\)](#) havde de finske myndigheder fundet klagers forklaring utroværdig og havde derfor meddelt ham afslag på asyl. EMD tog selv til Finland og optog vidneforklaringer fra klageren, dennes ægtefælle, en anden asylansøger fra samme land som klageren og en overordnet medarbejder fra den finske udlændingemyndighed i første instans, som havde deltaget i behandlingen af klagerens asylsag. EMD fandt på baggrund af afhøringerne at have visse forbehold med hensyn til klagers troværdighed, men fandt efter en vurdering af det nu samlede bevismateriale at kunne lægge væsentlige dele af klagerens forklaring til grund. EMD understregede, at de finske myndigheder ikke havde haft adgang til at optage forklaring fra den anden asylansøger, og fandt ikke at EMD's vurdering var i modstrid med den vurdering, de finske myndigheder havde anlagt, ligesom EMD ikke fandt anledning til at kritisere de finske myndigheders oprindelige asylinterview.

Se vedrørende EMD's iværksættelse af ansigtssammenligning sagen [W.A. m.fl. mod Italien \(2023\)](#).

Se om asylmyndighedernes mulighed for at afskære dokumenter [Y m.fl. mod Schweiz \(2024\)](#), særligt præmis 80.

3.3.2 Baggrundsoplysninger

Ved vurderingen af hvorvidt klageren risikerer overgreb ved en tilbagevenden til hjemlandet, lægger EMD blandt andet vægt på baggrundsoplysninger om situationen i oprindelseslandet fra internationale organisationer, sammenholdt med klagerens profileringsgrad, se hertil blandt andet [Chahal mod Storbritannien \(1996\)](#). I denne sag førte baggrundsoplysninger til, at det ville være i strid med EMRK artikel 3 at udsende den pågældende til hjemlandet. Se også [Thampibillai mod Nederlandene \(2004\)](#), hvor der ikke blev statueret krænkelse af EMRK artikel 3, idet situationen i hjemlandet var forbedret.

I dommen [Salah Sheekh mod Nederlandene \(2007\)](#) udtalte EMD sig om, på hvilket tidspunkt risikoen for behandling i strid med artikel 3 skal vurderes:

"136. ... In respect of materials obtained proprio motu , the Court considers that, given the absolute nature of the protection afforded by Article 3, it must be satisfied that the assessment made by the authorities of the Contracting State is adequate and sufficiently supported by domestic materials as well as by materials originating from other reliable and objective sources such as, for instance, other Contracting or non-Contracting States, agencies of the United Nations and reputable non-governmental organisations. In its supervisory task under Article 19 of the Convention, it would be too narrow an approach under Article 3 in cases concerning aliens facing expulsion or extradition if the Court, as an international human rights court, were only to take into account materials made available by the domestic authorities of the Contracting State concerned, without comparing these with materials from other reliable and objective sources. This further implies that, in assessing an alleged risk of treatment contrary to Article 3 in respect of aliens facing expulsion or extradition, a full and ex nunc assessment is called for as the situation in a country of destination may change in the course of time. Since the nature of the Contracting States' responsibility under Article 3 in cases of this kind lies in the act of exposing an individual to the risk of ill-treatment, the existence of the risk must be assessed primarily with reference to those facts which were known or ought to have been known to the Contracting State at the time of the expulsion (see Vilvarajah and Others , cited above, p. 36, § 107). In the present case, given that the applicant has not yet been expelled, the material point in time is that of the Court's consideration of the case. Even though the historical position is of interest in so far as it may shed light on the current situation and its likely evolution, it is the present conditions which are decisive and it is therefore necessary to take into account information that has come to light after the final decision taken by the domestic authorities (see Chahal v. the United Kingdom , judgment of 15 November 1996, pp. 1856 and 1859, §§ 86 and 97, Reports 1996-V; H.L.R. v. France , 9 April 1997, Reports 1997-III, p. 758, § 37; and Mamatkulov and Askarov , cited above, § 69)."

Hvad angår situationen i oprindelseslandet har EMD ofte lagt vægt på de oplysninger, der fremgår af aktuelle rapporter fra uafhængige internationale menneskerettighedsorganisationer, herunder Amnesty International, eller regeringskilder, herunder US State Department. Ved vurderingen af hvilken betydning der skal tillægges de oplysninger, som fremgår af baggrundsoplysningerne, skal der ifølge EMD tages hensyn til kilden, herunder særligt om den er uafhængig, pålidelig og objektiv. I [Saadi mod Italien \(2008\)](#), udtalte EMD:

"143. In the present case the Court has had regard, firstly, to the reports of Amnesty International and Human Rights Watch on Tunisia (see paragraphs 65-79 above), which describe a disturbing situation. The conclusions of those reports are corroborated by the report of the US State Department (see paragraphs 82-93 above). In particular, these reports mention numerous and regular cases of torture and ill-treatment. ... Bearing in mind the authority and reputation of the authors of these reports, the seriousness of the investigations by means of which they were compiled, the fact that on the points in question their conclusions are consistent with each other and that those conclusions are corroborated in substance by numerous other sources (see paragraph 94 above), the Court does not doubt their reliability. Moreover, the respondent Government have [sic] not adduced any evidence or reports capable of rebutting the assertions made in the sources cited by the applicant."

EMD lægger i sagens natur større vægt på rapporter, som forholder sig til menneskerettighedssituationen i oprindelseslandet og direkte omhandler de forhold, der ligger til grund for den påståede krænkelse i den konkrete sag end på rapporter udformet som generelle vurderinger. Dette gælder også oplysninger hidrørende fra UNHCR, jf. herved [N.A. mod Storbritannien \(2008\)](#), hvor EMD blandt andet udtalte:

"127. In respect of the UNHCR Position Paper (see paragraphs 65-68 above) and in light of its own observations at paragraphs 118-122 above, the Court shares the view of the AIT [medlemsstatens myndigheder] in LP [anden sag vedrørende etnisk tamil fra Sri Lanka, ikke indbragt for EMD] that "substantive weight" should be accorded to it. However, the Court also accepts the domestic authorities' view that the UNHCR Position Paper, by its nature, speaks in necessarily broad terms. In contrast to the findings made by the UNHCR and relied on by the Court in the Jabari judgement, cited above, §§ 18 and 41, the UNHCR's Position Paper is a general survey of the varying risks to each of Sri Lanka's different ethnic groups. As such, the views expressed in that paper could not themselves be decisive in the domestic authorities' assessment of the risk to Tamils returning to Sri Lanka and cannot be decisive in the Court's own assessment of the same..."

3.3.3 Bevisbyrde

Det har i den juridiske litteratur været hævdet, at EMD er meget tilbageholdende med at give klageren medhold i hans klage, og at klageren skal løfte en relativ tung bevisbyrde for EMD. Sikkert er det i hvert fald, at EMD flere gange har udtalt, at en udsendelse kun under særlige omstændigheder rejser spørgsmål i henhold til artikel 3, og at det som udgangspunkt tilkommer klageren at godtgøre, at den påståede frygt for mishandling i modtagerstaten er velbegrundet, og at den påståede mishandling opfylder de fornødne krav til intensitet. Se blandt andet Menneskerettighedskommissionens afgørelser i sagerne [Mendis mod Storbritannien \(1989\)](#) og [P.S. mod Storbritannien \(1989\)](#).

EMD har dog også anerkendt, at denne bevisbyrde kan være svær at løfte, se [eksempelvis Said mod Nederlandene \(2008\)](#), hvor EMD blandt andet udtalte:

"49. In determining whether it has been shown that the applicant runs a real risk, if expelled to Eritrea, of suffering treatment proscribed by Article 3, the Court will assess the issue in the light of all the material places before it, or, if necessary, material obtained proprio motu. The Court has recognised in this context that direct documentary evidence proving that an applicant himself or herself is wanted for any reason by the authorities of the country may well be difficult to obtain (see Bahaddar v. the Netherlands, judgment of 19 February 1998, Reports 1998-I, p. 263, § 45). It is nevertheless incumbent on persons who allege that their expulsion

would amount to a breach of Article 3 to adduce, to the greatest extent practically possible, material and information allowing the authorities of the Contracting State concerned, as well as the Court, to assess the risk a removal may entail.”

I sagen [Saadi mod Italien \(2008\)](#) anfægtede medlemsstaten, at klageren havde ført tilstrækkeligt bevis for, at han risikerede behandling i strid med artikel 3 ved en tilbagevenden til sit hjemland. Medlemsstaten gjorde i den forbindelse blandt andet gældende, at de ”internationale kilder”, som klageren havde citeret (Amnesty International og US State Department), var vage og irrelevante. Dette blev afvist af EMD, der dels fastslog, at den ikke havde nogen betænkeligheder med hensyn til kildernes pålidelighed, dels fremhævede, at medlemsstaten ikke havde påberåbt sig nogen beviser eller rapporter, der kunne tilbagevise de påstande, som fremgik af de af klageren citerede kilder, jf. den ovenfor under afsnit 3.2.2 citerede præmis 143 fra dommen. I sin afgørelse udtalte EMD følgende:

“146. In these circumstances, the Court considers that in the present case substantial grounds have been shown for believing that there is a real risk that the applicant would be subjected to treatment contrary to Article 3 of the Convention if he were to be deported to Tunisia. That risk cannot be excluded on the basis of other material available to the Court...”

Se om medlemsstatens pligt til i visse tilfælde af egen drift at undersøge klagerens oplysninger om faktiske forhold sagen F.G. mod Sverige (2016), hvor EMD i præmis 127 udtalte: *“[...] in relation to asylum claims based on an individual risk, it must be for the person seeking asylum to rely on and to substantiate such a risk. Accordingly, if an applicant chooses not to rely on or disclose a specific individual ground for asylum by deliberately refraining from mentioning it, be it religious or political beliefs, sexual orientation or other grounds, the State concerned cannot be expected to discover this ground by itself. However, considering the absolute nature of the rights guaranteed under Articles 2 and 3 of the Convention, and having regard to the position of vulnerability that asylum-seekers often find themselves in, if a Contracting State is made aware of facts relating to a specific individual that could expose him to a risk of ill-treatment in breach of the said provisions upon returning to the country in question, the obligations incumbent on the States Parties under Articles 2 and 3 of the Convention entail that the authorities carry out an assessment of that risk of their own motion. This applies in particular to situations where the national authorities have been made aware of the fact that the asylum-seeker may plausibly be a member of a group systematically exposed to practice of ill-treatment and there are serious reasons to believe in the existence of the practice in question and in his or her membership of the group concerned[...].”*

Heroverfor står EMD’s præmisser 92 og 97-98 i sagen [W.A. and Others mod Italien \(2023\)](#). EMD udtalte i præmis 92: *“It should also be noted that, before the validation hearing, the first applicant explicitly stated by way of a handwritten declaration in his information sheet of 22 August 2016 that he did not wish to ask for international protection. Unlike in the case of A.E. and Others v. Italy (cited above), the declaration was written in both Italian and Arabic, and there is nothing in the case file to indicate that the first applicant’s level of literacy was such that he might not have understood the content of the declaration.”*

I præmisserne 97 og 98 udtalte EMD:

“97. In that context, the fact that the first applicant eventually obtained refugee status in Niger is not evidence of a lack of guarantees offered by the Italian authorities to protect him against arbitrary refoulement. It appears, in fact, that the first applicant referred, only after the application had been lodged with the Court, to his belonging to a tribe persecuted by the Sudanese government and to his fear that he would be subjected to threats (see the content of his video interview of 19 August 2018). However, that information was not available to the Italian authorities at the time of the facts.

98. The foregoing considerations are sufficient to enable the Court to conclude that, in the circumstances of the present case, the respondent Government did not breach their duty to offer effective guarantees to protect the first applicant against arbitrary refoulement to his country of origin. Therefore, there has been no violation of Article 3 of the Convention.”

3.3.4 EMD's samlede bevisvurdering

I praksis spores der en tendens til, at EMD lader følgende forhold tale til den indklagede stats fordel: eventuel besiddelse af solide baggrundsoplysninger om det pågældende land og eventuel erfaring i at behandle asylansøgninger fra andre statsborgere fra pågældende stat, hvoraf nogle til tider meddeles opholdstilladelse. Se i den forbindelse bl.a. [H.G. mod Sverige \(1994\)](#), hvor Menneskerettighedskommissionen blandt andet udtalte:

“When considering this issue the Commission attaches importance to the fact that the Swedish authorities appear to have gained considerable experience in evaluating claims of the present nature by virtue of the large number of Iranian asylum seekers in Sweden. It notes that residence permits have in fact been granted in numerous cases and that the authorities are obliged to consider essentially the same factors as are relevant to the Convention organs’ assessment under Article 3 of the Convention.”

At det i praksis forholder sig således, at EMD kan lade den konkrete bevisvurdering falde ud til fordel for den indklagede stat illustreres i [Damla m.fl. mod Tyskland \(2000\)](#), hvor EMD blandt andet udtalte:

“... Furthermore, the Court observes that altogether three different asylum proceedings have been carried out by the German courts in the applicants’ case. They carefully evaluated the evidence which the applicants submitted in support of their asylum requests. The Court recalls that, as a general rule, the assessment of the facts and the taking of evidence and its evaluation is a matter which necessarily comes within the appreciation of the national courts and cannot be reviewed by the Court unless there is an indication that the judges have drawn grossly unfair or arbitrary conclusions from the facts before them.... “

Se endvidere [N.A. mod Storbritannien \(2008\)](#), hvor EMD for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt den forværrede sikkerhedssituation og stigning i menneskerettighedskrænkelser i Sri Lanka i sig selv medførte en generel risiko for alle tamiler, der vendte tilbage til Sri Lanka, udtalte:

“125. ...the domestic authorities, while recognising this deterioration and the corresponding increase in human rights violations, did not conclude that this created a general risk to all Tamils returning to Sri Lanka (see in particular the findings of the AIT in LP in paragraphs 232–234 of the determination; set out at paragraph 43 above), nor has the applicant in the present case sought to challenge that conclusion in his submissions. The Court has examined closely the developments in Sri Lanka since the AIT’s determination in LP, particularly the information that has become available since that determination (see paragraphs 53–85 and 124 above).

It considers that there is nothing in that objective information which would require the Court to reach a different conclusion of its own motion.

126. The Court also finds that in reaching the conclusions they did, the United Kingdom authorities, including the Secretary of State, the AIT and the High Court, gave serious and anxious consideration to the risk to Tamils returning to Sri Lanka (see paragraphs 58-59, 30-46, and 50 above). They considered all the relevant objective evidence and, just as importantly, considered the appropriate weight to be given to it."

Medlemsstatens vurdering af den individuelle risiko ved udsendelse skete med udgangspunkt i en liste over risikofaktorer, som myndighederne havde stillet op. Selvom EMD kunne tilslutte sig den fremgangsmåde og ikke fandt det nødvendigt at inddrage yderligere risikofaktorer, nåede EMD til en anden konklusion end medlemsstaten i den konkrete sag. EMD henviste herved blandt andet til, at medlemsstatens sidste fulde faktuelle vurdering af sagen var foretaget i 2003, til betydningen af den ændrede sikkerhedssituation i Sri Lanka og de srilankanske myndigheders forhøjede sikkerhedsforanstaltninger samt til den kumulative virkning af de relevante risikofaktorer.

I sagen [eksempelvis Said mod Nederlandene \(2008\)](#) lod EMD ligeledes den konkrete bevisvurdering falde ud til fordel for klageren. EMD udtalte blandt andet:

"51. In this connection, the Court observes in the first place that the applicant's statements have been consistent, and, secondly, that he has submitted persuasive argument to rebut the Government's claim that his account lacked credibility. For example, he has provided information on the commencement of the demobilisation of the Eritrean army (...), and has substantiated part of his account in that the Horn of Africa specialist of the Netherlands branch of Amnesty International confirmed that the Eritrean army indeed conducted evaluation meetings after an offensive and that it was not uncommon for soldiers to be arrested some time after they had expressed criticisms of their superiors (...). Even though this material does not relate to the applicant personally but concerns information of a more general nature, it is difficult to see what more he might reasonably have been expected to submit in the way of substantiation of his account and as a possible explanation for the four-month gap – used as an argument against him by the respondent Government – between his allegedly voicing criticisms at the evaluation meeting in August 2000 and his arrest in December of that year."

3.3.5 EMD's generelle principper vedrørende de proceduremæssige garantier og risikovurderingen

EMD har i sin nyere praksis sammenfattet de generelle principper for staternes proceduremæssige garantier i asylsagsbehandlingen og for risikovurderingen. Disse principper følger af en række domme fra EMD, herunder blandt andet i [F.G. mod Sverige \(2016\)](#):

2. General principles regarding the assessment of applications for asylum under Articles 2 and 3 of the Convention

(a) The risk assessment

*111. The Court reiterates that Contracting States have the right, as a matter of well-established international law and subject to their treaty obligations, including the Convention, to control the entry, residence and expulsion of aliens (see, for example, *Hirsi Jamaa and Others v. Italy* [GC], no. 27765/09, § 113, ECHR 2012; *Üner v. the Netherlands* [GC], no. 46410/99, § 54, ECHR 2006-XII; *Abdulaziz, Cabales and Balkandali v. the**

United Kingdom, 28 May 1985, § 67, Series A no. 94; and *Boujlifa v. France*, 21 October 1997, § 42, Reports of Judgments and Decisions 1997-VI). However, the expulsion of an alien by a Contracting State may give rise to an issue under Article 3, and hence engage the responsibility of that State under the Convention, where substantial grounds have been shown for believing that the person in question, if deported, would face a real risk of being subjected to treatment contrary to Article 3 in the destination country. In these circumstances, Article 3 implies an obligation not to deport the person in question to that country (see, among other authorities, *Saadi v. Italy* [GC], no. [37201/06](#), §§ 124-25, ECHR 2008).

112. The assessment of whether there are substantial grounds for believing that the applicant faces such a real risk inevitably requires the Court to examine the conditions in the destination country in the light of the standards of Article 3 of the Convention (see *Mamatkulov and Askarov v. Turkey* [GC], nos. [46827/99](#) and [46951/99](#), § 67, ECHR 2005-I). These standards entail that the ill-treatment the applicant alleges he will face if returned must attain a minimum level of severity if it is to fall within the scope of Article 3. The assessment of this level is relative, depending on all the circumstances of the case (see *Hilal v. the United Kingdom*, no. [45276/99](#), § 60, ECHR 2001-II).

113. The assessment of the existence of a real risk must necessarily be a rigorous one (see *Chahal v. the United Kingdom*, 15 November 1996, § 96, Reports 1996-V, and *Saadi*, cited above, § 128). It is in principle for the applicant to adduce evidence capable of proving that there are substantial grounds for believing that, if the measure complained of were to be implemented, he would be exposed to a real risk of being subjected to treatment contrary to Article 3 (see, for example, *Saadi*, cited above, § 129, and *N. v. Finland*, no. [38885/02](#), § 167, 26 July 2005). In this connection, the Court acknowledges that, owing to the special situation in which asylum-seekers often find themselves, it is frequently necessary to give them the benefit of the doubt when it comes to assessing the credibility of their statements and the documents submitted in support thereof. However, when information is presented which gives strong reasons to question the veracity of an asylum-seeker's submissions, the individual must provide a satisfactory explanation for the alleged discrepancies (see, among other authorities, *N. v. Sweden*, no. [23505/09](#), 20 July 2010; *Hakizimana v. Sweden* (dec.), no. [37913/05](#), 27 March 2008; and *Collins and Akaziebie v. Sweden* (dec.), no. [23944/05](#), 8 March 2007).¹

¹ Suppleret i *J.K. and others v. Sweden* (appl. no. 59166/12) af 4. juni 2015, præmis 93 in fine: "Even if the applicant's account of some details may appear somewhat implausible, the Court has considered that this does not necessarily detract from the overall general credibility of the applicant's claim (see *Said*, cited above, § 53, and, *mutatis mutandis*, *N. v. Finland*, no. [38885/02](#), §§ 154-155, 26 July 2005)." Videre suppleret i case of *M.A. v. Belgium* (appl. no. 19656/18) af 27. oktober 2020, præmis 80-81: "Forpligtelsen til at fastslå og vurdere samtlige relevante faktiske forhold i sagen under asylproceduren deles reelt mellem asylansøgeren og immigrationsmyndighederne (*J.K. m.fl. mod Sverige*, nævnt ovenfor, præmis 96). Asylansøgeren er normalt den eneste part, der kan give oplysninger om sin egen personlige situation. På dette punkt skal bevisbyrden i princippet påhvile den pågældende person, der hurtigst muligt skal fremlægge samtlige oplysninger om sin personlige situation, der er nødvendige for at understøtte personens anmodning om international beskyttelse (*J.K. m.fl. mod Sverige*, nævnt ovenfor, præmis 96; ligeledes jf. *F.G. mod Sverige*, nævnt ovenfor, præmis 125). Under hensyntagen til den absolutte karakter af de rettigheder, der er garanteret i medfør af Konventionens artikel 2 og 3, og til den sårbare situation, som asylansøgere ofte befinder sig i, hvis en kontraherende stat underrettes om faktiske forhold vedrørende en given person, f.eks. med hensyn til udsættelse af sidstnævnte for en risiko for mishandling i strid med de nævnte bestemmelser i tilfælde af tilbagevenden til det pågældende land, indebærer de forpligtelser, der for staterne udledes af Konventionens artikel 2 og 3, at myndighederne af egen drift vurderer denne risiko. Dette er især tilfældet i situationer, hvor de nationale myndigheder er gjort bekendt med, at asylansøgeren sandsynligvis

114. *The assessment must focus on the foreseeable consequences of the applicant's removal to the country of destination, in the light of the general situation there and of his or her personal circumstances (see Vilvarajah and Others v. the United Kingdom, 30 October 1991, § 108, Series A no. 215). In this connection, and where it is relevant to do so, the Court will have regard to whether there is a general situation of violence existing in the country of destination (see Sufi and Elmi v. the United Kingdom, nos. 8319/07 and 11449/07, § 216, 28 June 2011).*

115.² *If the applicant has not already been deported, the material point in time for the assessment must be that of the Court's consideration of the case (see Chahal, cited above, § 86). A full and ex nunc evaluation is required where it is necessary to take into account information that has come to light after the final decision by the domestic authorities was taken (see, for example, Maslov v. Austria [GC], no. 1638/03, §§ 87-95, ECHR 2008, and Sufi and Elmi, cited above, § 215). This situation typically arises when, as in the present case, deportation is delayed as a result of the indication by the Court of an interim measure under Rule 39 of the Rules of Court. Since the nature of the Contracting States' responsibility under Article 3 in cases of this kind lies in the act of exposing an individual to the risk of ill-treatment, the existence of the risk must be assessed primarily with reference to those facts which were known or ought to have been known by the Contracting State at the time of the expulsion.³ The assessment must focus on the foreseeable consequences of the applicant's removal to the country of destination, in the light of the general situation there and of his or her personal circumstances (see, for example, Salah Sheekh v. the Netherlands, no. 1948/04, § 136, 11 January 2007, and Vilvarajah and Others, cited above, §§ 107-08).*

116. *It is for the Court to consider in an expulsion case whether, in all the circumstances of the case before it, substantial grounds have been shown for believing that the person concerned, if returned, would face a real risk of being subjected to treatment contrary to Article 3 of the Convention. If the existence of such a risk is established, the applicant's removal would necessarily breach Article 3, regardless of whether the risk emanates from a general situation of violence, a personal characteristic of the applicant, or a combination of the two. However, it is clear that not every situation of general violence will give rise to such a risk. On the contrary, the Court has made it clear that a general situation of violence would only be of sufficient intensity to create such a risk "in the most extreme cases" where there was a real risk of ill-treatment simply by virtue of an individual being exposed to such violence on return (see Sufi and Elmi, cited above, §§ 216 and 218; see also, among others, L.M. and Others v. Russia, nos. 40081/14 and 2 others, § 108, 15 October 2015, and Mamazhonov v. Russia, no. 17239/13, §§ 132-33, 23 October 2014).*

(b) The nature of the Court's inquiry

vil være en del af en gruppe, der systematisk udsættes for en praksis med mishandling, og at der er alvorlige og dokumenterede grunde til at antage, at den pågældende praksis eksisterer og er knyttet til den omtalte gruppe (F.G. mod Sverige, nævnt ovenfor, præmis 127)."

² *Se tillige Vilvarajah and others v. United Kingdom (appl. no. 13164/87) af 30. oktober 1991, præmis 107: "(1) In determining whether substantial grounds have been shown for believing the existence of a real risk of treatment contrary to Article 3 (art. 3) the Court will assess the issue in the light of all the material placed before it or, if necessary, material obtained proprio motu;"*

³ *Se tillige Vilvarajah and others v. United Kingdom (appl. no. 13164/87) af 30. oktober 1991, præmis 107: "the Court is not precluded, however, from having regard to information which comes to light subsequent to the expulsion. This may be of value in confirming or refuting the appreciation that has been made by the Contracting Party or the well-foundedness or otherwise of an applicant's fears;"*

117. In cases concerning the expulsion of asylum-seekers, the Court does not itself examine the actual asylum applications or verify how the States honour their obligations under the Refugee Convention. Its main concern is whether effective guarantees exist that protect the applicant against arbitrary refoulement, be it direct or indirect, to the country from which he or she has fled. By virtue of Article 1 of the Convention, the primary responsibility for implementing and enforcing the guaranteed rights and freedoms is laid on the national authorities.⁴ The machinery of complaint to the Court is thus subsidiary to national systems safeguarding human rights. This subsidiary character is articulated in Articles 13 and 35 § 1 of the Convention (see *M.S.S. v. Belgium and Greece [GC]*, no. 30696/09, §§ 286-87, ECHR 2011). The Court must be satisfied, however, that the assessment made by the authorities of the Contracting State is adequate and sufficiently supported by domestic materials as well as by materials originating from other reliable and objective sources such as, for instance, other Contracting or third States, agencies of the United Nations and reputable non-governmental organisations (see, among other authorities, *NA. v. the United Kingdom*, no. 25904/07, § 119, 17 July 2008).

118. Moreover, where domestic proceedings have taken place, it is not the Court's task to substitute its own assessment of the facts for that of the domestic courts and, as a general rule, it is for those courts to assess the evidence before them (see, among other authorities, *Giuliani and Gaggio v. Italy [GC]*, no. 23458/02, §§ 179-80, ECHR 2011; *Nizomkhon Dzhurayev v. Russia*, no. 31890/11, § 113, 3 October 2013; and *Savridin Dzhurayev v. Russia*, no. 71386/10, § 155, ECHR 2013. As a general principle, the national authorities are best placed to assess not just the facts but, more particularly, the credibility of witnesses since it is they who have had an opportunity to see, hear and assess the demeanour of the individual concerned (see, for example, *R.C. v. Sweden*, no. 41827/07, § 52, 9 March 2010).

(c) The procedural duties in the examination of applications for asylum

119. In the context of deportation, the Court has on various occasions set out the obligations incumbent on States in respect of the procedural aspect of Articles 2 and 3 of the Convention (see, *inter alia*, *Hirsi Jamaa and Others*, cited above, § 198; *M.E. v. Denmark*, no. 58363/10, § 51, 8 July 2014; and *Sufi and Elmi*, cited above, § 214).

120. Regarding the burden of proof, the Court found in *Saadi* (cited above, §§ 129-32; see also, among others, *Ouabour v. Belgium*, no. 26417/10, § 65, 2 June 2015, and *Othman (Abu Qatada) v. the United Kingdom*, no. 8139/09, § 261, ECHR 2012), that it was in principle for the applicant to adduce evidence capable of proving that there were substantial grounds for believing that, if the measure complained of were to be implemented, he would be exposed to a real risk of being subjected to treatment contrary to Article 3, and that where such evidence was adduced, it was for the Government to dispel any doubts raised by it (*Saadi*, § 129). In order to determine whether there is a risk of ill-treatment, the Court must examine the foreseeable consequences of sending the applicant to the destination country, bearing in mind the general situation there and his personal circumstances (*ibid.*, § 130). Where the sources available describe a general situation, an applicant's specific allegations in a particular case require corroboration by other evidence (*ibid.*, § 131).⁵ In cases

⁴ Suppleret i *M.A. v. Belgium* (appl. no. 19656/18) af 27. oktober 2020, præmis 78: "og som sådan forpligtet til at undersøge den frygt, som klagerne giver udtryk for, og til at vurdere de risici, som disse løber i tilfælde af tilbagevenden til destinationslandet i henhold til artikel 3."

⁵ Suppleret i *J.K. and others v. Sweden* (appl. no. 59166/12) af 4. juni 2015, præmis 103: "The above-mentioned requirement that an asylum-seeker is capable of distinguishing his or her situation from the general perils in the country of

where an applicant alleges that he or she is a member of a group systematically exposed to a practice of ill-treatment, the Court considers that the protection of Article 3 of the Convention enters into play when the applicant establishes, where necessary on the basis of the above-mentioned sources, that there are serious reasons to believe in the existence of the practice in question and in his or her membership of the group concerned (*ibid.*, § 132).

121. As regards asylum procedures, the Court observes that Article 4 § 1 of the Qualification Directive (see paragraph 48 above) provides that member States of the European Union may consider it the duty of the applicant to submit as soon as possible all the elements needed to substantiate the application for international protection, and that paragraph 67 of the UNHCR Handbook (see paragraph 53 above) states as follows.

“It is for the examiner, when investigating the facts of the case, to ascertain the reason or reasons for the persecution feared and to decide whether the definition in the 1951 Convention is met with in this respect. It is evident that the reasons for persecution under these various headings will frequently overlap. Usually there will be more than one element combined in one person, for example a political opponent who belongs to a religious or national group, or both, and the combination of such reasons in his person may be relevant in evaluating his well-founded fear”.

122. The Court also notes that the UNHCR, in its third-party observations (see paragraph 109 above), submitted that although the burden of proof generally rested on the person making the assertion, there was a shared duty between the applicant and the examiner to ascertain and evaluate all the relevant facts, and that in fulfilling this shared duty, examiners might, in some cases, need to use all the means at their disposal to produce the necessary evidence in support of the application.

123. In respect of *sur place* activities, the Court has acknowledged that it is generally very difficult to assess whether a person is genuinely interested in the activity in question, be it a political cause or a religion, or whether the person has only become involved in it in order to create post-flight grounds (see, for example, *A.A. v. Switzerland*, no. 58802/12, § 41, 7 January 2014). That reasoning is in line with the UNHCR Guidelines, which state that “particular credibility concerns tend to arise in relation to *sur place* claims and that a rigorous and in-depth examination of the circumstances and genuineness of the conversion will be necessary ... So-called ‘self-serving’ activities do not create a well-founded fear of persecution on a Convention ground in the claimant’s country of origin, if the opportunistic nature of such activities will be apparent to all, including the authorities there, and serious adverse consequences would not result if the person were returned” (see paragraph 52 above). See also the Court’s finding in, for example, *Muradi and Alieva v. Sweden* ((dec.), no. 11243/13, §§ 44-45, 25 June 2013) to this effect.

124. Furthermore, the Court observes that in respect of a first-instance determination of eligibility for international protection, the CJEU held (judgment of 2 December 2014 in *A and Others v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, C-148/13, C-149/13 and C-150/13, EU:C:2014:2406), *inter alia*, that Article 4 § 3 of the Qualification Directive and Article 13 § 3 (a) of the Asylum Procedures Directive had to be interpreted as precluding the competent national authorities, in the context of that assessment, from finding that the state-

destination is, however, relaxed in certain circumstances, for example where an applicant alleges that he or she is a member of a group systematically exposed to a practice of ill-treatment (see *Salah Sheekh*, cited above, § 148; *S.H. v. the United Kingdom*, no. 19956/06, §§ 69-71, 15 June 2010; and *NA. v. the United Kingdom*, cited above, § 116)”

ments of the applicant for asylum lacked credibility merely because the applicant had not relied on his declared sexual orientation on the first occasion he had been given to set out the ground for persecution (see paragraphs 49 and 51 above).

125. It is in principle for the person seeking international protection in a Contracting State to submit, as soon as possible, his claim for asylum with the reasons in support of it, and to adduce evidence capable of proving that there are substantial grounds for believing that deportation to his or her home country would entail a real and concrete risk of exposure to a life-threatening situation covered by Article 2 or to treatment in breach of Article 3.

126. However, in relation to asylum claims based on a well-known general risk, when information regarding such a risk is freely ascertainable from a wide number of sources, the obligations incumbent on the States under Articles 2 and 3 of the Convention in expulsion cases entail that the authorities carry out an assessment of that risk of their own motion (see, for example, *Hirsi Jamaa and Others*, cited above, §§ 131-33, and *M.S.S. v. Belgium and Greece*, cited above, § 366).

127. By contrast, in relation to asylum claims based on an individual risk, it must be for the person seeking asylum to rely on and to substantiate such a risk. Accordingly, if an applicant chooses not to rely on or disclose a specific individual ground for asylum by deliberately refraining from mentioning it, be it religious or political beliefs, sexual orientation or other grounds, the State concerned cannot be expected to discover this ground by itself. However, considering the absolute nature of the rights guaranteed under Articles 2 and 3 of the Convention, and having regard to the position of vulnerability that asylum-seekers often find themselves in, if a Contracting State is made aware of facts relating to a specific individual that could expose him to a risk of ill-treatment in breach of the said provisions upon returning to the country in question, the obligations incumbent on the States Parties under Articles 2 and 3 of the Convention entail that the authorities carry out an assessment of that risk of their own motion. This applies in particular to situations where the national authorities have been made aware of the fact that the asylum-seeker may plausibly be a member of a group systematically exposed to practice of ill-treatment and there are serious reasons to believe in the existence of the practice in question and in his or her membership of the group concerned (see paragraph 120 above).

”EMD har i storkammerdommen *Khasanov og Rakhmanov mod Rusland* (2022) udtalt følgende om risikovurderingen som følge af de generelle forhold i et land og for bestemte sårbare grupper samt på baggrund af individuelle forhold:

“(b) Scope of the assessment: general situation and individual circumstances

95. The risk assessment must focus on the foreseeable consequences of the applicant’s removal to the country of destination, in the light of the general situation there and of his or her personal circumstances (see, for example, *Salah Sheekh v. the Netherlands*, no. 1948/04, § 136, 11 January 2007, and *Vilvarajah and Others v. the United Kingdom*, 30 October 1991, §§ 107-08, Series A no. 215). It must be considered whether, having regard to all the circumstances of the case, substantial grounds have been shown for believing that the person concerned, if returned, would face a real risk of being subjected to treatment contrary to Article 3 of the Convention. If the existence of such a risk is established, the applicant’s removal

would necessarily breach Article 3, regardless of whether the risk emanates from a general situation of violence, a personal characteristic of the applicant, or a combination of the two (see *F.G. v. Sweden* [GC], no. 43611/11, § 116, 23 March 2016).

96. The starting-point for the assessment should be the examination of the general situation in the destination country. In this connection, and where it is relevant to do so, regard must be had to whether there is a general situation of violence existing in the country of destination (see *Sufi and Elmi v. the United Kingdom*, nos. 8319/07 and 11449/07, § 216, 28 June 2011). However, a general situation of violence will not normally in itself entail a violation of Article 3 in the event of an expulsion to the country in question, unless the level of intensity of the violence is sufficient to conclude that any removal to that country would necessarily breach Article 3 of the Convention. The Court would adopt such an approach only in the most extreme cases, where there is a real risk of ill-treatment simply by virtue of the individual concerned being exposed to such violence on returning to the country in question (see *Sufi and Elmi*, cited above, § 218, and *NA. v. the United Kingdom*, no. 25904/07, § 115, 17 July 2008).

97. In cases where an applicant alleges that he or she is a member of a group systematically exposed to ill-treatment, the Court considers that the protection of Article 3 of the Convention enters into play when the applicant establishes, where necessary on the basis of the available sources, that there are serious reasons to believe in the existence of the practice in question and in his or her membership of the group concerned (see *F.G. v. Sweden*, cited above, § 120).

98. The assessment of such claims is different from the assessment relating to the general situation of violence in a particular country, on the one hand, and to individual circumstances, on the other.

99. The first step of this assessment should be the examination of whether the existence of a group systematically exposed to ill-treatment, falling under the “general situation” part of the risk assessment, has been established. Applicants belonging to an allegedly targeted vulnerable group should not describe the general situation, but the existence of a practice or of a heightened risk of ill-treatment for the group of which they claim to be members. As a next step, they should establish their individual membership of the group concerned, without having to demonstrate any further individual circumstances or distinguishing features (see *J.K. and Others v. Sweden* [GC], no. 59166/12, §§ 103-05, 23 August 2016).

100. In cases where despite a possible well-founded fear of persecution in relation to certain risk-enhancing circumstances, it cannot be established that a group is systematically exposed to ill-treatment, the applicants are under an obligation to demonstrate the existence of further special distinguishing features which would place them at a real risk of ill-treatment. Failure to demonstrate such individual circumstances would lead the Court to find no violation of Article 3 of the Convention (see, for example, *A.S.N. and Others v. the Netherlands*, nos. 68377/17 and 530/18, 25 February 2020, in respect of Sikhs in Afghanistan; *A.S. v. France*, no. 46240/15, 19 April 2018, in respect of persons linked to terrorism in Algeria; and *A. v. Switzerland*, no. 60342/16, 19 December 2017, in respect of Christians in Iran).

101. In cases where substantial grounds have been shown for believing that the person concerned, if deported, faces a real risk of being subjected to treatment contrary to Article 3, the Court has then examined whether the assurances obtained in the particular case were sufficient to remove any real risk of ill-treat-

ment (see *Othman (Abu Qatada) v. the United Kingdom*, no. 8139/09, § 192, ECHR 2012). However, assurances are not in themselves sufficient to ensure adequate protection against the risk of ill-treatment. There is an obligation to examine whether assurances provide, in their practical application, a sufficient guarantee that the applicant will be protected against the risk of ill-treatment. The weight to be given to assurances from the receiving State depends, in each case, on the circumstances prevailing at the material time (*ibid.*, § 187).

[...]

(d) Distribution of the burden of proof

109. The assessment of the existence of a real risk must necessarily be a rigorous one (see *Chahal*, cited above, § 96, and *Saadi*, cited above, § 128). It is in principle for the applicant to adduce evidence capable of proving that there are substantial grounds for believing that, if the measure complained of were to be implemented, he or she would be exposed to a real risk of being subjected to treatment contrary to Article 3 (see, for example, *Saadi*, cited above, § 129, and *N. v. Finland*, no. 38885/02, § 167, 26 July 2005). Where such evidence has been adduced, it is for the Government to dispel any doubts raised by it (see *F.G. v. Sweden*, cited above, § 120).

110. In relation to claims based on an individual real risk, it is incumbent on persons who allege that their removal would amount to a breach of Article 3 to adduce, to the greatest extent practically possible, material and information allowing the authorities of the Contracting State concerned, as well as the Court, to assess the risk a removal may entail (see *Said v. the Netherlands*, no. 2345/02, § 49, ECHR 2005-VI). While a number of individual factors may not, when considered separately, constitute a real risk, the same factors may give rise to a real risk when taken cumulatively and when considered in a situation of general violence and heightened security (see *NA. v. the United Kingdom*, cited above, § 130).

111. Similarly, when an applicant argues that the general situation in the country is such as to preclude all removals, it is in principle for him or her to adduce the requisite evidence. However, for claims based on a well-known general risk, when information regarding such a risk is freely ascertainable from a wide range of sources, the obligations incumbent on States under Articles 2 and 3 of the Convention mean that the authorities should carry out an assessment of that risk of their own motion (see *F.G. v. Sweden*, cited above, §§ 126-27 with further references).

112. The same principles apply to claims based on belonging to a vulnerable group, which require proof of systematic ill-treatment, as an element of the general situation in a country, and of the applicant's membership of that group (see paragraph 99 above)."

3.4 EMD's praksis

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- [F.B. mod Belgien \(Appl. no. 47836/21\), dom af 6. marts 2025](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af F.B. mod Belgien \(uofficiel oversættelse\)](#)
- [A.D. mod Malta \(Appl. no. 12427/22\), dom af 17. oktober 2023](#)

- M.I. mod Schweiz (Appl. no. 56390/21), dom af 12. november 2024
- Z.A. mod Ungarn (Appl. no. 30056/18), beslutning af 3. oktober 2024
- K.K.S. mod Ungarn (Appl. no. 32660/18), dom af 3. oktober 2024
- M.A. v. Italy (Appl. no. 70583/17), dom af 31. august 2023
- A.A. v. Sweden (Appl. no. 4677/20), dom af 13. juli 2023
- Khasanov and Rakhmanov v. Russia (Appl. no. 28492/15 og 49975/15), storkammerdom af 29. april 2022
- Liu v. Poland (Appl. no. 37610/18), dom af 6. oktober 2022
- Case of M.A.M. v. Switzerland (Appl. no. 29836/20), afsagt den 26. april 2022.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of M.A.M. v Switzerland (uofficiel oversættelse).
- Case of T.K. and Others v. Lithuania (Appl. no. 55978/20), afsagt den 22. marts 2022.
- Case of A.J. and Others v Russia (appl. No. 12120/20), afsagt 29. marts 2022.
- Case of Savran v. Denmark (appl. No. 57467/15), afsagt den 7. december 2021.
- Case of M.D. and others v. Russia (appl. no. 71321/17 m.fl.), afsagt den 14. september 2021.
- Case of M.T. v. the Netherlands (appl. no. 46595/19), afsagt den 18. maj 2021.
- Case of A.B. v. Finland (appl. no. 41100/19), afsagt den 20. april 2021.
- Case of K.S. Sweden (appl. no. 31827/18), afsagt den 21. januar 2021.
- Case of B and C v. Switzerland (appl. no. 889/19 og 43987/16), afsagt den 17. november 2020.
- Case of M.A. v. Belgium (appl. no. 19656/18), afsagt den 27. oktober 2020.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of M.A. v. Belgium (uofficiel oversættelse).
- Case of B.G. and others v. France (appl. no. 63141/13) afsagt den 10. september 2020.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of B.G. and others v. France (uofficiel oversættelse).
- Case of Dimitar Angelov v. Bulgaria (appl. no. 58400/16), afsagt den 21. juli 2020.
- Case of N.H. and others v. France (appl. no. 28820/13), afsagt den 2. juli 2020.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of N.H. and others v. France (uofficiel oversættelse).
- Case of M.R. v. Switzerland (appl. no. 6040/17), afsagt den 16. juni 2020.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of M.R. v. Switzerland (uofficiel oversættelse).
- Case of M.S. v. Slovakia and Ukraine (appl. no. 17189/11), afsagt den 11. juni 2020.
- Case of Potoroc v. Romania (appl. no. 37772/17), afsagt den 2. juni 2020.
- Case of N.T. v. Russia (appl. no. 14727/11), afsagt den 2. juni 2020.

- Case of Bilalova and others v. Poland (appl. no. 23685/14), afsagt den 26. marts 2020.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Bilalova and others v. Poland (uofficiel oversættelse).
- Case of Asady and others v. Slovakia (appl. no. 24917/15), afsagt den 24. marts 2020.
- Case of M.A. and others v. Bulgaria (appl. no. 5115/18), afsagt den 20. februar 2020.
- Case of Ilias og Ahmed mod Ungarn (appl. no. 47287/15), afsagt den 21. november 2019.
- Case of N.A. mod Finland (appl. no. 25244/18), afsagt den 14. november 2019. Endelig den 14. februar 2020, revideret i lyset af ny fakta, se nedenfor.
- Case of N.A. v. Finland (appl. no. 25244/18), afsagt den 13. juli 2021.
- Case of A.A. v Schweiz (appl. no. 32218/17), afsagt den 5. november 2019.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of A.A. v Schweiz (uofficiel oversættelse).
- Case of O.D. v. Bulgaria (appl. no 34016/18), afsagt den 10. oktober 2019.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of O. D. v. Bulgaria (uofficiel oversættelse).
- Case of A.M. v. France (appl. no. 12148/18), afsagt den 29. april 2019.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of A.M. v. France (uofficiel oversættelse).
- Case of Khan v. France (appl. no. 12267/16), afsagt den 28. februar 2019.
- Case of Khan v. Cyprus (appl. no. 43639/12), afsagt den 4. december 2018.
- Case of Haykel Ben Khemais Saidani v. Germany (appl. no. 17675/18), afsagt den 27. september 2018.
- Case of X. v. the Netherlands (appl. no. 14319/17), afsagt den 10. juli 2018.
- Case of S.Z. v. Greece (appl. no. 66702/13), afsagt den 21. juni 2018.
- Case of H and others v. Switzerland (appl. no. 67981/16), afsagt den 15. maj 2018.
- Case of A.S. v. France (appl. no. 46240/15), afsagt den 19. april 2018.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of A.S. v. France (uofficiel oversættelse).
- Case of S.M. v. France (appl. no. 20669/13), afsagt den 28. marts 2018.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of S.M. v. France (Uofficiel oversættelse).
- Case of M.A. v. France (appl. no. 937315/15), afsagt den 1. februar 2018.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of M.A. v. France (uofficiel oversættelse).
- Case of J.R. and others v. Greece (appl. no 22696/16), afsagt den 25. januar 2018.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of J.R. and others v. Greece (uofficiel oversættelse)
- Case of X. v. Sweden (appl. no. 36417/16), afsagt den 9. januar 2018.
- Case of I.K. v. Switzerland (appl. no. 21417/17), afsagt den 19. december 2017.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of I.K. v. Switzerland (uofficiel oversættelse).

- [Case of A. v. Switzerland \(appl. no. 60342/16\), afsagt den 19. december 2017.](#)
- [Case of S.F. and others v. Bulgaria \(appl. no. 8138/16\) afsagt den 7. december 2017.](#)
- [Case of T.M. and others v. Russia \(appl. no. 31189/15\), afsagt den 7. november 2017.](#)
- [Case of A.S. v. Belgium \(appl. no. 68739/14\), afsagt den 19. september 2017.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af A.S. v. Belgium \(uofficiel oversættelse\).](#)
- [Case of G.R.S. v. Netherlands \(appl. no. 77691/11\), afsagt den 11. juli 2017. Der kan i den forbindelse tillige henvises til E.P. v. Netherlands \(appl. no. 43538/11\) and A.R. v. the Netherlands \(appl. no. 63104/11\), E.K. v. the Netherlands \(appl. no. 72586/11\), Soleimankheel and others v. the Netherlands \(appl. no. 41509/12\) og S.M.A. v. Netherlands \(appl. no. 46051/13\), som findes på Flygtningenævnets hjemmeside under publikationer og notater/notater/øvrige domme afsagt af EMD.](#)
- [Case of M.O. v. Switzerland \(appl. no. 41282/16\), afsagt den 20. juni 2017.](#)
- [Case of E.T. and N.T. v. Switzerland and Italy \(appl. no. 79480/13\), afsagt den 30. maj 2017.](#)
- [Case of N.A. v. Switzerland \(appl. no. 50364/14\), afsagt den 30. maj 2017.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af N.A. v. Switzerland \(uofficiel oversættelse\).](#)
- [Case of A.I. v. Switzerland \(appl. no. 23378/15\), afsagt den 30. maj 2017.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af A.I. v. Switzerland \(uofficiel oversættelse\).](#)
- [Case of S.M. v. France \(appl. no. 20669/13\), afsagt den 28. marts 2017.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af S.M. v. France \(uofficiel oversættelse\).](#)
- [Case of Khalifia and Others v. Italy \(appl. no. 16483/12\), afsagt den 15. december 2016.](#)
- [Case of Paoshvili v. Belgium \(appl. no. 41738/10\), afsagt den 13. december 2016.](#)
- [Case of Muršić v. Croatia \(appl. no. 7334/13\), afsagt den 20. oktober 2016.](#)
- [Case of T.M and Y.a v. The Netherlands \(appl. no. 209/16\), afsagt den 28. juli 2016.](#)
- [Case of A.M. v. The Netherlands \(appl. no. 29094/09\), afsagt den 5. juli 2016.](#)
- [Case of R.B.A.B. and Others v. Netherlands \(appl. no. 7211/06\), afsagt den 7. juni 2016.](#)
- [Case of Sow v. Belgium \(appl. no. 27081/13\), afsagt den 19. januar 2016.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Sow. v. Belgium \(uofficiel oversættelse\).](#)
- [Case of A.W.Q. and others v. The Netherlands \(appl. no. 25077/06\), afsagt den 12. januar 2016. Der kan i den forbindelse tillige henvises til A.G.R. v. The Netherlands \(appl. no. 13442/08\), M.R.A. and others v. the Netherlands \(appl. no. 46856/07\), S.D.M. v. the Netherlands \(appl. no. 8161/07\), S.S. v. the Netherlands \(appl. no. 39575/06\), som findes på Flygtningenævnets hjemmeside under publikationer og notater/notater/øvrige domme afsagt af EMD.](#)
- [Case of L.M. and others v. Russia \(appl. no. 40081/14 and others\), afsagt den 15. oktober 2015.](#)
- [Case of R.H. v. Sweden \(appl. no. 4601/14\), afsagt den 10. september 2015.](#)

- Case of M.K. c. France (appl. no. 76100/13), afsagt den 1. september 2015.
 - Press Release from case of M.K. c. France.
- Case of J.K. and others v. Sweden (appl. no. 59166/12), afsagt den 4. juni 2015.
- Case of Ouabour v. Belgium (appl. no. 26417/10), afsagt den 2. juni 2015.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Ouabour v. Belgium (uofficiel oversættelse).
- Case of L.O. v. France (appl. no. 4455/14), afsagt den 26. maj 2015.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af L.O. v. France
- Case of M.T. v. Sweden (appl. no. 1412/12), afsagt den 26. februar 2015.
- Affaire A.F. c. France (appl. no. 80086/13) afsagt den 15. januar 2015.
 - Resumé af case of A.F. c. France.
- Affaire A.A. c. France (appl. no. 18039/11), afsagt den 15. januar 2015.
 - Press Release from A.A. c. France
- Case of Fozil Nazarov v. Russia (appl. no. 74759/13), afsagt den 11. december 2014.
- Case of F.G v. Sweden (appl. no. 43611/11), afsagt den 16. januar 2014.
- Case of A.A. v. Switzerland (appl. no. 58802/12), afsagt den 7. januar 2014.
- Affaire N.K. c. France (appl. no. 7974/11), afsagt den 19. december 2013.
 - Resumé af case of N.K. c. France.
- Case of K.A.B. v. Sweden (appl. no. 886/11), afsagt den 5. september 2013.
- Case of I v. Sweden (appl. no. 61204/09), afsagt den 5. september 2013.
- Case of D.N.M. v. Sweden (appl. no. 28379/11), afsagt den 27. juni 2013.
- Case of A.G.A.M. v. Sweden (appl. no. 71680/10), afsagt den 27. juni 2013.
- Affaire Rafaa v. France (appl. no. 25393/10), afsagt den 30. maj 2013.
 - Oversættelse af case of Rafaa v. France (uofficiel oversættelse).
- Affaire Mo.M. v. France (appl. no. 18372/10), afsagt den 18. april 2013.
 - Press release from case of Mo.M. v. France.
- Case of H. and B. v. The United Kingdom (appl. no. 70070/10 og 44539/11), afsagt den 9. april 2013.
- Case of S.H.H. v. The United Kingdom (appl. no. 60367/10), afsagt den 29. januar 2013.
- Case of D.N.W. v. Sweden (appl. no. 29946/10), afsagt den 6. december 2012.
- Case of Zokhidov v. Russia (appl. no. 68286/10), afsagt den 5. december 2012.
- Case of A. A. and others v. Sweden (appl. no. 14499/09), afsagt den 28. juni 2012.
- Case of Bajsultanov v. Austria (appl. no. 54131/10), afsagt den 12. juni 2012.
- Case of H. N. v. Sweden (appl. no. 30720/09), afsagt den 15. maj 2012.

- Case of S. F. and others v. Sweden (appl. no. 5277/10), afsagt 15. maj 2012.
- Case of Babar Ahmad and others v. The United Kingdom (appl. no. 24027/07, 11949/08, 36742/08, 66911/09 and 67354/09), afsagt den 10. april 2012.
- Case of Al Husin v. Bosnia and Herzegovina (appl. no. 3727/08), afsagt den 7. februar 2012.
- Case of M.S. v. Belgium (appl. no. 50012/08), afsagt 31. januar 2012.
- Case of Othman (Abu Qatada) v. The United Kingdom (appl. no. 8139/09), afsagt 17. januar 2012.
- Case of V.F. c. la France (appl. no. 7196/10), afsagt den 29. november 2011.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of V.F. v. France (uofficiel oversættelse).
- Case of Ahorugeza v. Sweden (appl. no. 37075/09), afsagt 27. oktober 2011.
- Case of Hussein v. Sweden (appl. no. 10611/09), afsagt den 13. oktober 2011.
- Case of Sufi and Elmi v. The United Kingdom (appl. no. 8319/07 and 1149/07), afsagt den 28. juni 2011.
- Case of Rahimi v. Greece (appl. no. 8687/08), afsagt den 5. april 2011.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Rahimi v. Greece (uofficiel oversættelse).
- Case of T.N. and S.N. v. Denmark (appl. no. 36517/08), afsagt den 20. januar 2011.
 - Resumé af case of T.N. and S.N. v. Denmark
- Case of S.S. and others v. Denmark (appl. no. 54703/08), afsagt den 20. januar 2011.
 - Resumé af case of S.S. and others v. Denmark.
- Case of N.S. v. Denmark (appl. no. 58359/08), afsagt den 20. januar 2011.
 - Resumé af case of N.S. v. Denmark.
- Case of A.A. v. Greece (appl. no. 12186/08), afsagt den 22. juli 2010.
 - Resumé af A.A. v. Greece.
- Case of N. v. Sweden (appl. no. 23505/09), afsagt den 20. juli 2010.
 - Resumé af N. v. Sweden.
- Case of A. v. Netherlands (appl. no. 4900/06), afsagt den 20. juli 2010.
 - Resumé af A. v. Netherlands.
- Case of S.H. v. The United Kingdom (appl. no. 19956/06), afsagt den 15. juni 2010.
 - Resumé af S.H. v. The United Kingdom.
- Case of Mawaka v. Netherlands (appl. no. 29031/04), afsagt den 1. juni 2010.
 - Resumé af Case of Mawaka v. Netherlands.
- Case of R.C. v. Sweden (appl. no. 41827/07), afsagt den 9. marts 2010.
- Case of Al-Saadoon & Mufdhi v. The United Kingdom (appl. no. 61498/08), afsagt den 3. marts 2010.
- Case of Daoudi v. France (appl. no. 19576/08), afsagt den 3. december 2009.

- Resumé af case of Daoudi v. France.
- Case of Ashkan Panjeheighalehei v. Denmark (appl. no. 11230/07), afsagt den 13. oktober 2009.
 - Resume af case of Ashkan Panjeheighalehei v. Denmark.
- Case of A.M. and others v. Sweden (appl. no. 38813/08), afsagt den 16. juni 2009.
- Case of Opuz v. Turkey (appl. no. 33401/02), afsagt den 9. juni 2009.
- Case of F.H. v. Sweden (appl. no. 32621/06), afsagt den 20. januar 2009.
- Case of Soldatenko v. Ukraine (appl. no. 2440/07), afsagt den 23. oktober 2008.
 - Resumé af case of Case of Soldatenko v. Ukraine.
- Case of N.A. v. The United Kingdom (appl. no. 25904/07), afsagt den 17. juli 2008.
 - Resumé af case of N. A. v. The United Kingdom.
- Case of Salah Sheekh v. Netherlands (appl. no. 1948/04), afsagt den 11. januar 2007.
 - Resumé af case of Salah Sheekh v. Netherlands.
- Case of N. v. Finland (appl. no. 38885/02), afsagt den 26. juli 2005.
 - Resumé af case of N. v. Finland
- Case of Said v. Netherlands (appl. no. 2345/02), afsagt den 5. juli 2005.
 - Resumé af case of Said v. Netherlands.
- Case of Mamatkulov and Askarov v. Turkey (appl. no. 46827/99 og 46951/99), afsagt den 4. februar 2005.
 - Resumé af case of Mamatkulov and Askarov v. Turkey.
- Case of Amir Nasimi v. Sweden (appl. no. 38865/02), afsagt den 16. marts 2004.
 - Resumé af case of Amir Nasimi v. Sweden.
- Case of Thampibillai v. Netherlands (appl. no. 61350/00), afsagt den 17. februar 2004.
 - Resume af case of Thampibillai v. Netherlands.
- Case of T.I. v. The United Kingdom (appl. no. 43844/98), afsagt den 7. marts 2000.
 - Resumé af case of T.I. v. The United Kingdom.
- Case of Jorge Antonio Paez v. Sweden (appl. no. 29482/95), afsagt den 6. december 1996.
 - Resumé af case of Jorge Antonio Paez v. Sweden.
- Case of Chahal v. The United Kingdom (appl. no. 22414/93), afsagt den 15. november 1996.
 - Resumé af case of Chahal v. The United Kingdom.
- Case of Niknam v. Sweden (appl. no. 23446/94), afsagt den 12. oktober 1994.
 - Resumé af case of Niknam v. Sweden.
- Case of Vilvarajah and others v. The United Kingdom (appl. no. 13164/87), afsagt den 30. oktober 1991.

- [Resumé af case of Vilvarajah and others v. The United Kingdom.](#)
 - [Case of Cruz Varas and others v. Sweden \(appl. no. 15576/89\), afsagt den 20. marts 1991.](#)
 - [Resumé af case of Cruz Varas and others v. Sweden.](#)
 - [Case of Soering v. The United Kingdom \(appl. no. 14038/88\), afsagt den 7. juli 1989.](#)
 - [Resumé af case of Soering v. The United Kingdom.](#)
-

4. Udvisning af udlændinge begrundet i kriminalitet eller i hensynet til statens sikkerhed m.v. og "tålt ophold"

EMD har i klare vendinger statueret, at forbuddet imod udsendelse af udlændinge, der i modtagerstaten risikerer en behandling i strid med artikel 3, er absolut og gælder uanset pågældende udlændings eventuelle kriminelle aktiviteter begået i udlandet eller i værtslandet eller den fare for værtslandets nationale sikkerhed, som personen måtte udgøre. EMD har herved samtidig statueret, at beskyttelsen i henhold til artikel 3 er mere vidtgående end beskyttelsen i henhold til flygtningekonventionens artikel 33, hvoraf fremgår, at en flygtning fortaber sine rettigheder efter flygtningekonventionen, hvis pågældende i værtslandet udgør en sikkerhedsrisiko eller, på grund af en begået forbrydelse, udgør en fare for samfundet.

EMD fandt i sagen [Soering mod Storbritannien \(1989\)](#), at en udlevering af en person til en stat, hvor der er vægtige grunde til at antage, at denne vil være i fare for at blive udsat for tortur, ville være svært foreneligt med EMRK's grundlæggende formål og ånd og de fundamentale værdier i de demokratiske samfund, uanset hvor modbydelig (henious) en forbrydelse den pågældende angiveligt har begået .

EMD fandt ligeledes i sagen [Chahal mod Storbritannien \(1996\)](#) ikke, at hensynet til statens sikkerhed kunne retfærdiggøre udvisningen af en person, der risikerede behandling i strid med artikel 3 i Indien, ligesom den i sagerne [Ahmed mod Østrig \(1996\)](#) og [H.L.R. mod Frankrig \(1997\)](#) afviste, at pågældende stater kunne udvise udlændinge, der risikerede behandling i strid med artikel 3 i deres hjemlande, på grund af kriminalitet begået i værtslandet og den fare for værtslandet de på den baggrund blev anset for at udgøre.

I sagen [Jorge Antonio Paez mod Sverige \(1996\)](#) slog Menneskerettighedskommissionen endvidere fast, at den absolutte beskyttelse i artikel 3 også hindrer udsendelsen af udlændinge, der, på grund af forbrydelser begået i hjemlandet, er blevet udelukket fra flygtningestatus i henhold til flygtningekonventionens udelukkelsesgrunde i artikel 1 F.

Artikel 3 hindrer imidlertid ikke staterne i at udvise udlændinge efter endt strafafsoning, hvis der ikke længere er vægtige grunde til at antage, at der er en reel risiko for, at udlændingen risikerer behandling i strid med artikel 3 i modtagerlandet. I [Amrollahi mod Danmark \(2001\)](#) afviste EMD således en klage fra en iransk statsborger, der havde asyl i Danmark og var blevet udvist på grund af narkotikakriminalitet, som "åbenbart ugrundet". EMD fremhævede, at klageren havde fået asyl, fordi han på daværende tidspunkt opfyldte betingelserne herfor. EMD anså det imidlertid ikke længere for godtgjort, at han fortsat risikerede dødsstraf eller anden alvorlig straf som følge af sin tidligere militærunddragelse, eller at han på anden vis ville blive retsfulgt i Iran, og herved udsat for en behandling i strid med artikel 3.

I vurderingen af, hvorvidt der foreligger vægtige grunde til at antage, at der er en reel risiko for, at en udlænding i modtagerlandet risikerer behandling i strid med artikel 3, kan desuden indgå oplysningen om, at der foreligger en diplomatisk forsikring. En diplomatisk forsikring er en aftale mellem udsenderstaten og modtagerstaten, hvorefter modtagerstaten blandt andet forpligter sig til at sikre, at den udsendte ikke behandles i strid med artikel 3. EMD har blandt andet i sagerne [M.S. mod Belgien \(2012\)](#), [Othman \(Abu Qatada\) mod Storbritannien \(2012\)](#), [Babar Ahmad m.fl. mod Storbritannien \(2012\)](#), [Zokhidov mod Rusland \(2013\)](#) og [X mod Sverige \(2018\)](#) forholdt sig til, hvilken værdi og betydning diplomatiske forsikringer kan tillægges, herunder hvilke krav, der bør stilles hertil.

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- [Case of Savran v. Denmark \(appl. No. 57467/15\), afsagt den 7. December 2021.](#)
- [Case of Muhammad and Muhammad v. Romania \(appl. no. 80982/12\), afsagt den 15. oktober 2020.](#)
- [Case of O.D. v. Bulgaria \(appl. no. 34016/18\), afsagt den 10. oktober 2019. Endelig den 10. januar 2020.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of O. D. v. Bulgaria.](#)
- [Case of A.M. v. France \(appl. no. 12148/18\), afsagt den 29. april 2019. Endelig den 29. juli 2019.](#)
 - [Oversættelse af udvalgt præmisser af case of A.M. v. France](#)
- [Case of Saber and Boughassl v. Spain \(appl. no. 76550/13 and 45938/14\), afsagt den 18. december 2018. Endelig den 18. marts 2019.](#)
 - [Oversættelse af case of Saber and Boughassl v. Spain.](#)
- [Case of Haykel Ben Khemais Saidani v. Germany \(appl. no. 17675/18\), afsagt den 27. september 2018.](#)
- [Case X. v. the Netherlands \(appl. no. 14319/17\), afsagt den 10. juli 2018. Endelig den 10. oktober 2018.](#)
- [Case of A.S. v. France \(appl. no. 46240/15\), afsagt den 19. april 2018. Endelig den 19. juli 2018.](#)
- [Case of M.A. v. France \(appl. no. 9373/15\), afsagt den 1. februar 2018. Endelig den 2. juli 2018.](#)
 - [Oversættelse af case of M.A. v. France](#)
- [Case of X. v. Sweden \(appl. no. 36417/16\), afsagt den 9. januar 2018. Endelig den 9. april 2018.](#)
- [Case of T.M. and Others v. Russia \(appl. no. 31189/15\), afsagt den 7. November 2017.](#)
- [Case of G.R.S. v. Netherlands \(appl. n. 77691/11\), afsagt den 11. juli 2017. Der kan i den forbindelse tillige henvises til E.P. v. Netherlands \(appl. no. 43538/11\) and A.R. v. the Netherlands \(appl. no. 63104/11\), E.K. v. the Netherlands \(appl. no. 72586/11\), Soleimankheel and others v. the Netherlands \(appl. no. 41509/12\) og S.M.A. v. Netherlands \(appl. no. 46051/13\), som findes på Flygtningennævnets hjemmeside under publikationer og notater/notater/øvrige domme afsagt af EMD.](#)

- Case of Ouabour v. Belgium (appl. no. 26417/10), afsagt den 2. juni 2015. Endelig den 2. september 2015.
 - Oversættelse af Case of Ouabour v. Belgium.
- Case of Rafea v. France (appl. no. 25393/10), afsagt den 30. maj 2013. Endelig den 4. november 2013.
 - Oversættelse af case of Rafea v. France.
- Case of Zokhidov v. Russia (appl. no. 67286/10), afsagt den 5. december 2012.
- Case of Babar Ahmad and others v. The United Kingdom (appl. no. 24027/07, 11949/08, 36742/08, 66911/09 and 67354/09), afsagt den 10. april 2012.
- Case of M.S. v. Belgium (appl. no. 50012/08) afsagt 31. januar 2012
- Case of Othman (Abu Qatada) v. The United Kingdom (appl. no. 8139/09), afsagt 17. januar 2012.
- Case of A. v. Netherlands (appl. no. 4900/06), afsagt 20. juli 2010.
 - Resumé af case of A. v. Netherlands.
- Case of Daoudi v. France (appl. no. 19576/08), afsagt den 3. december 2009. Endelig den 3. marts 2010.
 - Resumé af case of Daoudi v. France.
- Case of Saadi v. Italy (appl. no. 37201/06), afsagt den 28. februar 2008.
 - Resumé af case of Saadi v. Italy.
- Case of Davood Amrollahi v. Denmark (appl. no. 56811/00), afsagt den 28. juni 2001.
 - Resumé af Davood Amrollahi v. Denmark.
- Case of H.L.R. v. France (appl. no. 24573/94), afsagt den 29. april 1997.
 - Resumé af case of H.L.R. v. France.
- Case of Ahmed v. Austria (appl. no. 25964/94), afsagt den 17. december 1996.
 - Resumé af case of Ahmed v. Austria.
- Case of Jorge Antonio Paez v. Sweden (appl. no. 29482/95), afsagt den 6. december 1996.
 - Resumé af case of Jorge Antonio Paez v. Sweden.
- Case of Chahal v. The United Kingdom (appl. no. 22414/93), afsagt den 15. november 1996.
 - Resumé af case of Chahal v. The United Kingdom.
- Case of Soering v. The United Kingdom (appl. no. 14038/88), afsagt den 7. juli 1989.
 - Resumé af case of Soering v. The United Kingdom.

5. Overgreb fra private ("agents of persecution")

EMD har i sin praksis fastslået, at EMRK artikel 3 også beskytter imod behandling, der udgår fra andre end statslige myndigheder. EMD har endvidere fundet, at artikel 3 vil kunne beskytte en person, der i tilfælde af udsendelse skal tilbringe resten af sit liv under særdeles vanskelige forhold, som hverken statslige myndigheder eller private personer er skyld i.

Den mishandling der rammes af forbuddet i EMRK artikel 3 herunder, tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling, udøves som oftest af statslige myndigheder. Det fremgår imidlertid af EMD's dom [T.I. mod Storbritannien \(2000\)](#), at forbuddet mod at udsende personer til lande, hvor der er risiko for, at en person udsættes for overgreb, gælder uanset:

"... the source of the risk of the treatment stems from factors which involve the responsibility, direct or indirect, of the authorities of the receiving country. Having regard to the absolute character of the right guaranteed, Article 3 may extend to situations, where the danger emanates from persons or groups who are not public officials, or from the consequences to health from the effects of serious illness ..."

EMD fastslog allerede i [H.L.R. mod Frankrig \(1997\)](#), at en stat kan krænke artikel 3 ved at udvise en person til en stat, hvor pågældende risikerer overgreb i strid med artikel 3 fra personer eller grupper af personer, der ikke er tilknyttet staten, hvor det må antages, at modtagerstatens myndigheder er ude af stand til at forebygge risikoen for overgreb ved at tilbyde den fornødne beskyttelse.

Dette princip har EMD ved flere lejligheder efterfølgende cementeret. Se blandt andet [Ould Barar mod Sverige \(1999\)](#), [Goldstein mod Sverige \(2000\)](#) og [Njie mod Sverige \(1999\)](#).

Tilsvarende må man af Menneskerettighedskommissionens dom i sagen [Ahmed mod Østrig \(1996\)](#) kunne udlede, at en stat ved udsendelsen af en person til en stat uden statslige myndigheder må være forpligtet til at vurdere, hvorvidt der udgår en fare for behandling i strid med artikel 3 fra private eller grupper af private.

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- [Case of B. and C. v. Switzerland \(appl. no. 889/19 og 43987/16\)](#), afsagt den 17. november 2020. Endelig den 17. februar 2021.
- [Case of G.R.S. v. Netherlands \(appl. no. 77691/11\)](#) afsagt den 11. juli 2017. Der kan i den forbindelse tillige henvises til [E.P. v. Netherlands \(appl. no. 43538/11\)](#) and [A.R. v. the Netherlands \(appl. no. 63104/11\)](#), [E.K. v. the Netherlands \(appl. no. 72586/11\)](#), [Soleimankheel and others v. the Netherlands \(appl. no. 41509/12\)](#) og [S.M.A. v. Netherlands \(appl. no. 46051/13\)](#), som findes på Flygtningesnævnets hjemmeside under publikationer og notater/notater/øvrige domme afsagt af EMD.
- [Case of A.M. v. The Netherlands \(appl. no. 29094/09\)](#), afsagt den 5. juli 2016.
- [Case of R.B.A.B. and others v. the Netherlands \(appl. no. 7211/06\)](#), afsagt den 7. juni 2016.
- [Case of Sow v. Belgium \(appl. no. 27081/13\)](#), afsagt den 19. januar 2016.
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Sow. v. Belgium.](#)

- Case of R.H. v. Sweden (appl. no. 4601/14), afsagt den 10. september 2015. Endelig den 1. februar 2016.
- Case of M.K. c. France (appl. no. 76100/13), afsagt den 1. september 2015.
 - Press Release from M.K. c. France (appl. no 76100/13).
- Case of J.K. and others v. Sweden (appl. no. 59166/12), afsagt den 4. juni 2015. Endelig den 23. august 2016.
- Case of L.O. v. France (appl. no. 4455/14), afsagt den 26. maj 2015.
- Case of V.F. v. France (appl. no. 7196/10), afsagt den 29. november 2011.
- Case of T.N. and S.N. v. Denmark (appl. no. 36517/08), afsagt den 20. januar 2011. Endelig den 20. juni 2011.
 - Resumé af case of T.N. and S.N. v. Denmark.
- Case of S.S. and others v. Denmark (appl. no. 54703/08), afsagt den 20. januar 2011. Endelig den 20. juni 2011.
 - Resumé af case of S.S. and others v. Denmark.
- Case of N.S. v. Denmark (appl. no. 58359/08), afsagt den 20. januar 2011. Endelig den 20. april 2011.
 - Resumé af case of N.S. v. Denmark.
- Case of N. v. Sweden (appl. no. 23505/09), afsagt den 20. juli 2010. Endelig den 20. oktober 2010.
 - Resumé af case of N. v. Sweden.
- Case of Mawaka v. Netherlands (appl. no. 29031/04), afsagt 1. juni 2010. Endelig den 1. september 2010.
 - Resumé af case of Mawaka v. Netherlands.
- Case of A.M. and others v. Sweden (appl. no. 38813/08), afsagt den 16. juni 2009.
- Case of Müslim v. Turkey (appl. no. 53566/99), afsagt den 26. april 2005.
- Case of Arcila Henao v. Netherlands (appl. no. 13669/03), afsagt den 24 juni 2003.
- Case of Bensaid v. The United Kingdom (appl. no. 44599/98), afsagt den 6. februar 2001.
 - Resumé af case of Bensaid v. The United Kingdom.
- Case of T.I. v. The United Kingdom (appl. no. 43844/98), afsagt den 7. marts 2000.
 - Resumé af case of T.I. v. The United Kingdom.
- Case of D. v. The United Kingdom (appl. no. 30240/96), afsagt den 2. maj 1997.
 - Resumé af case of D. v. The United Kingdom
- Case of H.L.R. v. France (appl. no. 24573/94), afsagt den 29. april 1997.
 - Resumé af case of H.L.R. v. France.
- Case of Ahmed v. Austria (appl. no. 25964/94), afsagt den 17. december 1996.

- [Resumé af case of Ahmed v. Austria.](#)
-

6. Begrebet "Internt flugt Alternativ"

EMD har i flere sager taget stilling til, om en klager kan henvises til at tage ophold i en bestemt del af deres hjemland, i henhold til princippet om eksistensen af et "internt flugt alternativ" (internal flight alternative/internal relocation alternative), i tilfælde hvor en konkret risiko for forfølgelse ikke udstrækkes til hele hjemlandet.

Eksempelvis har EMD i sagen [A.A.M. mod Sverige \(2014\)](#) blandt andet udtalt:

"68. The Court reiterates that Article 3 does not, as such, preclude Contracting States from placing reliance on the existence of an internal flight or relocation alternative in their assessment of an individual's claim that a return to the country of origin would expose him or her to a real risk of being subjected to treatment proscribed by that provision. However, the Court has held that reliance on such an alternative does not affect the responsibility of the expelling Contracting State to ensure that the applicant is not, as a result of its decision to expel, exposed to treatment contrary to Article 3. Therefore, as a precondition of relying on an internal flight or relocation alternative, certain guarantees have to be in place: the person to be expelled must be able to travel to the area concerned, gain admittance and settle there, failing which an issue under Article 3 may arise, the more so if in the absence of such guarantees there is a possibility of his or her ending up in a part of the country of origin where there is a real risk of ill-treatment (Sufi and Elmi v. the United Kingdom, nos. 8319/07 and 11449/07, § 266, 28 June 2011, with further references)."

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- [Case of A.A. v Schweiz \(appl. no. 32218/17\), afsagt den 5. november 2019.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of A.A. v Schweiz.](#)
- [Case of M.K. c. France \(appl. no. 76100/13\), afsagt den 1. september 2015.](#)
 - [Press Release from M.K. v. France.](#)
- [Case of A.F. v. France \(appl. no. 80086/13\), afsagt den 15. januar 2015.](#)
 - [Oversættelse af A.F. v. France](#)
- [Case of A.A.M. v. Sweden \(appl. no. 68519/10\), afsagt den 3. april 2014.](#)
- [Case of B.K.A. v. Sweden \(appl. no. 11161/11\), afsagt den 19. december 2013.](#)
- [Case of A.M. and others v. Sweden \(appl. no. 38813/08\), afsagt den 16. juni 2009.](#)
- [Case of Emily Collins and Ashley Akaziebie v. Sweden \(appl. no. 23944/05\), afsagt den 8. marts 2007.](#)
 - [Resumé af case of Emily Collins and Ashley Akaziebie v. Sweden.](#)
- [Case of Hilal v. The United Kingdom \(appl. no. 45276/99\), afsagt den 6. marts 2001.](#)
 - [Resumé af case of Hilal v. The United Kingdom.](#)

- Case of M.F.K. and others v. Netherlands (appl. no. 23895/94, 23987/94, 23988/94), afsagt den 28. november 1994.
 - Resumé af case of M.F.K. and others v. Netherlands.
-

7. Psykisk svage og syge udlændinge samt børn

EMD har ikke principielt afvist, at den lidelse som udlændinge påføres i forbindelse med en udsendelse, kan krænke EMRK artikel 3.

EMD har ganske ofte taget stilling til, hvorvidt en stats udsendelse af personer, der på den ene eller anden måde er psykisk ustabile eller svækkede, i sig selv kan udgøre en krænkelse af forbuddet imod tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling i artikel 3.

En stor del af disse sager er kendetegnet ved, at klagerne i højere grad gør gældende, at det er den praktiske udsendelse og den dertil knyttede fysiske og psykiske belastning, der krænker artikel 3, end det er eksistensen af en risiko for overgreb i modtagerstaten.

EMD udelukker principielt ikke, at det kan være så traumatisk og lidelsesfuldt for visse personer at blive udsendt, at det kan rejse spørgsmål i henhold til artikel 3. Den anlagte praksis er imidlertid temmelig restriktiv. EMD har i langt de fleste sager fundet, at den behandling som klageren udsættes for i forbindelse med effektueringen af en beslutning om udsendelse, ikke overskrider den lidelse og smerte, der uundgåeligt er forbundet med en udsendelse. Den nedre grænse for umenneskelig og nedværdigende behandling i artikel 3 i disse sager derfor ikke er blevet overskredet.

I sagen [Raidl mod Østrig \(1995\)](#) fandt Menneskerettighedskommissionen ikke, at en udlevering af en person dagen efter et selvmordsforsøg var en krænkelse af artikel 3, ligesom den i sagen [Bhuyian mod Sverige \(1995\)](#) heller ikke fandt, at udsendelsen af en statsborger fra Bangladesh, der var tvangsindlagt på et psykiatrisk hospital og led af skizofreni og paranoia og havde selvmordstendenser, krænkede artiklen. Begge afgørelser er beskrevet nærmere nedenfor.

Illustrativ for EMD's praksis på området er sagen [Shabo m.fl. mod Sverige \(1995\)](#), hvor Menneskerettighedskommissionen afviste klagen som "åbenbart ugrundet". Ved afgørelsen lagde Menneskerettighedskommissionen vægt på, at klagernes psykiske ustabilitet måtte antages dels at bunde i den lange sagsbehandlingstid, som klagerne selv måtte bære skylden for, dels i en frygt for overgreb i hjemlandet, som Menneskerettighedskommissionen fandt, var uden hold i virkeligheden. Endelig bemærkede Menneskerettighedskommissionen, at de svenske myndigheder, efter de svenske regler, ved udsendelsen var forpligtet til at tage hensyn til klagernes helbredstilstand og, at udsendelse af en tvangsindlagt person ikke måtte finde sted.

Herudover har EMD i lignende sager lagt vægt på om der eksisterer den fornødne lægebehandling i hjemlandet.

I sagen [Nsona mod Nederlandene \(1996\)](#), skulle EMD tage stilling til udsendelsen af et uledsaget barn på ni år til Zaire. EMD kritiserede de nederlandske myndigheders praktiske udsendelse af barnet, men fandt dog ikke, at forholdet var tilstrækkelig intensivt til, at artikel 3 var krænket.

I sagen [Mubilanzila Mayeka og Kaniki Mitunga mod Belgien \(2006\)](#), fandt EMD, at de belgiske myndigheds udsendelse af et uledsaget seksårigt barn til DR Congo udgjorde en krænkelse af artikel 3, såvel i forhold til barnet som i forhold til moderen, der opholdt sig i Canada og ikke af de belgiske myndigheder var blevet orienteret om barnets udsendelse.

I afgørelsen [D. mod Storbritannien \(1997\)](#) fastslog EMD første gang, at artikel 3 også kan finde anvendelse i andre tilfælde end hvor den pågældende behandling, der er i strid med artikel 3, er resultatet af forsætlige handlinger fra statslige myndigheder eller private personer, som myndighederne er ude af stand til at beskytte imod. Den fandt således, at udvisningen af en udlænding, der led af AIDS i udbrud, til St. Kitt, hvor han ville være uden støtte i den sidste del af sit liv, krænkede artikel 3. EMD gjorde imidlertid ved samme lejlighed opmærksom på, at der i sagen var tale om helt specielle omstændigheder og at udlændinge, der har afsonet deres straf og afventer udvisning, ikke principielt kan forvente at forblive i værtsstaten, med henblik på at drage nytte af medicinske, sociale eller andre fordele, som staten har stillet til rådighed under udlændingens ophold i fængsel.

I [S.C.C. mod Sverige \(2000\)](#) fandt EMD ikke, at de svenske myndigheder krænkede artikel 3 ved at udsende en AIDS-syg zambianer til sit hjemland. EMD lagde ved afgørelsen vægt på, at klageren havde adgang til AIDS-behandling i Zambia, hvor flere af hans familiemedlemmer i øvrigt boede. I afgørelsen udtalte EMD i øvrigt, at Menneskerettighedskommissionen i [B.B. mod Frankrig \(1998\)](#) havde fundet, at Frankrig ville krænke artikel 3 ved at udsende en AIDS-syg congolesisk statsborger til Congo, hvor AIDS-behandling ville være mangelfuld.

Tilsvarende anerkendte EMD i sagen [Bensaid mod Storbritannien \(2001\)](#), at en forværring af en udlændings helbredstilstand, efter en udsendelse, principielt vil kunne falde ind under artikel 3. EMD udtalte imidlertid også, at det ikke er afgørende for vurderingen af, hvorvidt artikel 3 finder anvendelse, at forholdene i modtagerstaten er mindre gunstige end i værtslandet, og at der stilles relativt høje krav for at anse en given behandling, der ikke udspringer direkte fra en given stat, for at falde ind under artikel 3. Se tillige [Arcila Heano mod Nederlandene \(2003\)](#). Det fremgår imidlertid af begge sager, at det nok snarere var de forhold, der ventede klagerne i hjemlandet, der krænkede artikel 3, end det var den faktiske udsendelse. Afgørelserne illustrerer imidlertid ganske godt, at EMD rent undtagelsesmæssigt kan finde, at en person er så syg og svækket, at denne, under visse forudsætninger, bør tillades en ret til at forblive i værtslandet.

EMD har i flere sager forholdt sig til deltagerlandenes procedurer i forbindelse med modtagelsen af asylansøgere, som oplyser at være mindreårige, herunder aldersundersøgelser og aldersfastsættelse. EMD har i den forbindelse udtalt, at der gælder en "formodning for mindreårighed", se sagerne [Darboe og Camara mod Italien \(2022\)](#), [Diakitè mod Italien \(2023\)](#) og [T.K. mod Grækenland \(2024\)](#).

I sagen [Darboe og Camara mod Italien \(2022\)](#) opstillede EMD de generelle principper for så vidt angår processuelle garantier for uledsagede mindreårige asylansøgere, se præmisserne 133-140, 146-150 og 151-157, herunder om udpegning af en værge, foretagelse af aldersundersøgelse og foretagelse af en barnets tarvurdering i forbindelse med indkvartering. I sagen [T.K mod Grækenland \(2024\)](#), præmis 24, udtalte EMD, at deltagerstaterne har en positiv forpligtelse til at yde klagerne beskyttelse som uledsagede mindreårige asylansøgere, hvis de tilhører denne persongruppe, med en rimelig hurtighed, herunder sikre dem en "værge", se sagen [T.K mod Grækenland \(2024\)](#), præmis 24. I sagen [A.D mod Malta \(2023\)](#) sammenfattede EMD de generelle principper vedrørende modtageforholdene for mindreårige, se præmis 112-120, og anvendte dem

på den konkrete sag, se præmis 212-135. EMD har i sagen F.B. mod Belgien (47836/21)(uofficiel oversættelse) i 2025 udtalt sig om proceduren i forbindelse med aldersfastsættelse for uledsagede mindreårige asylansøgere, herunder foretagelsen af aldersundersøgelser i form af røntgenundersøgelser.

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- Case of T.K. v. Greece (Appl. no. 16112/20), afsagt den 18. januar 2024.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of T.K. v. Greece (uofficiel oversættelse)
- Case of Diakité v. Italy (Appl. no. 44646/17), afsagt den 14. september 2023.
- Case of Darboe and Camara v. Italy (Appl. no. 5797/17), afsagt den 21. juli 2022. Endelig den 21. oktober 2022.
- Case of Savran v. Denmark (Appl. no. 57467/15), afsagt den 7. December 2021.
- Case of K.S. Sweden (appl. no. 31827/18), afsagt den 21. januar 2021.
- Case of M.S. v. Slovakia and Ukraine (appl. no. 17189/11), afsagt den 11. juni 2020. Endelig den 11. september 2020.
- Case of E.T. and N.T. v. Switzerland and Italy (appl. no. 79480/13), afsagt den 30. maj 2017.
- Case of Paposhvili v. Belgium (appl. no. 41738/10), afsagt den 13. december 2016.
- Case of M.T. v. Sweden (appl. no. 1412/12), afsagt den februar 2015.
- Case of Mublilanzila Mayeka and Kaniki Mitunga v. Belgium (appl. no. 13178/03), afsagt 12. oktober 2006.
 - Resumé af case of Mublilanzila and Kaniki Mitunga v. Belgium.
- Case of Charles Ndongoya v. Sweden (appl. no. 17868/03), afsagt den 22. juni 2004.
 - Resumé af case of Ndongoya v. Sweden.
- Case of Muhamet Hida v. Denmark (appl. no. 38025/02), afsagt den 19. februar 2004.
 - Resumé af case of Muhamet Hida v. Denmark.
- Case of Arcila Henao v. Netherlands (appl. no. 13669/03), afsagt den 24 juni 2003.
 - Resumé af case of Arcila Henao v. Netherlands.
- Case of Bensaid v. The United Kingdom (appl. no. 44599/98), afsagt den 6. februar 2001.
 - Resumé af case of Bensaid v. The United Kingdom.
- Case of D. v. The United Kingdom (appl. no. 30240/96), afsagt den 2. maj 1997.
 - Resumé af case of D. v. The United Kingdom.
- Case of Nsona v. Netherlands (appl. no. 23366/94), afsagt den 28. november 1996.
 - Resumé af case of Nsona v. Netherlands.
- Case of Shabo and others v. Sweden (appl. no. 28239/95), afsagt den 26. oktober 1995.

- [Resumé af case of Shabo and others v. Sweden.](#)
 - [Case of Bhuyian v. Sweden \(appl. no. 26516/95\), afsagt den 14. september 1995.](#)
 - [Resumé af case of Bhuyian v. Sweden.](#)
 - [Case of Raidl v. Austria \(appl. no. 25342/94\), afsagt den 4. september 1995.](#)
 - [Resumé case of af Raidl v. Austria](#)
-

8. Subjektiv frygt, herunder tortur

EMD har anerkendt, at det kan være særdeles smertefuldt for en udlænding at blive sendt tilbage til en stat, hvor denne tidligere har været mishandlet. EMD har imidlertid, så vidt ses endnu ikke, alene på den baggrund, statueret en krænkelse af artikel 3.

Uanset fraværet af en velbegrunnet risiko for forfølgelse meddeles asylsøgende udlændinge undertiden i de enkelte stater opholdstilladelse, i henhold til begrebet "subjektiv frygt", ud fra en antagelse om, at en person ikke altid bør pålægges at vende tilbage til en stat, hvor pågældende tidligere har været udsat for voldsomme overgreb, såsom tortur eller voldtægt.

EMD har også været konfronteret med klager, der i tilknytning til deres påstande om, at de risikerer behandling i strid med artikel 3 i traditionel forstand i deres hjemlande, alternativt har påberåbt sig, at det vil være traumatisk og i sig selv i strid med artikel 3, hvis de blev sendt tilbage til et land, hvor de tidligere har været udsat for tortur eller andre alvorlige overgreb.

EMD har i to afgørelser anerkendt, at det kan være smertefuldt at blive sendt tilbage til et sted, hvor man har været udsat for mishandling, og EMD ses ikke principielt at have taget afstand fra begrebet subjektiv frygt. EMD har imidlertid endnu ikke statueret en krænkelse af artikel 3, alene på baggrund af, at personen tidligere har været forfulgt i staten og derfor vil føle det traumatisk at skulle vende tilbage.

I sagen [Cruz Varas m.fl. mod Sverige \(1991\)](#) fandt EMD det tvivlsomt, hvorvidt klageren overhovedet havde været udsat for tortur og afviste påstanden om, at det i sig selv var i strid med artikel 3 at udsende klageren til Chile, hvor han påstod, at han tidligere havde været udsat for tortur, med den begrundelse, at der ikke var noget i sagen, der indikerede, at der forelå nogen reel risiko for overgreb, da klageren blev udsendt.

I [Bhuyian mod Sverige \(1995\)](#) afviste Menneskerettighedskommissionen ikke direkte, at klageren kunne have været udsat for mishandling i sit hjemland. Menneskerettighedskommissionen stillede sig imidlertid tilfreds med, at Sverige ved udsendelsen var forpligtet til at tage hensyn til klagerens helbredstilstand.

Udover ovennævnte sager, der er temmelig konkrete, afviser EMD ofte påstande om, at en udsendelse i sig selv vil være i strid med artikel 3, fordi det er traumatisk for pågældende at vende tilbage, ved at henvise til, at en given behandling (frygt) skal være af en vis styrke og intensitet for at falde ind under beskyttelsen i artikel 3.

Ofte undlader EMD helt at udtale sig om, hvorvidt det faktum, at en klager angiveligt har været udsat for tortur i sit hjemland, vil have nogen indflydelse på vurderingen af, hvorvidt pågældende risikerer behandling

i strid med artikel 3 ved en udsendelse til hjemlandet. Se blandt andet afgørelserne [G. mod Storbritannien \(1990\)](#) og [R.O. mod Sverige \(1996\)](#).

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- [Case of J.K. and others v. Sweden \(appl. no. 59166/12\), afsagt den 4. juni 2015, endelig den 23. august 2016.](#)
- [Case of R.C. v. Sweden \(appl. no. 41827/07\) afsagt 9. marts 2010. Endelig 9. juni 2010.](#)
- [Case of R.O. v. Sweden \(appl. no. 27224/95\) afsagt den 8. marts 1996.](#)
 - [Resumé af case of R.O. v. Sweden.](#)
- [Case of Bhuyian v. Sweden \(appl. no. 26516/95\), afsagt den 14. september 1995.](#)
 - [Resumé af case of Bhuyian v. Sweden.](#)
- [Case of Cruz Varas and others v. Sweden \(appl. no. 15576/89\), afsagt den 20. marts 1991.](#)
 - [Resumé af case of Cruz Varas and others v. Sweden.](#)
- [Case of G. v. The United Kingdom \(appl. no. 15608/89\), afsagt den 7. december 1990.](#)
 - [Resumé af case of G. v. The United Kingdom](#)

9. Uforholdsmæssig hård straf, militære forhold, herunder desertering, forhold under afsoning, umenneskelige forhold under afsoning, umenneskelig straf

EMD har udtalt, at beskyttelsen i henhold til artikel 3 som udgangspunkt ikke beskytter imod en risiko for afsoning af en længerevarende fængselsstraf i modtagerstaten, herunder en fængselsstraf for militærunddragelse eller desertering, medmindre fængselsstraffen er et påskud for politisk forfølgelse. Udsendelse af en udlænding, der risikerer en straf, der i sig selv er umenneskelig eller nedværdigende, vil imidlertid kunne krænke artikel 3.

Udlændinge påberåber sig undertiden, at de ikke bør pålægges at vende tilbage til deres hjemlande, hvor de risikerer at blive retsforfulgt, fordi de risikerer en straf, der er uforholdsmæssig streng i forhold til en eventuel begået lovovertrædelse, eller fordi de forhold, hvorunder pågældende straf skal afsones, er i strid med artikel 3. Endelig forekommer det, at udlændinge påberåber sig, at de risikerer en straf, der i sig selv er umenneskelig eller nedværdigende.

Uforholdsmæssig hård straf, herunder straf for militærunddragelse og desertering

EMD har gentagne gange udtalt, at en risiko for afsoning af en længerevarende fængselsstraf i hjemlandet som udgangspunkt ikke vil være omfattet af EMRK artikel 3. I [Alidjah-Anyame mod Storbritannien \(1999\)](#) udtalte EMD således:

"It observes that the fact that an applicant who is subject to a deportation order may risk imprisonment in the receiving country cannot per se give rise to an issue under Article 3. Furthermore, to the extent that the

complaint relates to the severity of the prison sentence which will be imposed by the authorities of the receiving state, it would observe also that it is only in exceptional circumstances that the length of a prison sentence will raise such an issue."

EMD har taget stilling til et betragteligt antal sager vedrørende militærunddragere og desertører, der for EMD har gjort gældende, at de ved en eventuel hjemsendelse ville blive straffet uforholdsmæssigt hårdt for deres forseelse. I [A. og K. mod Tyrkiet \(1991\)](#) udtalte Menneskerettighedskommissionen, at pligten til at udføre militærtjeneste ikke rejser spørgsmål i henhold til artikel 3, uanset en sådan pligt måtte strække sig over en uforholdsmæssig lang periode. I [X. mod Tyskland \(1969\)](#) bemærkede Menneskerettighedskommissionen, at stort set alle Europarådets medlemsstater straffer desertører, hvorfor en risiko for straf for desertering ikke i sig selv vil rejse spørgsmål i henhold til artikel 3.

I [C. mod Tyskland \(1986\)](#), hvor Menneskerettighedskommissionen ikke fandt, at det var i strid med artikel 3 at udvise en person, der risikerede 10 års fængsel for at unddrage sig militærtjeneste i Jugoslavien, udtalte Menneskerettighedskommissionen, at det faktum, at et forhold straffes hårdere i en stat end i en anden, ikke er tilstrækkeligt til at rejse spørgsmål i henhold til artikel 3. I [H mod Sverige \(1994\)](#) fulgte Menneskerettighedskommissionen op på sin praksis og statuerede, at udsendelsen af en udlænding, der i Syrien risikerede 15 års fængsel, ikke krænkede artikel 3, uanset forholdene i de syriske fængsler. Se også [Nikovic mod Sverige \(1995\)](#).

Ligesom en risiko for længerevarende straf i forbindelse med desertering eller militærunddragelse som udgangspunkt ikke vil være omfattet af artikel 3, vil ej heller risiko for strafforfølgning på grund af anden kriminalitet begået i oprindelseslandet være det. I [Kadyrov mod Sverige \(1995\)](#) afviste Menneskerettighedskommissionen, at en straf på 10 års fængsel for at have smuglet flere tusinde ton olie ud af Letland var i strid med artikel 3 og i [B. mod Schweiz \(1989\)](#) udtaltes det, at det faktum, at klageren var lovligt dømt og fængslet for et narkotikaforhold, ikke i sig selv rejste spørgsmål i henhold til artikel 3.

I [Nwosu mod Danmark \(2001\)](#) fastslog Menneskerettighedskommissionen endvidere, at den blotte mulighed for at blive idømt en given straf, der eventuelt ville være i strid med artikel 3, ikke er tilstrækkeligt til at bringe forholdet ind under artikel 3. I den konkrete sag fandt Menneskerettighedskommissionen det ikke godtgjort, at hjemlandets myndigheder var blevet bekendt med klagerens kriminelle aktiviteter i Danmark og derfor havde til hensigt at straffe ham.

Umenneskelige forhold under afsoningen

I tilknytning til en eventuel påstand om, at der eksisterer en risiko for en uforholdsmæssig hård straf påberåber klagerne for EMD sig ofte også, at de forhold hvorunder de skal afsone den forventede straf, er umenneskelige eller nedværdigende.

I [Soering mod Storbritannien \(1989\)](#) fastslog EMD, at udlevering af en person til retsforfølgning i USA var i strid med artikel 3, idet de forhold som pågældende person måtte antages at skulle afsone sin eventuelle straf under, var nedværdigende. EMD udtalte under sagen, at for at en given straf kan karakteriseres som umenneskelig og nedværdigende, må den påførte lidelse og ydmygelse under alle omstændigheder overgå den lidelse og ydmygelse, der er uløseligt forbundet med enhver legitim straf. EMD udtalte videre, at der i denne vurdering ikke blot kan indgå omfanget af den fysiske smerte, men også en vurdering af det tidsrum,

der forløber, inden straffen fuldbyrdes, og den grad af ængstelse den dømte føler, mens han afventer den kommende straffuldbyrdelse.

EMD fastslog herefter, at selvom den blotte udlevering af en person til dødsstraf ikke strider imod artikel 3, vil de nærmere omstændigheder omkring eksekveringen af en dødsstraf kunne rejse spørgsmål i henhold til artikel 3, det være sig måden hvorpå dødsstraffen eksekveres, den dømtes personlige forhold, manglende proportionalitet i forhold til den begåede kriminalitet og de forhold hvorunder en dødsdømt afventer fuldbyrdelsen af sin straf. EMD lagde i den konkrete sag vægt på længden af det tidsrum klageren angiveligt skulle opholde sig på "dødsgangen", afsoningsforholdene i det pågældende fængsel og klagerens personlige forhold.

Se om idømmelse af livstidsstraf dommen [Sanchez-Sanchez mod UK \(22854/20\)](#).

I [Altun mod Tyskland \(1983\)](#), hvor Menneskerettighedskommissionen i øvrigt udtalte, at en udlevering til en uretfærdig rettergang ikke i sig selv kan karakteriseres som umenneskelig behandling og derfor ikke vil rejse spørgsmål i henhold til artikel 3, afviste Menneskerettighedskommissionen ikke, at en anmodning om udlevering for civile forbrydelser, der reelt er politisk begrundet, kan rejse spørgsmål i henhold til artikel 3, idet en politisk motiveret forfølgelse, der resulterer i en uretmæssig eller uproportional straf, kan udgøre umenneskelig behandling.

Menneskerettighedskommissionen fandt i sagen ikke at kunne afvise, at klageren risikerede at blive udsat for tortur af de tyrkiske myndigheder. Ved denne vurdering lagde Menneskerettighedskommissionen vægt på, at tortur, med eller uden de tyrkiske myndigheders accept, undertiden forekommer i Tyrkiet og at de tyrkiske myndigheder, trods bestræbelser herpå, endnu ikke har formået at eliminere denne risiko. Menneskerettighedskommissionen vurderede dernæst, at klageren ikke ville være beskyttet imod en risiko for tortur, idet det ikke kunne udelukkes, at han, på grund af sin politiske fortid, blev anset som værende en person, der var i besiddelse af oplysninger, det ville være fristende at få ham til at udlevere ved at benytte midler uforenelige med artikel 3.

EMD afviser undertiden påstande om, at en klager ikke bør pålægges at returnere til sit hjemland, på grund af en frygt for umenneskelig behandling under en eventuel afsoning af en idømt straf, ved at bemærke, at klageren enten ikke i tilstrækkelig grad har forsynet EMD med tilstrækkeligt detaljerede oplysninger om de givne forhold eller, at det alene er politiske fanger, der risikerer at blive udsat for tortur i et givent land. I [Z.Y. mod Tyskland \(1990\)](#) afviste Menneskerettighedskommissionen således klagerens påstand om, at han i Tyrkiet risikerede at blive udsat for tortur i forbindelse med eventuel idømmelse af straf for et narkotikaforhold med den begrundelse, at tortur i Tyrkiet, ifølge de foreliggende baggrundsoplysninger, alene udøves overfor personer, der mistænkes for at have begået politiske forbrydelser.

EMD har i [Liu mod Polen \(2022\)](#) tiltrådt, at en udlevering af en person til strafforfølgelse i Kina ville udgøre en krænkelse af artikel 3 som følge af de generelle forhold i fængslerne. EMD udtalte i præmisserne 83-84:

"83. Consequently, having regard to the parties' submissions and to the above-mentioned reports issued by various United Nations bodies as well as by international and national governmental and non-governmental organisations, to which the Court attaches considerable weight (see Sufi and Elmi, cited above § 231), it considers that the extent to which torture and other forms of ill-treatment are credibly and consistently reported to be used in Chinese detention facilities and penitentiaries (see paragraph 79 above), may be equated to

the existence of a general situation of violence. Thereby the applicant is relieved from showing specific personal grounds of fear, it being enough that it is established that, upon extradition, he will be placed in a detention centre or penitentiary (see, Khasanov and Rakhmanov, cited above, § 96). Since it is uncontested that the applicant would be detained in China if the extradition order was implemented, the Court finds it established that the applicant would face a real risk of ill-treatment if extradited to that State.

Se som eksempel på sager om de generelle forhold i fængslerne også [H mod Sverige \(1994\)](#), hvor Menneskerettighedskommissionen afviste, at de generelle forhold i de syriske fængsler var i strid med artikel 3.

84. Accordingly, it holds that the extradition of the applicant to China would constitute a violation of Article 3 of the Convention.” I sagen [Nevmerzhitsky mod Ukraine \(2005\)](#) fandt EMD, at de konkrete forhold, hvorunder klageren havde været tilbageholdt i et ukrainsk fængsel, udgjorde nedværdigende behandling i strid med artikel 3. EMD fandt endvidere, at den tvangsfodring, som klageren blev udsat for under fængslingen, var foregået ved så hårdhændede metoder, at den i den konkrete sag måtte betegnes som tortur, idet der ikke var påvist et medicinsk behov for tvangsfodringen, der således var sket efter en arbitrær beslutning, og idet den var foregået mod klagerens vilje.

Se endvidere [A.E. m.fl. mod Italien \(2023\)](#) om nedværdigende behandling i forbindelse med tilbageholdelse af udlændinge i Italien.

Umenneskelig eller nedværdigende straf

En risiko for straf der i sig selv er umenneskelig eller nedværdigende vil kunne krænke artikel 3. I [Jabari mod Tyrkiet \(2000\)](#) fandt Menneskerettighedskommissionen således, at en udsendelse af en person, der i Iran risikerede stening på grund af utroskab, ville være en krænkelse af artikel 3.

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- [Case of Sanchez-Sanchez v. UK \(appl. no. 22854/20\), afsagt den 3. november 2022.](#)
- [Case of A.J. and Others v. Russia \(appl. no. 12120/20\), afsagt den 29. marts 2022.](#)
- [Case of M.D. and others v. Russia \(appl. no. 71321/17 m.fl.\), afsagt den 14. september 2021. Endelig den 14. december 2021.](#)
- [Case of Dimitar Angelov v. Bulgaria \(appl. no. 58400/16\), afsagt den 21. juli 2020. Endelig den 21. oktober 2020.](#)
- [Case of N.T. v. Russia \(appl. no. 14727/11\), afsagt den 2. juni 2020. Endelig den 16. november 2020.](#)
- [Case of Potoroc v. Romania \(appl. no. 37772/17\), afsagt den 2. juni 2020. Endelig den 2. september 2020.](#)
- [Case of O.D. v. Bulgaria \(appl. no 34016/18\), afsagt den 10. oktober 2019. Endelig den 10. januar 2020.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of O. D. v. Bulgaria.](#)
- [Case of Khahn v. Cyprus \(appl. no. 43639/12\), afsagt den 4. december 2018.](#)

- Case of J.R. and others v. Greece (appl. no. 22696/16), afsagt den 25. januar 2018. Endelig den 28. maj 2018.
 - Oversættelse af case of J.R. and others v. Greece.
- Case of Muršić v. Croatia (appl. no. 7334/13), afsagt den 20. oktober 2016.
- Case of Iacov Stanciu v. Romania (appl. no. 35972/05), afsagt den 24. juli 2012.
- Case of Rahimi v. Greece (appl. no. 8687/08), afsagt den 5. april 2011.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af Case of Rahimi v. Greece.
- Case of A.A. v. Greece (appl. no. 12186/08) afsagt den 22. juli 2010. Endelig den 22. oktober 2010.
 - Resumé af case of A.A. v. Greece.
- Case of S.H. v. The United Kingdom (appl. no. 19956/06), afsagt den 15. juni 2010. Endelig den 15. september 2010.
 - Resumé af case of S.H. v. The United Kingdom.
- Case of Soldatenko v. Ukraine (appl. no. 2440/07), afsagt den 23. oktober 2008.
 - Resumé af case of Soldatenko v. Ukraine.
- Case of Said v. Netherlands (appl. no. 2345/02), afsagt den 5. juli 2005.
 - Resumé af case of Said v. Netherlands.
- Case of Nevmerzhitsky v. Ukraine (appl. no. 54825/00), afsagt den 5. april 2005.
 - Resumé af case of Nevmerzhitsky v. Ukraine.
- Case of Nwosu v. Denmark (appl. no. 50359/99), afsagt den 10. juli 2001.
 - Resumé af case of Nwosu v. Denmark.
- Case of Jabari v. Turkey (appl. no. 40035/98), afsagt den 11. juli 2000.
 - Resumé af case of Jabari v. Turkey.
- Case of Nikovic v. Sweden (appl. no. 28285/95), afsagt den 7. december 1995.
 - Resumé af case of Nikovic v. Sweden.
- Case of Kadyrov v. Sweden (appl. no. 26727/95), afsagt den 29. november 1995.
 - Resumé af case of Kadyrov v. Sweden.
- Case of H. v. Sweden (appl. no. 22408/93), afsagt den 5. september 1994.
 - Resumé af case of H. v. Sweden.
- Case of Z.Y v. Germany (appl. no. 16846/90), afsagt den 13. juli 1990.
 - Resumé af case of Z.Y. v. Germany.
- Case of Soering v. The United Kingdom (appl. no. 14038/88), afsagt den 7. juli 1989.
 - Resumé af case of Soering v. The United Kingdom.
- Case of C v. Germany (appl. no. 11017/84), afsagt den 13. marts 1986.

- [Resumé af case of C. v. Germany.](#)
 - [Case of Altun v. Germany \(appl. no. 10308/83\), afsagt den 3. maj 1983.](#)
 - [Resumé af case of Altun v. Germany.](#)
 - [Case of X. v. Germany \(appl. no. 4162/69\), afsagt den 17. december 1969.](#)
 - [Resumé af case of X. v. Germany.](#)
-

10. Risiko for dobbeltstraf i modtagerstaten

EMRK artikel 3 indeholder ikke et forbud mod dobbeltstraf i sig selv. Den blotte risiko for at blive idømt dobbeltstraf er i sig selv ikke nok til at krænke artikel 3. Dog vil den udsendende stat afhængig af straffens karakter og intensitet kunne ifalde ansvar for overtrædelse af artikel 3.

Menneskerettighedskommissionen har generelt udtalt, at når der er tale om straffesager i forskellige stater, er overholdelsen af princippet "non bis in idem" hverken sikret af EMRK eller af artikel 4 i 7. tillægsprotokol, se sagerne [H.P.L. mod Østrig \(1994\)](#) og [E.G.M. mod Luxembourg \(1994\)](#).

EMD har i enkelte sager været konfronteret med klager, der er blevet straffet for deres forbrydelser i værtslandet og i forbindelse med en udsendelse til hjemlandet har oplyst, at de risikerer at blive straffet endnu engang for deres forbrydelse. EMD har hver gang afvist, at der i den konkrete sag forelå en reel risiko for, at pågældende i det hele taget risikerede dobbeltstraf ved en eventuel udsendelse.

I [Amrollahi mod Danmark \(2001\)](#) afviste EMD en klage fra en iransk statsborger, der havde asyl i Danmark og var blevet udvist på grund af narkotikakriminalitet, som "åbenbart ugrundet". EMD fremhævede, at klageren ikke risikerede også at blive straffet for den begåede narkotikakriminalitet i Iran. Ved afgørelsen lagde EMD vægt på et høringsvar fra UNHCR, der oplyste, at den iranske hjemmel til pålæggelse af dobbeltstraf kun meget sjældent bliver benyttet, og at der i øvrigt ikke var noget, der indikerede, at de iranske myndigheder var bekendt med, at klageren havde begået og var blevet dømt for narkotikakriminalitet i Danmark.

I [D.B. mod Sverige \(1995\)](#) afviste Menneskerettighedskommissionen også en klage fra en angiveligt nigeriansk statsborger, der oplyste, at udsendelsen af ham til Nigeria krænkede artikel 3, blandt andet fordi han der havde risikeret at blive straffet endnu engang for en narkotikaforbrydelse, han havde begået i Sverige. Menneskerettighedskommissionen afviste klagerens klage som "åbenbart ugrundet" og henviste blot til, at klageren ikke havde sandsynliggjort sin klage.

EMD har senest i [M.E. mod Danmark \(2014\)](#) forholdt sig til problematikken, hvor EMD udtalte følgende vedrørende dobbeltstraf:

"59. ...The Court finds reason to point out in this respect that the principle of ne bis in idem does not by itself raise an issue under Article 3, and that even Article 4 of Protocol No. 7 to the Convention is limited to double punishment within the same State (see, for example Sergey Zolotukhin v. Russia [GC], no. 14939/03, ECHR 2009 and Buzunis v. Greece (dec.), 22997/93, 2 December 1994)."

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- [Case of M.E. v. Denmark \(appl. no. 58363/10\), afsagt den 8. juli 2014.](#)
- [Case of Davood Amrollahi v. Denmark \(appl. no. 56811/00\), afsagt den 28. juni 2001.](#)
 - [Resumé af case of Davood Amrollahi v. Denmark.](#)
- [Case of D.B. v. Sweden \(appl. no. 26969/95\), afsagt den 14. september 1995.](#)
 - [Resumé af case of D.B. v. Sweden.](#)
- [Case of H.P.L. v. Austria \(appl. no. 24132/94\), afsagt den 5. juli 1994.](#)
 - [Resumé af case of H.P.L. v. Austria.](#)
- [Case of E.G.M. v. Luxembourg \(appl. no. 24015/94\), afsagt den 20. maj 1994.](#)
 - [Resumé af case of E.G.M. v. Luxembourg.](#)

11. Sur Place

Hvis en udlænding påberåber sig, at han i værtslandet har været involveret i politiske aktiviteter og derfor ikke bør pålægges at vende tilbage til sit hjemland, foretager EMD tilsyneladende en konkret vurdering af, hvorvidt hjemlandets myndigheder er blevet bekendt med pågældendes politiske aktiviteter.

Det sker, at de omstændigheder, der fører til, at der må antages at eksistere en risiko for, at en udlænding udsættes for overgreb i modtagerstaten, først indtræder efter, at den pågældende udlænding har forladt sit hjemland. Opstår risikoen for overgreb således senere, eksempelvis fordi udlændingen først i værtslandet kommer i et modsætningsforhold til styret i hjemlandet, benytter man betegnelsen "sur place". Der er her tale om, at den pågældende udlænding på selve udreisetidspunktet ikke var i risiko for at blive udsat for overgreb, men at vedkommende ikke på nuværende tidspunkt kan returneres til hjemlandet uden at risikere overgreb.

EMD har ved en række tilfælde været stillet over for klagere, der har påberåbt sig, at de risikerer overgreb i strid med artikel 3 i hjemlandet, fordi de efter deres indrejse i værtslandet på den ene eller anden måde har yttret deres utilfredshed med styret i hjemlandet.

I sagen [Chahal mod Storbritannien \(1996\)](#) fastslog EMD, at Storbritannien ville krænke artikel 3, såfremt en udvisning af ansøgeren til Indien blev effektueret, idet ansøgeren risikerede overgreb i hjemlandet, da han havde været involveret i politiske aktiviteter i Storbritannien.

I [Heidari og Egtesadi mod Sverige \(1995\)](#) fandt EMD, at der med rette kunne stilles spørgsmålstegn ved troværdigheden i en klagers konvertering fra islam til kristendom, efter endeligt afslag på asyl.

I [A.A. mod Schweiz \(2019\)](#) udtalte EMD vedrørende klagerens konversion, herunder hvorvidt han skulle skjule sin tro ved en tilbagevenden til hjemlandet blandt andet:

”54. Der er intet i sagsakterne, der tyder på, at klager blev udspurgt om, hvordan han levede med sin tro i Schweiz siden sin dåb og kunne fortsætte med at leve med den i Afghanistan, især i Kabul, hvor han aldrig havde boet og afviser at kunne opbygge en fremtid. For at komme til en anden konklusion end SEM om spørgsmålet om konvertering skulle den føderale forvaltningsdomstol have behandlet sagen ud fra disse punkter, for eksempel ved hjælp af en henvisning til myndighed i første instans eller ved at forelægge klager en liste over spørgsmål, navnlig om hans måde at udtrykke troen på siden dåben i Schweiz og om hans intention om at udøve troen i Afghanistan. Dette var dog ikke tilfældet, idet dommen af 21. oktober 2017 var tavs om emnet (a contrario, jf. A. mod Schweiz, nr. 60342/16, 19. december 2017, præmis 43-46, om tilbagesendelse af en konverteret til Iran, hvor Domstolen anså de nationale myndigheders behandling som tilstrækkelig).

55. For Domstolen indebærer forklaringen fra den føderale forvaltningsdomstol, hvorefter klagers tilbagevenden til Kabul ikke ville være problematisk, fordi han kun havde delt hans tro med de allernærmeste slægtninge, selvom retten har vedgået, at klagers konvertering skulle være oprigtig, at han ved tilbagevenden ville være tvunget til at ændre sin sociale adfærd for at afgrænse sin nye tro til det strengt private område. Det fremgår tydeligt af de konsulterede kilder, at en frafalden ikke frit kan udtrykke sin tro i Afghanistan. Den pågældende skulle være tvunget til at leve i en løgn og kunne være tvunget til at give afkald på kontakt med andre mennesker fra samme trosretning af frygt for at blive opdaget. Den schweiziske føderale forvaltningsdomstol har i øvrigt i en referenceafgørelse, der blev offentliggjort kun få måneder efter den dom, der blev afsagt i nærværende sag, selv vedgået, at daglig hemmeligholdelse og benægtelse af inderste overbevisninger i det afghanske konservative samfund i nogle tilfælde ville kunne klassificeres som et uudholdeligt mentalt pres (præmis 22 ovenfor). Når det er sagt, kunne retten ikke, uden først at forsøge at få oplyst, hvordan klager skulle udøve sin nye religion i Afghanistan, kræve, at han nøjes med at skjule sin tro i Kabul, idet det endnu en gang understreges, at hans onkler, der formodes at ville modtage ham, ikke ville være bekendt med hans frafald.” [uofficiel dansk oversættelse]

I [A.I. mod Schweiz \(2017\)](#) udtalte EMD vedrørende klagerens politiske sur place-aktiviteter blandt andet:

”51. Domstolen bemærker, at klager har været medlem af JEM og DFEZ i Schweiz i flere år. Regeringen rejser tvivl om seriøsiteten af klagers politiske engagement, og påstår, at hans aktiviteter i eksil ikke har nået et tilstrækkeligt højt niveau til at tiltrække de sudanesiske myndigheders opmærksomhed. Med hensyn til aktiviteterne på stedet har Domstolen erkendt, at det generelt er blevet vanskeligt at vurdere, om en person oprigtigt er involveret i den pågældende aktivitet, eller om personen blot har engageret sig heri for efterfølgende at berettiggende sin flugt (jf. for eksempel ovennævnte A.A. mod Schweiz). I tilsvarende sager har Domstolen forsøgt at få oplyst, om klager havde engageret sig i aktiviteter på stedet på et tidspunkt, hvor det var forventeligt, at han i fremtiden ville indgive en asylansøgning, om klager var politisk aktiv før flugten fra oprindelseslandet, eller om han havde spillet en vigtig rolle for offentliggørelsen af sin sag i den indklagede stat (jf. A.A. mod Schweiz, præmis 41, S.F. m.fl. mod Schweiz, præmis 66-67, og N. mod Finland, nr. 38885/02, præmis 165, 26. juli 2005). Domstolen henviser imidlertid til, at den på grund af den betydning, som den tillægger artikel 3 i Konventionen, og arten af den uoprettelige skade, som måtte følge, hvis risikoen for mishandling eller tortur måtte blive realiseret, foretrækker at behandle klagers klagepunkt på grundlag af de politiske aktiviteter, som han reelt har udøvet (A.A. mod Schweiz, præmis 41).

52. Med hensyn til troværdigheden af klagers påstande om politiske aktiviteter i Schweiz vurderer Domstolen på trods af visse uoverensstemmelser, navnlig vedrørende meddelelserne om trusler, der efter sigende skulle

stamme fra de sudanesiske efterretningstjenester, at der i sagen ikke kan rejses tvivl om klagers udtalelser, der har været konstante under hele sagen, og som er dokumenteret med talrige beviser. De nationale myndigheder har i øvrigt ikke grundlæggende rejst tvivl om klagers udtalelse om aktiviteterne på stedet, blot begrænset sig til at rejse tvivl om troværdigheden og den eksponerede karakter i forbindelse med hans engagement. Med hensyn til de artikler, der navnlig kritiserer den sudanesiske regering, og som klager skulle have offentliggjort på internettet, er Domstolen imidlertid af den opfattelse, at klager, der ikke blev anmodet om at udtale sig om TAF's tvivl om sin identitet, eller er nærmere udspurgt af SEM i denne henseende, efter at sidstnævnte havde modtaget dokumenter vedrørende klagers identitet under høringen om årsagerne, har givet troværdige forklaringer på de observerede divergenser i de forskellige variationer af navnet, således at det ikke kan udelukkes, at klager er forfatter af de pågældende artikler. Det tilkom herefter TAF at undersøge om offentliggørelsen heraf på internettet kunne bringe klager i fare. Med hensyn til klagers påståede forfremmelse til medieansvarlig for JEM's schweiziske afdeling henviser Domstolen til, at regeringen, der ganske vist har taget forbehold for datoen for denne begivenhed og den manglende beskrivelse af klagers forpligtelser, ikke grundlæggende har rejst tvivl om klagers forfremmelse. Set i lyset af brevene fra JEM's ansvarlige i eksil og på trods af visse uoverensstemmelser har klager sandsynliggjort, at han havde en sådan stilling. Som følge heraf skal Domstolen undersøge, om klagers aktiviteter vil kunne indebære en fare for ham, hvis han sendes tilbage til Sudan." [uofficiel dansk oversættelse]

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- [Case of M.A.M. v. Switzerland \(appl. No. 29836/20\), afsagt den 26. april 2022. Endelig den 26. juli 2022.](#)
- [Case of M.A. v. Belgium \(appl. no. 19656/18\), afsagt den 27. oktober 2020. Endelig den 27. januar 2021.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of M.A. v. Belgium.](#)
- [Case of M.R. v. Switzerland \(appl. no. 6040/17\) afsagt den 16. Juni 2020.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of M.R. v. Switzerland.](#)
- [Case of A. v. Switzerland \(appl. no. 60342/16\), afsagt den 19. december 2017. Endelig den 19. marts 2018.](#)
- [Case of N.A. v. Switzerland \(appl. no. 50364/14\), afsagt den 30. maj 2017.](#)
- [Case of A.I. v. Switzerland \(appl. no. 50364/14\), afsagt 30. maj 2017.](#)
- [Case of T.M and Y.a v. The Netherlands \(appl. no. 209/16\), afsagt den 28. juli 2016.](#)
- [Case of F.G mod Sweden \(appl. no. 43611/11\), afsagt den 16. januar 2014. Endelig den 23. marts 2016.](#)
- [Case of T.N. and S.N. v. Denmark \(appl. no. 36517/08\), afsagt den 20. januar 2011. Endelig den 20. juni 2011.](#)
 - [Resumé af case of T.N. and S.N. v. Denmark.](#)

- Case of N. v. Sweden (appl. no. 23505/09), afsagt den 20. juli 2010. Endelig den 20. oktober 2010.
 - Resumé af case of N. v. Sweden.
 - Case of S.H. v. The United Kingdom (appl. no. 19956/06), afsagt den 15. juni 2010. Endelig den 15. september 2010.
 - Resumé af case of S.H. v. The United Kingdom.
 - Case of A. v. Netherlands (appl. no. 4900/06), afsagt 20. juli 2010.
 - Resumé af case of A. v. Netherlands.
 - Case of Chahal v. The United Kingdom (appl. no. 22414/93), afsagt den 15. november 1996.
 - Resumé af case of Chahal v. The United Kingdom.
 - Case of Heidari and Egtesadi v. Sweden (appl. no. 26485/95), afsagt den 22. maj 1995.
 - Resumé af case of Heidari and Egtesadi v. Sweden.
-

12. Forfølgelse af kvinder

EMD's praksis på området for særlig forfølgelse af kvinder er i vidt omfang præget af meget konkrete afgørelser, hvor fokus ofte alene har været på at få afklaret, hvorvidt pågældende person risikerede at blive udsat for den givne behandling. I disse afgørelser spores således ingen principiel stillingtagen til, hvorvidt den givne behandling, hvis den fandt sted, ville krænke artikel 3. Dog fastslog EMD i [Jabari mod Tyrkiet \(2000\)](#), at risiko for stening eller piskning af en kvinde for et udenomsægteskabeligt forhold krænkede artikel 3.

Endvidere har EMD i dommen [R.H. mod Sverige \(2015\)](#) vedrørende en kvinde fra Somalia forholdt sig til den generelle risiko for kvinder uden mandligt netværk i Mogadishu. Klageren havde som asylmotiv henvist til, at hun ved en tilbagevenden til Somalia frygtede, at hun skulle leve sammen med en mand, som hun var blevet tvunget til at gifte sig med, eller at hun ville blive dømt til døden, som følge af at hun var flygtet fra et tvangsægteskab og havde forladt landet. Klageren henviste endvidere til, at hun ved en tilbagevenden til Somalia ville være i risiko for at blive udsat for seksuelle overgreb, da hun ikke havde mandligt netværk i Somalia til at yde hende støtte. EMD udtalte, at forskellige rapporter vidnede om den vanskelige situation for kvinder i Somalia, herunder i Mogadishu. EMD henviste i den forbindelse særligt til, at UNHCR havde udpeget kvinder og piger som tilhørende en særlig risikogruppe, og at flere rapporter samstemmende berettede om alvorlig og udbredt seksuel og kønsbaseret vold. EMD henviste videre til, at kvinder ikke kunne opnå myndighedernes beskyttelse, da myndighederne er ude af stand til eller uvillige til at efterforske og retsforfølge rapporterede gerningsmænd. EMD lagde afgørende vægt på, at kvinder efter de foreliggende baggrundsoplysninger er afhængige af mænd i mange samfundsmæssige aspekter. Under henvisning hertil fandt EMD, at det kunne konkluderes, at en enlig kvinde uden adgang til beskyttelse fra mandligt netværk ved en tilbagevenden til Mogadishu ville være i reel risiko for at komme til at leve under forhold svarende til umenneskelig eller nedværdigende behandling som omfattet af EMRK's artikel 3. I den konkrete sag fandt EMD ikke, at klageren ved en tilbagevenden til Somalia ville være i reel risiko for at blive udsat for behandling i strid med EMRK's artikel 3, idet klageren ikke havde sandsynliggjort, at hun ville være uden mandligt netværk.

Udover de traditionelle årsager til forfølgelse, såsom race, religion og lign., der ikke i deres natur nødvendigvis rammer kvinder anderledes end mænd, eksisterer en række former for såvel overgreb som årsager, hvor kvinder på baggrund af kultur, samfundsopbygning, religion eller blot det faktum, at de er kvinder, er særligt udsatte.

De mest velkendte eksempler på, hvorledes religion eller kultur kan være basis for alvorlig diskrimination eller overgreb mod kvinder, er lande, hvor retssystemet er bygget over islamisk lov eller hvor samfundet bærer præg af traditionelle opfattelser af kønsrollerne.

EMD har i en række tilfælde været stillet overfor kvinder, der har påberåbt sig, at de i tilfælde af en udsendelse til deres hjemlande vil være særligt udsatte for at blive udsat for overgreb netop på grund af deres køn.

I [Jabari mod Tyrkiet \(2000\)](#) fastslog EMD dog, at Tyrkiet ville krænke artikel 3, hvis man udsendte en iransk kvinde til Iran, hvor denne efter det oplyste risikerede at blive stenet og pisket for et udenomsægteskabeligt forhold til en mand.

I hverken [Bolouri mod Sverige \(1995\)](#), [Mirvat Mezher mod Sverige \(1995\)](#) eller [Amal Kharsa mod Sverige \(1995\)](#) tog Menneskerettighedskommissionen imidlertid principielt stilling, idet den fandt, at der ikke var grund til at befrygte, at de pågældende kvinder risikerede den pågældende behandling.

Herudover har EMD i flere domme forholdt sig til, om udvisninger fra og afvisninger af at indrejse på en medlemsstats territorium, f.eks. i form af push-backs, rejser spørgsmål om forhold i strid med artikel 3's forbud mod refoulement, herunder i forbindelse med risiko for kæderefolement.

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- [M.K. and Others v. Poland \(Appl. no. 40503/17 m.fl.\), afsagt den 23. juli 2020. Endelig den 14. december 2020.](#)
- [Case of Sherov and Others v. Poland \(Appl. no. 54029/17 m.fl.\), afsagt den 4. april 2024.](#)
- [Case of R.B.A.B. and Others v. Netherlands \(appl. no. 7211/06\), afsagt den 7. juni 2016.](#)
- [Case of Sow v. Belgium \(appl. no. 27081/13\), afsagt den 19. januar 2016.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Sow. v. Belgium.](#)
- [Case of R.H. v. Sweden \(appl. no. 4601/14\), afsagt den 10. september 2015. Endelig den 1. februar 2016.](#)
- [Case of L.O. v. France \(appl. no. 4455/14\), afsagt den 26. maj 2015.](#)
- [Case of V.F. v. France \(appl. no. 7196/10\), afsagt den 29. november 2011.](#)
- [Case of N. v. Sweden \(appl. no. 23505/09\), afsagt den 20. juli 2010. Endelig den 20. oktober 2010.](#)
 - [Resumé af case of N. v. Sweden.](#)
- [Case of Opuz v. Turkey \(appl. no. 33401/02\), afsagt den 9. juni 2009. Endelig 9. september 2009.](#)
- [Case of Emily Collins and Ashley Akaziebie v. Sweden \(appl. no. 23944/05\), afsagt den 8. marts 2007.](#)

- Resumé af case of Emily Collins and Ashley Akaziebie v. Sweden.
 - Case of Jabari v. Turkey (appl. no. 40035/98), afsagt den 11. juli 2000.
 - Resumé af case of Jabari v. Turkey.
 - Case of Mirvat Mezher v. Sweden (appl. no. 25849/94), afsagt den 6. juli 1995.
 - Resumé af case of Mirvat Mezher.
-

13. Dublin samt ud- og afvisning

EMD har i en række sager taget stilling til, hvorvidt overførsel eller tilbageførsel af en tredjelandstatsborger til det land, som efter Dublin-forordningen er ansvarlig for behandlingen af den pågældendes ansøgning om international beskyttelse, rejser spørgsmål om forhold i strid med EMRK artikel 3.

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- Case of A.D. v. Greece (appl. no. 55363/19), afsagt den 4. april 2023.
- Case of M. T. v. The Netherlands (appl. no. 46595/19), afsagt den 18. maj 2021.
- Case of A.B. v. Finland (appl. no. 41100/19), afsagt den 20. april 2021.
- Case of B.G. and others v. France (appl. no. 63141/13), afsagt den 10. september 2020. Endelig den 10. december 2020.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of B.G. and others v. France.
- Case of N.H. and others v. France (appl. no. 28820/13), afsagt den 2. juli 2020. Endelig den 2. oktober 2020.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of N.H. and others v. France.
- Case of Bilalova and others v. Poland (appl. no. 23685/14), afsagt den 26. marts 2020. Endelig 26. juli 2020.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Bilalova and others v. Poland.
- Case of Asady and others v. Slovakia (appl. no. 24917/15), afsagt den 24. marts 2020. Endelig den 12. oktober 2020.
- Case of N.D. og N.T. mod Spanien (appl. no. 8675/15 og 8697/15), afsagt den 13. februar 2020.
- Case of Ilias og Ahmed mod Ungarn (appl. no. 47287/15), afsagt den 21. november 2019.
- Case of Khan v. France (appl. no. 12267/16) afsagt den 28. februar 2019. Endelig den 28. maj 2019.
- Case of Khan v. Cyprus (appl. no. 43639/12), afsagt den 4. december 2018.
- Case of S.Z. v. Greece (appl. no. 66702/13), afsagt den 21. juni 2018. Endelig den 21. september 2018.

- Case of H and others v. Switzerland (appl. no. 67981/16) afsagt den 15. maj 2018. Endelig den 7. juni 2018.
- Case of Bistieva and others v. Poland (appl. no. 75157/14), afsagt den 10. april 2018. Endelig den 10. juli 2018
- Case of J.R. and others v. Greece (appl. no 22696/16), afsagt den 25. januar 2018. Endelig den 28. maj 2018.
 - Oversættelse af case of J.R. and others v. Greece.
- Case of S.F. and others v. Bulgaria (appl. no. 8138/16), afsagt den 7. december 2017. Endelig den 7. marts 2018.
- Case of Ilias and Ahmed v. Hungary (appl. no. 47287/15), afsagt den 14. marts 2017.
- Case of N.A. and Others v. Denmark (appl. no. 15636/16), afsagt den 28. juni 2016.
- Case of S.M.H. v. The Netherlands (appl. no. 5868/13) afsagt den 17. maj 2016
- Case of Z.H. and R.H. v. Switzerland (appl. no. 60119/12), afsagt den 8. december 2015. Endelig den 8. marts 2016.
- Case of A.T.H. v. The Netherlands (appl. no. 54000/11), afsagt den 17. november 2015.
- Case of J.A. and others v. The Netherlands (appl. no. 21459/14), afsagt den 3. november 2015.
- Case of A.S. v. Switzerland (appl. no. 39350/13), afsagt 30. juni 2015. Endelig den 30. september 2015.
- Case of A.M.E. v. The Netherlands (appl. no. 51428/10), afsagt den 13. januar 2015.
- Case of Tarakhel v. Switzerland (appl. no. 29217/12), afsagt den 4. november 2014.
- Case of Mohammadi v. Austria (appl. no. 71932/12), afsagt den 3. juli 2014.
- Case of Sharifi v. Austria (appl. no. 60104/08), afsagt den 5. december 2013.
- Case of Aden Ahmed v. Malta (appl. no. 55352/12), afsagt den 23. juli 2013.
- Case of Mohammed v. Austria (appl. no. 2283/12), afsagt den 6. juni 2013.
- Case of Samsam Mohammed Hussein and others v. Netherlands and Italy (appl. no. 27725/10), afsagt den 2. april 2013.
- Case of Hirsi Jamaa and others v. Italy (appl. no. 27765/09), afsagt den 23. februar 2012.
- Case of Rahimi v. Greece (appl. no. 8687/08), afsagt den 5. april 2011.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Rahimi v. Greece.
- Case of M.S.S. v. Belgium and Greece (appl. no. 30696/09), afsagt den 21. januar 2011.
- Case of K.R.S. v. United Kingdom (appl. no. 32733/08), afsagt den 2. december 2008.

For så vidt angår EU-Domstolens afgørelser vedrørende Dublinforordningen henvises til de domme, der er nævnt på Flygtningenævnets hjemmeside www.fln.dk.

14. Sager behandlet i hasteprocedure

EMD har i nedstående sag taget stilling til, hvorvidt afgørelser om afslag på opholdstilladelse og dermed afgørelse om udsendelse, rejser spørgsmål om forhold i strid med EMRK artikel 3, sammenholdt med artikel 13, når ansøgningen om asyl er behandlet som "**åbenbar grundløs**".

- [Case of Gerbremedhin v. France \(appl. no. 25389/05\), afsagt den 26. april 2007.](#)
 - [Case of M.D. and M.A. v. Belgium \(appl. no. 58689/12\), afsagt den 19. januar 2016.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of M.D. and M.A. v. Belgium.](#)
-

15. EMRK's 6. tillægsprotokol vedrørende afskaffelsen af dødsstraf.

Af 6. tillægsprotokol til EMRK, som Danmark ratificerede den 1. december 1983, fremgår, at dødsstraffen skal afskaffes, ligesom ingen må idømmes denne straf eller henrettes.

Det fremgår ligeledes af praksis for EMD, at det vil være i strid med bestemmelsen, hvis en person udleveres/ udsendes til en stat, hvor den pågældende risikerer at blive idømt og få fuldbyrdet dødsstraf.

Bestemmelsen har hidtil været af relativ begrænset betydning og praksis fra EMD er ikke omfangsrig. EMD har hidtil hovedsagligt taget stilling til bestemmelsen ved klager fra personer, der står til udlevering til stater, hvor pågældende er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet, og hvor den pågældende frygter dødsstraf som følge heraf.

Adskillige udlændinge, der i staterne enten har fået afslag på asyl eller har mistet deres opholdstilladelse, har imidlertid også henvist til bestemmelsen og hævdet, at de i tilfælde af en eventuel udsendelse til hjemlandet risikerer en hård og uforholdsmæssig hård straf eller dødsstraf. I disse sager har EMD som udgangspunkt alene vurderet sagen i forhold til artikel 3 og undladt at udtale sig om 6. tillægsprotokol. En af undtagelserne er imidlertid [T mod Nederlandene \(1991\)](#), hvor Menneskerettighedskommissionen ikke fandt, at klageren havde godtgjort, at der var en reel risiko for, at han, i forbindelse med en udvisning til Malaysia, ville blive dødsdømt for en forbrydelse, han havde begået i Nederlandene.

Afgørende for EMDs stillingtagen vil i udleveringssagerne være, hvorvidt der i den konkrete sag er tilstrækkelige holdepunkter til at antage, at pågældende person ikke vil blive idømt dødsstraf i modtagerstaten. Det har i praksis betydet, at EMD har vurderet, hvorvidt en garanti herfor, som det land der ønsker personen udleveret, har udstedt, er tilstrækkelig "sikker".

I [Soering mod Storbritannien \(1989\)](#) fandt EMD, at det ikke kunne udelukkes, at klageren, der var mistænkt for drab, ville blive dødsdømt i tilfælde af udlevering til USA. Ved afgørelsen lagde EMD vægt på, at de amerikanske forbundsmyndigheder ikke bindende kan pålægge de enkelte delstaters myndigheder at undlade at nedlægge påstand om dødsstraf.

I [Nivette mod Frankrig \(2001\)](#) fandt EMD derimod ikke, at der var nogen risiko for, at klageren, der også var mistænkt for drab, ville blive dødsdømt ved en eventuel udlevering til USA, hvorfor 6. tillægsprotokol ikke var krænkede. EMD lagde her vægt på, at den statsadvokat, der var ansvarlig for påtalerejsningen i USA, havde erklæret, at der ikke ville blive nedlagt påstand om dødsstraf, idet forbrydelsen ikke opfyldte de fornødne krav hertil.

Tilsvarende fandt EMD i [Ismaili mod Tyskland \(2000\)](#), at en garanti udstedt af den marokkanske justitsminister, via en verbalnote, udgjorde tilstrækkelig sikkerhed for, at den pågældende person ikke risikerede dødsstraf. EMD bemærkede også, at en medskyldig i samme forbrydelse ikke var blevet dødsdømt for forbrydelsen i Marokko.

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.

- [Case of Salem v. Denmark \(appl. no. 77036/11\), afsagt den 1. december 2016.](#)
- [Case of Musa v. Malta \(appl. no. 42337/12\), afsagt den 23. juli 2013.](#)
- [Case of Othman v. The United Kingdom \(appl. no. 8139/09\), afsagt den 17. januar 2012.](#)
- [Case of N. v. Sweden \(appl. no. 23505/09\), afsagt den 20. juli 2010. Endelig den 20. oktober 2010.](#)
 - [Resumé af case of N. v. Sweden.](#)
- [Case of Al-Saadoon & Mufdhi v. The United Kingdom \(appl. no. 61498/08\), afsagt den 3. marts 2010. Endelig 4. oktober 2010.](#)
- [Case of Saadi v. The United Kingdom \(appl. no. 13229/03\), afsagt den 29. januar 2008.](#)
- [Case of Nivette v. France \(appl. no. 44190/98\), afsagt den 3. juli 2001.](#)
 - [Resumé af case of Nivette v. France.](#)
- [Case of Ismaili v. Germany \(appl. no. 58128/00\), afsagt den 16. juni 2000.](#)
 - [Resumé af case of Ismaili v. Germany.](#)
- [Case of T. v. Netherlands \(appl. no. 16531/90\), afsagt den 16. januar 1991.](#)
 - [Resumé af case of T. v. Netherlands.](#)
- [Case of Soering v. The United Kingdom \(appl. no. 14038/88\), afsagt den 7. juli 1989.](#)
 - [Resumé af case of Soering v. The United Kingdom.](#)

16. Andre Konventionsbestemmelser

EMD har i flere sager vurderet den eksterritoriale virkning af andre bestemmelser i EMRK.

EMD har endvidere i flere sager vedrørende udenlandske statsborgere taget stilling til, om en udsendelse ville udgøre en krænkelse af artikel 5 (retten til frihed og sikkerhed), artikel 6 (retten til retfærdig rettergang), artikel 8 (retten til respekt for privatliv og familieliv) eller artikel 13 (adgangen til effektive retsmidler) m.v. EMDs udtalelser i disse sager kan i visse tilfælde også have betydning ved afgørelsen af asylsager.

Nedenfor er indsat links til nogle af de væsentlige afgørelser fra EMD. Afgørelserne er listet kronologisk med de nyeste afgørelser først.:

- [Case of Muhammad and Muhammad v. Romania \(appl. no. 80982/12\), afsagt den 15. oktober 2020.](#)
- [Case of Dimitar Angelov v. Bulgaria \(appl. no. 58400/16\), afsagt den 21. juli 2020. Endelig den 21. oktober 2020.](#)
- [Case of M.S. v. Slovakia and Ukraine \(appl. no. 17189/11\), afsagt den 11. juni 2020. Endelig den 11. september 2020.](#)
- [Case of Bilalova and others v. Poland \(appl. no. 23685/14\), afsagt den 26. marts 2020. Endelig 26. juli 2020.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Bilalova and others v. Poland.](#)
- [Case of Asady and others v. Slovakia \(appl. no. 24917/15\), afsagt den 24. marts 2020. Endelig den 12. oktober 2020.](#)
- [Case of Mansour Said Abdul Salam Mubarak v. Denmark \(appl. no 74411/16\), afsagt den 14. februar 2019.](#)
- [Case of Saber and Boughassal v. Spain \(appl. no. 76550/13 and 45938/14\), afsagt den 18. december 2018. Endelig den 18. marts 2019.](#)
 - [Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Saber and Boughassal v. Spain.](#)
- [Case of Assem Ali v. Denmark \(appl. no. 25593/14\), afsagt den 23. oktober 2018. Endelig den 23. januar 2019.](#)
- [Case of Levakovic v. Denmark \(appl. no. 7841/14\), afsagt den 23. oktober 2018. Endelig den 23. januar 2019.](#)
- [Case of J.R. and others v. Greece \(appl. no 22696/16\), afsagt den 25. januar 2018. Endelig den 28. maj 2018.](#)
 - [Oversættelse af case of J.R. and others v. Greece.](#)
- [Case of Salem v. Denmark \(appl. no. 77036/11\), afsagt den 1. december 2016](#)
- [Case of Z.H. and R.H. v. Switzerland \(appl. no. 60119/12\), afsagt den 8. december 2015. Endelig den 8. marts 2016.](#)
- [Case of Antwi and others v. Norway \(appl. no. 26940/10\), afsagt 14. februar 2012.](#)

- Case of Nunez v. Norway (appl. no. 55597/09), afsagt 28. juni 2011.
- Case of Osman v. Denmark (appl. no. 38058/09), afsagt 14. juni 2011.
- Case of Rahimi v. Greece (appl. no. 8687/08), afsagt den 5. april 2011.
 - Oversættelse af udvalgte præmisser af case of Rahimi v. Greece.
- Case of Maslov v. Austria (appl. no. 1638/03), afsagt den 23. juni 2008.
- Z and T v. The United Kingdom (appl. no. 27034/05), afsagt den 28. februar 2006.
- Case of F. v. The United Kingdom (appl. no. 17341/03), afsagt den 28. maj 2003.